

VOMI

**VERENIGING
OUD MILITAIREN
INDIËGANGERS**

SOBAT

8e jaargang - december 1993 - nr. 32

OORLOGSGRAVENSTICHTING

BESCHERMVROUWE H.M. DE KONINGIN
ERE-VOORZITTER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Het aantal bloemleggingen in het Verre Oosten nam opmerkelijk toe.

Bloemlegging en graffoto's (Verre Oosten)

Door tussenkomst van de Oorlogsgravenstichting is het mogelijk om bij graven van Nederlandse oorlogsslachtoffers in het Verre Oosten bloemen te plaatsen. Een annonce over deze mogelijkheid werd geplaatst in een aantal uitgaven o.a. van oud-strijders- en reünieverenigingen, in verband met het feit dat het 50 jaar geleden was dat ons Koninkrijk in de oorlog werd betrokken en de bevrijding 45 jaar geleden.

Hierdoor nam het aantal bloemleggingen ten opzichte van 1989 opmerkelijk toe.

In Indonesië bedroeg het uitgevoerde aantal opdrachten 1439 inclusief 33 kranleggingen namens diverse verenigingen en comités. (In 1989 bedroegen deze aantallen 926 resp. 27). Op verzoek van nabestaanden werden 936 graffoto's verstrekt (460 in 1989).

Op de Erevelden in Thailand werden 226 bloemstukjes geplaatst, inclusief 2 kransen (In 1989 bedroeg dit aantal 144).

In Hong Kong werden 2 bloemleggingen uitgevoerd.

De kosten van een bloemlegging in Indonesië bedragen f 7,50, met foto f 10,-. Tevens is het nu mogelijk voor de Erevelden in Indonesië kleine kransen te bestellen voor plaatsing bij de individuele graven; kosten -16,- inclusief foto. Grote kransen van f 30,- tot f 50,- zijn bedoeld voor kranlegging bij de monumenten, door comités en verenigingen.

Voor Thailand kunnen uitsluitend eenvoudige bloemstukjes worden besteld. De kosten bedragen f 10,- inclusief een kleine foto.

Bestellingen dienen uiterlijk 8 weken voor de gewenste uitvoeringsdatum in ons bezit te zijn.

De eenvoudigste wijze van bestellen is per giro, onder vermelding van: naam overledene, het Ereveld en de gewenste datum.

Voor Hong Kong, Singapore, Ambon en Birma gelden aparte voorwaarden waarover desgewenst nadere inlichtingen gaarne worden verstrekt.

Wat Birma betreft moet rekening gehouden worden met grote vertraging en zelfs met een tijdelijke onuitvoerbaarheid van opdrachten.

Kleurafoto's van Erevelden

Overzichtafoto's van Erevelden in Europa en het Verre Oosten kunnen per giro of telefonisch worden besteld. De prijs voor een foto in het formaat van 18 x 24 cm. bedraagt f 15,- inclusief porto.

Wie nadere inlichtingen wenst kan zich richten tot de

OORLOGSGRAVENSTICHTING

Bankplein 5

Postbus 85981 - 2508 CR 's-Gravenhage

Telefoon 070 - 3541300 - Giro 401.000

Stichting Nationaal Indië-monument 1945-1962

Mauritslaan 1 - 6074 AS Melick

Fondsenverwerving standbeeld Generaal Spoor

Zilveren legpenning Nationaal Indië-monument 1945-1962

De Stichting Nationaal Indië-monument 1945-1962 wil bij het herdenkingscomplex in het Roermondse stadspark Hattem een paviljoen bouwen dat aan de 30.000 bezoekers per jaar allerhande voorzieningen kan bieden. Dat paviljoen zal de naam "Generaal Spoor-paviljoen" gaan dragen.

Bij het paviljoen zal een standbeeld van Generaal Spoor, de legendarische voormalige legercommandant in de vroegere overzeese rijksovereenkomsten, worden neergezet. Onder andere ook om de fondsen voor het laten maken van dat standbeeld bijeen te krijgen is een zilveren legpenning van de Stichting Nationaal Indië-monument aangemaakt. Die wordt door de stichting voor f 100,- per stuk aan de man gebracht. In die prijs is een bijdrage voor het Generaal Spoor-standbeeld begrepen en een bedrag voor de instandhouding van het Nationaal Indië-monument 1945-1962.

Bij het Nationaal Indië-monument 1945-1962 worden ongeveer 5900 militairen van het koninkrijk hardacht die tussen 1945 en 1962 in het toenmalige Nederlands Oost-Indië en op Nieuw-Guinea van het vaderland bij krijgsvaardigheden het leven verloren. Tot het complex behoren een obelisk met fontein- en trappenstelsel, een aantal artofels waarop 112 onderdelen van de vroegere krijgsmacht al een eigen herdenkingsplaquette hebben neergelegd en 18 grote roestvrij stalen zuilen waarin de namen van de ongeveer 5900 gesneuvelde militairen zijn gegraveerd. De jaarlijkse Nationale Dodenherdenking werd op 7 september 1992 door 12.000 mensen bijgewoond.

De penning wordt door atelier RE-Diamant in Roermond vervaardigd in gietwerk van het 'eerste' zilvergehalte (925/1000). Dat zilvergehalte wordt gegarandeerd door een rijkskeurmerk van de Waarborg. De penning heeft een diameter van 35 mm en een gewicht van ± 19 gram.

De voorzijde van de penning draagt de symbolen uit de top van de obelisk met het randschrift 'Nationaal Indië-monument 1945-1962'. De keerzijde draagt het opschrift 'Palmas Qui Meruit Ferat' (de erepalm is voor hen die hem verdiend hebben). Dat is het opschrift dat ook op een paneel bij het Roermondse monument is aangebracht.

De legpenning kan worden besteld bij de Stichting Nationaal Indië-monument 1945-1962, Mauritslaan 1, 6074 AS Melick. De betaling kan geschieden door insluiting van een girocheque of girobetaalkaart van f 100,- over te maken op rekening 17.41.74.039 van de Rabobank Roermond of op rekening 13.41.74 van de Postbank.

SOBAT

Officieel orgaan van de
Vereniging Oud Militairen Indiëgangers

Raad van Advies

voorzitter: M.M. Bakker, res. luitenant-kolonel der artillerie b.d.
leden: R. Boekhoff, brigade-generaal der fuseliers b.d.
H. Boesma, oud burgemeester
W. Epke, Ridder MWO, brigade-generaal b.d.
S.A. Lapré, Ridder MWO, majoor b.d.
H.A.M. Brouwers, luitenant-kolonel der infanterie Staf Inspecteur Generaal der Krijgsmacht
P.H. de Vries, kolonel der cavalerie,
Chef Staf 1e Divisie "7 december"

Ereleden

J.W.J. in den Barken
mevr. I.J. Zantinge-Edens

Algemeen Bestuur

voorzitter: J. Dijkema
2e voorzitter: drs T. Lantz
secretaris: G. Determan, Bronges 68
3068 PB Rotterdam, tel. 010-4206138
penningmeester:
D. Mennens, Lijsterlaan 12
3055 CH Rotterdam, tel. 010-4188239
postbanknummer 42.39.398
banknummer 45.85.91.300 t.n.v.
Vereniging Oud Militairen Indiëgangers
Rotterdam
alg. adjunct:
leden: C.L.W. van Haalen
N. den Hollander
Victor C. Bridé

Ledenadministratie

N. den Hollander
Satumusstraat 210, 5345 LG Oss,
tel. 04120-25109

Sociale Commissie

voorzitter: Victor C. Bridé
Van Nijenrodestraat 117, 2597 RL Den
Haag, tel. 070-3280158

Redactiecommissie

hoofd-/
eindredacteur: Fred Hooisma
Oosterkluit 109,
8332 DC Steenwijk
tel. 05210-10607
fax: 05210-10607
leden: J.P.C. Rausch
Kon. Wilhelminalaan 387, 2274 AK
Voorburg, tel. 070-3857934
R. Grit
nr. 90, 9458 TD Balloo
tel. 05924-1361
J. Zwaan
Lijzide 45, 1034 KN Amsterdam
tel. 020-6319151

Filmdienst

J. de Wit, Molenbrink 60
2553 GR Den Haag
tel. 070-3877822

Correspondentie

- opgeve nieuwe leden, adreswijzigingen, bericht van overlijden e.a. richten aan de secretaris van de vereniging waartoe men behoort - zie secretariatsadressen onder "VERENIGINGSNIEUWS".
- zaken VOMI-Nederland betreffend richten aan de secretaris van het algemeen bestuur.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen in te korten en/of veranderingen aan te brengen of, zonder opgave van reden, niet te plaatsen.

De artikelen geplaatst in dit blad behoeven niet noodzakelijk de zienswijze van het algemeen bestuur weer te geven.

Overname van artikelen is toegestaan mits met bronvermelding.

DOELSTELLINGEN

De vereniging heeft ten doel:

het behartigen van de ideële, materiële en immateriële belangen van Oud Militairen Indiëgangers, die bij de Nederlandse Krijgsmacht in voormalig Nederlands Oost Indië, respectievelijk Indonesië en Nieuw Guinea hebben gediend;

het behartigen van de belangen van de nagelaten betrekkingen van hen die als direct gevolg van militaire dienstverrichtingen om het leven kwamen of tengevolge daarvan invalide werden;

het herdenken van hen die gevallen zijn tijdens militaire dienstverrichtingen in voormalig Nederlands Oost-Indië respectievelijk Indonesië en Nieuw Guinea en/of aangrenzende zeegebieden, alsmede van hen die tijdens, door of tengevolge van krijgsgevangenschap, ziekte of ongevallen in of in en door militaire dienst zijn overleden.

De vereniging tracht het gestelde doel te verwezenlijken los van elke partijpolitieke richting, levensovertuiging of religie.

De vereniging staat open voor samenwerking, onder voorbehoud van zelfstandigheid, met verenigingen die zich op overeenkomstig terrein als de V.O.M.I. bewegen en aanverwante doelstellingen nastreven.

(artikel 2 van de statuten)

Het lidmaatschap staat open voor een ieder die in het voormalig Nederlands Oost Indië/Indonesië in militaire dienst is geweest en voor weduwen van militairen die hieraan hebben voldaan.

SOCIALE COMMISSIE

Voorzitter
Victor C. Bridé
Van Nijenrodestraat 117
2597 RL Den Haag
tel. 070-3280158

Vice voorzitter
J. Vrolijk
Generaal Spoorlaan 709
1285 JT Rijswijk (ZH)
tel. 070-3943048

Coördinatrice/secretarisse
Mw. A.W. Zantinge-Edens
Van Sandicksstraat 31
7711 HW Nieuw-Weuzen
tel. 05296-1281

DISTRICTCOÖRDINATOREN

Noord Nederland
B.C.H. Habich
Boersklorweg 10
9365 TJ Niebert
tel. 05945-49503

Oost Nederland
J. Bakker
Schoolstraat 25
7471 WS Veenendaal
tel. 05470-74574

Midden Nederland
H.J. Riemsdijk
Vuurdoornstraat 268
8171 XB Vassenaar
tel. 05788-3182

West Nederland
C.Ph. van Buren
Prinses Beatrixlaan 332
2273 XX Voorburg
tel. 070-3860777

Zuid Nederland
G.H.L. Offerman
Tolbergcentrum 143
4708 GC Roosendaal
tel. 01650-36343

COMMISSARISSEN

Groningen
H. Volders
Nederlandslaan 20
9501 CC Stadskanaal
tel. 05990-14670

Friesland
T. Twistra
Zanagroen 314
8935 KP Leeuwarden
tel. 058-880092

Flevoland
F.H.A.M. Frantzen
Oevergriend 13
1336 AE Almere
tel. 036-5318972

Utrecht's Gool
W.J. Scholten
Comenitlaan 99
3706 KD Zeist
tel. 01404-56838

Overijssel
J. Timmer
Valeriusstraat 28
7604 CP Almelo
tel. 05490-19436

Rivierland
G.W. Sootekouw
Gerststraat 26
6617 CH Bergharen
tel. 08873-1986

Zuid-Holland Zuid
J.H. Braugel
Rotterdamseweg 167 d
3332 AG Zwijndrecht
tel. 078-126752

Noord-Brabant Oost
A.P. Pennings
Thorbeckestraat 101
5344 SM Oss
tel. 04120-23515

Drenthe
B.C.H. Habich
Boersklorweg 10
9365 TJ Niebert
tel. 05495-49503

Veluwe
N.J. Riemsdijk
Vuurdoornstraat 268
8171 XB Vassenaar
tel. 05788-3182

Zeeland
W. Eleveld
Rembrandtlaan 22
4532 HR Terneuzen
tel. 01150-14911/94236

Limburg
H.J.A. Dols
Haarlemmerweg 49
6132 CL Sittard
tel. 046-521316

Zuid-Holland Noord
K.E. Müller
Ebenhorst 86
2742 CN Waddinxveen
tel. 01828-30264

Noord-Holland
J. Hammen
Egelantierlaan 26
2015 KJ Haarlem
tel. 023-240010

Noord-Brabant West
G.H.L. Offerman
Tolbergcentrum 143
4708 GC Roosendaal
tel. 01650-36343

FONDS SOCIALE ZORG

Beheerder
L. van Eijk
Oost Kanaalweg 12
2461 EP Ter Aar
tel. 01722-2705

Assistent beheerder
Tj. Gastra
A. van Heudenstraat 15a
2461 VJ Ter Aar
tel. 01722-2452

Propaganda Fonds
Mw. J.M. Holwijn
De Goede Hoop 13
2021 AP Haarlem
tel. 023-253058

Vereniging Oud Militairen Indiëgangers

- ingeschreven in de registers van de Kamer van Koophandel te Arnhem onder letter en nummer V 123191 -

Jaarcontributie minimaal f 27,50
inclusief 6x per jaar "Sobat"

Nummer 32 - 8e jaargang
December 1993

"DE GAVE DES ONDERSCHIEDS" (Een verantwoording).

Motto: Den entrollten Lügenfahnen
Folgen alle.- - - Schafsnatur!

(UIT DE "FAUST" VAN GOETHE)

Het bestuur van VOMI-Nederland heeft, behoudens de brief aan de Minister van Buitenlandse Zaken (gepubliceerd in Sobat nr 30), niet in schrift deelgenomen aan de discussie over de visum-aanvraag van de statenloze Princen. Wel hebben bestuursleden, indien zij daartoe werden uitgenodigd, hun zienswijze gegeven aan de redacteuren van pers, radio en televisie.

Zowel aan het bestuur als aan de redactie van "Sobat" zijn verscheidene krantenknipsels en reacties gestuurd door de leden van de aangesloten verenigingen. Deze reacties waren veelal commentaren op de in hun dagblad geschreven artikelen over Princen. Het bestuur vraagt er begrip voor dat op al deze reacties niet individueel kon worden ingegaan.

Naast verontwaardiging was de ondertoon van het merendeel van deze reacties er één van gekwetst zijn en van teleurstelling over het onbegrip dat de veteranen uit al die artikelen tegemoet kwam.

De vraag is gesteld waarom het bestuur van VOMI-Nederland niet in schrift op deze artikelen heeft gereageerd.

Door verschillende leden is ook een uitgebreide reactie gestuurd met het verzoek tot publicatie in "Sobat".

Het bestuur van VOMI-Nederland en de redactie van "Sobat" hebben gemeend hiervan te moeten afzien omdat de reacties, hoe gerechtvaardigd ook, geen nieuw licht op de kwestie wierpen.

Enkele uitzonderingen daargelaten waren de meeste artikelen om het heel zacht uit te drukken niet bepaald vriendelijk ten aanzien van het standpunt van de veteranen.

Het bestuur van VOMI-Nederland heeft jammer genoeg in vrijwel geen der artikelen ook maar een aanzet kunnen vinden tot een discussie over hetgeen ons als veteranen beweegt.

Ongemotiveerde oordelen of zelfs vooroordelen zijn naar de mening van het bestuur geen basis om een discussie aan te gaan om zodoende een objectief beeld te krijgen.

Aan de gewoonte om zonder reden met

modder te gooien wil het bestuur niet meedoen.

Wel meent het bestuur, dat de leden er recht op hebben het standpunt dat het in deze kwestie inneemt te kennen en daaraan hun eigen opvattingen te toetsen. Het meent dit het best te kunnen doen door in "Sobat" een verantwoording af te leggen m.b.t. dat standpunt.

Het bestuur heeft mij gevraagd namens hem deze verantwoording te schrijven.

Hoewel een persoonlijke toets in het onderstaande zonder twijfel te herkennen zal zijn, is de strekking niettemin te zien als de opvatting van het gehele bestuur. De artikelen en de reacties die ons zijn toegezonden houden zich, schematisch weergegeven, voornamelijk bezig met:

- a. de persoon Princen en zijn daden;
- b. de gedragingen van de militairen inder tijd in Indië;
- c. de houding van de Nederlandse regering inzake het koloniale vraagstuk en
- d. de huidige morele en ethische houding

der oud-militairen Indië-gangers.

Opvallend hierbij is, dat het voor de veteranen belangrijkste element, namelijk de morele relatie tussen de militair en zijn overheid, geheel ontbreekt.

Het bestuur zou het hebben begroet als er een discussie op gang was gekomen over de grondslagen van de relatie van de soldaat met zijn regering, de grenzen van de gehoorzaamheid en een waardeoordeel over het verschijnsel "verraad".

Op elk van bovengenoemde punten wil ik enigszins nader ingaan.

ad a.

De persoon Princen en zijn daden.

De persoon.

Verbazingwekkend is het dat hij somtijds op één lijn wordt gesteld met Multatuli, Sartre, Havel, Rushdie, Sacharov en andere bekende "dissidenten".

Als men van deze beschrijvingen uitgaat dan moet hij wel het prototype zijn van de mens zoals die door Goethe wordt geschetst met de woorden: Edel sei der Mensch, Hilfreich und gut!

Nu zijn bijna alle genoemde dissidenten literatoren die schreven in, over en tegen een totalitair regime. Dat P. het existentialisme van Sartre in zijn filosofische vorm heeft bestudeerd waag ik te betwijfelen. Waarschijnlijk heeft hij wel eens een boek van Sartre gelezen. Ik kan mij namelijk zeer wel voorstellen dat hij het literaire werk "Les mains sales" heeft gelezen en zich eigen heeft gemaakt.

Het betekent namelijk "De vuile handen". Een ander aspect is dat Sartre en Simone

Kopij voor het volgende nummer inzenden vóór 12 januari a.s. aan het redactie-adres Oostercluft 109, 8332 DC Steenwijk.

S.v.p., zo mogelijk, eenzijdig getypt insturen met anderhalve- of twee regels afstand.

de Beauvoir (die een intellectuele tweeenheid vormden) een marxistische ideologie aanhangen die ook P. niet vreemd was.

Of men daar veel waardering voor moet hebben?

In een brief die wij kregen stond het volgende:

"Zoals U wellicht reeds bekend, was P. meerdere malen gehuwd o.a. eenmaal met een vrouw die de Nederlandse nationaliteit bezat."

Deze opmerking was voor ons een waardevolle aanvulling (rechtzetting) op de brief die wij aan de Minister van Buitenlandse Zaken hebben gestuurd.

Overigens is de indruk die wij van P. als persoon hadden er niet beter op geworden. Een indruk die uitstekend onder woorden is gebracht in het boekje "Taboe op Bali en andere verhalen over Indonesië. (Breda-De Geus 1987)

Dit boekje is geschreven door Lambert Lambertz (pseudoniem van L.J. Giebels, ambtenaar van Ontwikkelingssamenwerking). In het hoofdstuk "Een blanke Hadji" schetst hij duidelijk de persoon P. en diens morele achtergronden.

Aan die schets hebben wij niets toe te voegen.

Tot zover over de persoon P. Het zijn enige opmerkingen van mij persoonlijk. Het bestuur heeft er namelijk in het geheel geen behoefte aan een discussie over zijn persoon aan te gaan. Een ieder moet maar zelf weten wat hij van en hoe hij over P. denkt.

Zijn daden.

Onaangenaam kwam het op ons over dat zo langzamerhand de discussie zich ging concentreren op:

a. de bewijsvoering m.b.t. de door hem gepleegde overvallen en

b. het verjaringsargument.

Voor ons hoeft deze discussie niet gevoerd te worden.

Het is voor ons voldoende dat:

In 1949 in het "Bataviaasch Dagblad" werd vermeld:

"Onder leiding van een deserteur uit de KL. Princen is op Vrijdag 17 Juni een brutale overval gepleegd op de onderneming "Hardjasari". Hierbij werden twee ondernemingswachters gedood, vier gewond en vier ontvoerd. Princen wist tot het emplacement door te dringen onder voorwendsel de ondernemingswacht te moeten inspecteren".

In een brief aan ons gezonden door een ooggetuige staat vermeld:

"Als wij de foto's toonden na overvallen waar een blanke bij was betrokken haal-

den de overlevenden (Indonesiërs en/of Chinezen) telkens de foto van Princen er uit."

Onze voorzitter heeft in een brief aan de Minister President geschreven:

"Onder ede durf ik te verklaren dat P. mij heeft verteld dat hij er zich niet voor schaamde 22 Nederlandse militairen te hebben omgebracht..."

"Deze uitlating vond plaats in 1950 bij het screenen van ondergetekende (J. Dijkema) voor het verkrijgen van een re-entry permit".

Zelf tekent P. hierbij aan:

"Je ne regrette rien". Dus ook de dood van genoemde 22 dienstmakkers niet. Tenslotte zij nog opgemerkt dat als "judasloon" de volgende "zilverlingen" aan P. werden toegekend.

1. De hoogste Indonesische "verzetsonderscheiding".
2. Het lidmaatschap van het Indonesische parlement.
3. De functie van hoofd van het Indonesische immigratiekantoor.

Dat hij wegens zijn relaties met communistische stromingen en zijn vriendschap met communistisch gezinde legerofficieren in ongenade is gevallen en zelfs gevangen is gezet mag algemeen bekend worden verondersteld. Hem is zijn Indonesische staatsburgerschap derhalve ontnomen. Vanuit deze achtergrond is hij "mensenrechtenactivist" (sic!) geworden. Het zich afzetten tegen de Indonesische regering op grond van zijn politieke overtuiging, en zijn behandeling door die regering als gevolg daarvan, is van een geheel andere orde dan het mededogen met de lijdende mensheid zoals door het begrip "mensenrechtenactivist" wordt voorondersteld.

Het bestuur is ten aanzien van dit punt dan ook van mening dat een ieder zich maar naar eer en geweten een mening moet vormen over de "verdiensten" van Princen.

Wel is opgevallen, bij het doorlezen van al die oprispingen van "stukjesschrijvers", dat negatieve oordelen en vooroordelen zijn neergeschreven zonder ook maar een spoor van enige bewijsvoering. Ik meen dat dit normaal als "geestelijke vervuiling" wordt bestempeld.

Met betrekking tot het "verjaringsargument" wil het bestuur nog wel opmerken dat "schuld" en "boete" (straf) twee verschillende zaken zijn. In de brief aan de Minister van Buitenlandse Zaken hebben wij dan ook gesteld dat wij het een normale zaak zouden hebben gevonden als bij grensoverschrijding hij gevangen genomen zou worden, teneinde zijn schuld vast te stellen. Dat hij vervolgens wegens verjaring niet meer veroordeeld zou kunnen worden is een andere zaak. Zou dat gebeuren dan zouden we in elk

geval de discussie met de tendens "het is verjaard, dus is hij onschuldig" niet meer hoeven te voeren.

De vraag die ons als veteranen bezig houdt en waar wij geen raad mee weten is simpelweg: waarom de discussie gaat over het weigeren van een visum en niet over het verlenen van een visum aan een "statenloze". Verlenen wij ook zo maar visa aan statenloze zigeuners de zogenaamde Roma's?

Heeft P. een "symboolfunctie"?

Daarop kom ik verderop nog terug.

ad b.

De oorlogsmisdaden door de militairen in Indië begaan.

In het uitgebreide artikel in "Sobat" nr. 31 heb ik dit vraagstuk aan de orde gesteld. Ik hoop dat dit artikel een aanzet mag zijn tot een discussie over dit onderwerp.

In plaats van in het wilde weg beschuldigingen te uiten en met modder te gooien, is het bestuur van VOMI-Nederland de mening toegedaan dat we eerst eens goed moeten weten waarover we het hebben. Als wij die discussie hebben gehad en tot de conclusie gekomen zouden zijn dat er geen sprake van kan zijn dat het leger in zijn totaliteit gestigmatiseerd wordt als een stelletje oorlogsmisdadigers, is het de taak van de overheid hier met kracht tegen op te treden. (Over racisme c.q. discriminatie gesproken.)

ad c.

Was Nederland fout om tot de strijd te besluiten.

De vraag of Nederland "fout" was door tot gewapend ingrijpen te besluiten heeft twee kanten t.w. een juridische en een morele. Juridisch is er de kwestie van het jus bellandi. In mijn artikel over de oorlogsmisdaden heb ik gesteld dat, naar mijn overtuiging, de Nederlandse regering juridisch geen misdaad tegen de vrede heeft begaan door de strijd aan te binden. Zou dit volgens de internationale rechtsorde wel zo worden gezien dan zou de Nederlandse regering c.q. het Nederlandse volk in de beklagdenbank als "oorlogsmisdadiger" moeten zitten (gezetten moeten hebben).

Dit is een zaak waar het leger buiten staat. Dat het leger wordt aangewezen een "onjuiste" of "koloniale" oorlog gevoerd te hebben is in feite immoreel.

Of de strijd moreel verwerpelijk was kan alleen maar beoordeeld worden met inachtneming van de opvattingen die er toen heersten.

Op dit aspect zal ik in een ander artikel nog uitgebreid terugkomen.

ad d.

De veteranen als mens.

De veteranen, die in Indië hebben ge-

diend, vormden een doorsnee van het Nederlandse volk. Om die doorsnee een kwalificatie mee te geven zoals dat momenteel gebeurt is eigenlijk onvoorstelbaar.

Ik geloof dan ook dat het veeleer een oordeel is van de huidige generatie (die toen nog niet bestond) over de vorige.

De studenten hebben hun vaders (voor zover ze ook student zijn geweest) voor "kwijlende seniele oude heren" uitmaakt. In dat licht zie ik ook de kwalificaties (die ik hier niet zal herhalen) van de huidige generatie over de soldaten van toen. We zouden onze schouders erover op kunnen halen. Maar dan rijst de vraag of wij ons al deze beledigingen en vernederingen moeten laten welgevalen.

Iets anders en veel belangrijker is het als wij de wijze waarop de geschiedenis wordt beoordeeld met de maatstaven van nu dienen te corrigeren.

Het zijn allemaal interessante en belangwekkende onderwerpen die de moeite van het analyseren waard zijn. Maar ze hebben niets te maken met de wijze waarop wij veteranen tegen de visum-aanvraag van Princen aankijken.

De overloper Princen als "symbool".

De vele kranteartikelen kunnen niet allemaal de revue passeren. Ik wil er één uitlechten omdat daarin het probleem waar wij mee zitten het meest naar voren komt.

Nadat ook in het dagblad "Trouw" een zeer negatief commentaar was geschreven, heeft één van onze op dat blad geabonneerde leden, de brief van de VOMI aan de Minister van Buitenlandse Zaken aan de redactie van genoemd blad gestuurd met het dringende verzoek daarop in te gaan.

Dit is gebeurd in een redactioneel commentaar (van Jan Greven) in het nummer van 21 augustus 1993.

Het zou te ver voeren dit commentaar in zijn geheel over te nemen. Ik zal derhalve volstaan met enkele alinea's die op mij als "zeer opmerkelijk" overkomen.

Ik citeer:

"Er is maar één ding dat voor hen telt: hij heeft ons verraden en wie hem nu toelaat, verradt ons opnieuw. Het is deze angst voor het verraad die me het meest heeft getroffen".

Wat mij in deze zinsnede tot aan verbijstering grenzend heeft verbaasd is de opmerking "angst voor het verraad".

Nu is verraad het tegenovergestelde van trouw en mijn verbazing vloeit voort uit het feit dat hier het negatieve begrip "verraad" wordt gebruikt in plaats van het positieve "trouw".

Terugdenkende aan de oorlogstijd, toen ik het ondergrondse blad "Trouw" stilletjes bij mensen in de brievenbus stopte, wist ik

dat dat blad gedragen werd door de gedachte zoals die verwoord is in het verzetsgedicht:

"Laet mij dan, Heer, vertrouwen op Uw gherechtigheijt.

Behoedt mij voor hun clauwen en maeckt mijn hert bereijdt,

Opdat ik door mijn trouwe die ick aan Holland wijdt,

Uw Rijck magh medebouwwen in tijdt en eeuwigheijt."

Indien men geen angst heeft voor het verraad verwerpt men dan niet tegelijkertijd het ontzag voor- en het gezag van de trouw?

In het Wilhelmus dat wij oud-militairen, in de houding staande zingen, zijn de regels "den vaderland getrouwe, blijf ik tot in den dood" te zien als een gebed en een belofte.

Ik citeer verder:

"En nog weer anderen hebben het nooit willen erkennen en zien tot op de dag van vandaag alle pogingen anders dan vanuit hun optiek over hun oorlog in Indië te praten, als landverraderlijk gedrag. Dr. Lou de Jong heeft dat een paar jaar geleden ervaren, net zo goed als begin jaren zestig dr. Hueting, die toen de wreedheden van het Nederlandse leger in Indië aan de orde durfde stellen.

Wie zo krampachtig vasthoudt aan het eigen beeld van de geschiedenis is doodsbang. Het evenwicht, waarop het gevoel van eigenwaarde is gebaseerd, blijkt deze dagen opnieuw zo wankel dat het al door het verstrekken van een visum aan een oude man aan het wankelen gebracht kan worden".

Behalve P. zijn er nog enkele militairen overgelopen. Van deze oud-militairen hoort of ziet men niets. Niet van hun kant en ook niet van de kant van de veteranen. P. zoekt echter bewust de publiciteit. Hij toont zich niet aangedaan als het gaat om de dood van zijn strijdmakkers. Hij verkondigt alleen maar "je ne regrette rien" (ik betreur niets).

Zijn bewust verzoeken om een visum en het vervolgens verkrijgen daarvan, wordt door hem en zijn medestanders gezien als een eerherstel. Niet op grond van zijn verdienste na zijn overlopen, maar op grond van het feit van het overlopen zelf.

Daar ligt naar de overtuiging van het bestuur van VOMI-Nederland de kern van de zaak.

Ook in gesecculariseerde samenlevingen gelden nog steeds bepaalde normen en waarden die afgeleid zijn uit de bijbel. De relatie tussen overheid en burger is in de westerse samenleving nog altijd bepaald door hetgeen in de bijbel in Hoofdstuk 13 van de Brief aan de Romeinen is geschreven.

De gehoorzaamheid van de burger aan

zijn overheid wordt daar duidelijk voorondersteld. Slechts in bijzondere omstandigheden n.l. als er sprake is van een misdadige overheid dient deze gehoorzaamheid te worden opgezegd.

Het is een door een legitieme overheid normaal gehanteerde regel dat "om des gewetens wille" de burger vrijgesteld kan worden van een dergelijke gehoorzaamheid. Veelal gaat het daarbij om het vervullen van de militaire dienstplicht. Hieraan zijn echter duidelijk gegeven grenzen gesteld.

Voor het overige dient men "trouw" te zijn. Ook al wordt dat (zie boven) door sommigen als "angst voor verraad" gezien.

De Duitse cultuurfilosoof Johann Gottfried Herder (1744-1803) schreef over het begrip "trouw" het volgende:

"Trouw en geloof zijn de hoekstenen van alle menselijke samenlevingen. Op trouw en geloof zijn vriendschap, eer, gedrag, regeren en alle andere verhoudingen tussen mensen en mensen gebaseerd.

Als men deze basis ondergraaft, gaat alles wankelen en stort in.

Alles valt dan uit elkaar.

Ook indien staten en standen trouw aan- en geloof in elkaar verliezen; Wie zijn plicht niet nakomt, verliest de rechten die met de plicht verbonden zijn, hij bedriegt en wordt bedrogen".

Eerherstel voor het verraad is gelijk aan het verraad van de trouw.

Voor ons is trouw ook het oordelen over onze beweegredenen in en gedragingen van die tijd naar de normen en de waarden van die tijd.

De redacteur van Trouw heeft gelijk, maar dan in een andere zin, wij hebben angst voor het verraad omdat wij trouw een positief beginsel vinden.

Wij zijn doodsbang voor de verkrachting van de geschiedenis; voor het oordelen over het verleden met de maatstaven van de toekomst. Het verleden is dan per definitie altijd slecht (behalve voor de ouderen) en men bouwt een mateloze overschatting in van zichzelf als de "gelukkig beter wetende".

Maar dat men zover gaat dat men in dit proces het verraad tot norm wil gaan verheffen laat ons, veteranen, in verbijstering achter.

Sommigen noemen het normvervaging, anderen zien er reeds een vergaande vorm van decadentie in.

Aan de burgers van dit land laten wij, als men zich van deze consequenties bewust is, de keuze.

T. Lentz

Goede vrijdag!

Is deze dag "als wens" bedoeld, zo voor de kerstdagen en het nieuwe jaar op zijn plaats? Ik dacht van wel, maar wie ben ik om dat te denken en dat dan ook nog te schrijven?

Toch geloof ik beste vrienden, dat wij ons juist in deze tijd (zijn de tijden in de loop der eeuwen eigenlijk veranderd?), daarbij even moeten stilstaan.

Wat gedenken wij met de kerstdagen? De geboorte van een kind, genaamd Jezus, in een stal in Bethlehem. Het is goed om daarbij even stil te staan, al is de pracht en praal die wij daarbij betrachten, naar mijn oprechte overtuiging, wel iets te overdreven. Natuurlijk, het kunnen, juist als er sneeuw ligt, de kamer versierd is, het binnen lekker warm is wij eens extra lekker kunnen eten en wij elkaar cadeaus schenken, gezellige dagen zijn.

Daar wil ik niets aan afdoen en toch....

Staan wij, buiten dit gedenken, wel even stil bij het wereldgebeuren, bij de mensen die dit alles moeten missen, en niet alleen met de kerstdagen, maar vaak meer dan wij denken en wij ons voor mogelijk kunnen houden, misschien zelfs wel bij u naast de deur? (Burger)oorlogen, haat, nijd, jaloezie, meer en beter (denken te) zijn dan een ander enz. enz. zijn aan de orde van de dag. Je hoeft er de krant maar voor op te slaan, de radio te beluisteren en de TV-beelden te zien.

Geboden en verboden beheersen, in internationale en nationale wetten, besluiten en verordeningen e.a., ons leven.

In het boek "Bijbel" staat in het boek Genesis, waarin het ontstaan van de wereld wordt beschreven, al een verbod, namelijk aan Adam en Eva gegeven dat zij van één van de twee bomen die in het midden van Eden stonden, niet mochten eten.

De ene boom kon de mens het eeuwige leven geven en de andere boom inzicht in goed en kwaad. De mens heeft toen gekozen door te eten van de vrucht om inzicht te krijgen in goed en kwaad. Hebben zij toen juist gekozen? Wij moeten er, door hun keuze, dagelijks mee leven en, ziet men, zien wij nog het verschil tussen het goede en het kwade?

Later werden, in het boek Exodus, hoofdstuk 20, 10 grondregels aan de mens gegeven waarnaar men diende te leven. Grondregels die vandaag de dag nog steeds in ons leven van waarde zijn. In het boek Matteüs, hoofdstuk 22, gaf Jezus, op de vraag: "Meester, wat is het grootste gebod in de wet?" als antwoord: "U moet de Heer, uw God, liefhebben met hart en ziel, en in al uw gedachten. Dat is het

grootste en voornaamste gebod. Het tweede gebod is even belangrijk als het eerste - en nu komt het! - u moet uw naaste liefhebben als uzelf."

En dan nu de wereld waarin wij leven; de wereld waarin de mens vanaf het begin heeft gekozen voor het inzicht tussen goed en kwaad.

In deze wereld werd Jezus geboren, die ons, tijdens zijn leven, tot voorbeeld is gesteld. Leest u de "Bijbel", het nieuwe testament, daarover maar eens op na.

Wat is er met hem gebeurd? Hij stierf, in de kracht van zijn leven, op ongeveer 31 jarige leeftijd, onschuldig aan het kruis op Golgota.

Hoevele onschuldigen sterven er dagelijks om ons heen, door ziekte, aan ondervoeding, door oorlogsgeweld en door geweldplegingen en door of tengevolge van andere omstandigheden?

Dat is nu de wereld waarin wij leven, waarin wij moeten leven! En daarom, beste vrienden, "Goede Vrijdag" om u te herinneren aan wat is geweest, wat is en wat er komen zal.

Laten wij in liefde voor elkaar leven. Laten wij het "Hemels Jeruzalem" voor onszelf en voor een ander hier op aarde (doen) beleven.

De tijd is nog kort!

Met deze overdenking wens ik u en de uwen, alle dagen in uw leven, dus ook, en misschien juist met de kerstdagen en in het nieuwe jaar 1994, veel sterkte, gezondheid en alle goeds toe.

J.A. Fenu

Postume uitreiking mobilisatie-oorlogskruis

Op 3 november heeft de sociaal commissaris regio Zuid Nederland, samen met de heer F. Hogeland van de Maatschappelijke Dienst Defensie Breda, op verzoek van de Minister van Defensie, het mobilisatie-oorlogskruis, dat postuum aan de heer Dirk van Dees is toegekend, uitgereikt aan mevrouw Van Dee.

Van Dee was als OVWer in september 1944 in dienst getreden en ingedeeld bij 2-13 R.I. en heeft met het Amerikaanse leger nog in Duitsland gevochten. Daarna is hij via Engeland en Malakka in Semarang aan land gegaan. Hij werd daarbij gewond en heeft 3 maanden in het hospitaal gelegen.

In 1948 demobiliseerde hij in Batavia en heeft daar toen een functie bij een broerwerij bekleed.

Door toedoen van Princen werd zijn permit in 1954 niet verlengd omdat hij niet bereid was f 5000,- Nederlandse gulden aan Princen te betalen. Tengevolge hiervan moest hij toen Indonesië verlaten.

De sobere plechtigheid, Van Dee is een maand geleden overleden, vond in tegenwoordigheid van zijn zuster en broer plaats ten huize van mevrouw Van Dee.

Uit respect en eerbied werd, namens VOMI-Nederland, aan mevrouw Van Dee een boeket bloemen aangeboden.

Van de ledenadministrateur

Hoe moet je als ledenadministrateur het jaar 1993 besluiten? Een overzicht van het ledenbestand, een aantal op- en aanmerkingen over wat er wel en niet goed ging?

Laat ik maar bij het eerste beginnen.

Het ledenbestand van onze vereniging groeide in het afgelopen jaar tot boven de 6000 leden. Een prachtig resultaat en een bewijs dat wij als veteranen vertrouwen hebben in deze vereniging.

Er ontvielen ons ook een aantal sobats, die wij in alle eerbied herdenken, en dan staan we even stil bij het feit dat we op een leeftijd zijn gekomen waarop we nog weinig te vertellen hebben.

Het valt mij op dat velen onzer naar seniorenwoningen verhuizen. Dat verhuizen heeft vaak heel wat voeten in de aarde, waaronder het versturen van verhuiskaarten. Soms echter vergeet men mij een adreswijziging te versturen of, als men wel een verhuisbericht verstuurt, dan ontbreekt nog wel eens het lidnummer, de postcode en meer zaken.

Als u gaat verhuizen, vergeet mij dan niet volledig te informeren.

Rest mij nog u prettige kerstdagen en een gezond 1994 toe te wensen.

Let op gewijzigd adres!!!

N. den Hollander
Saturnusstraat 210
5345 LG Oss

Even een terugblik op het Kerstfeest bij de jongens op West-Java in 1947.

Ds. J.C. Koningsberger weer "thuis"

MOOIE AVONDEN IN GAROET EN BANDOENG

Toen de Constellation op 20 December te één uur boven Batavia cirkelde om te landen, had ik het gevoel: nog even en dan ben ik weer "thuis". Waaruit blijkt dat voor een man zijn arbeidsveld zijn "thuis" is. Verwelkomd door de collega's uit de buurt en het bureau personeel (iedereen was gloeiend benieuwd om te vernemen of de reis succesvol was geweest) vernam ik al direct, dat men op mij gerekend had voor den volgenden morgen acht uur: garnizoensdienst in de Willemskerk, en werd mij de uitnodiging overgebracht om op 25 December de Kerstviering van den Staf der 7-Dec. divisie in Bandoeng en op 26 December van de protestanten der 3e Inf. Brigade in Garoet mede te maken. Daar ds. Hellemans, mijn reisgenoot, de Kerstviering te Batavia van mij kon en wilde overnemen, stemde ik maar aanstands toe. Achter het verzoek in Garoet speurde ik de gedachte: gij hebt ons nog nooit samen kunnen aantreffen en wij hebben in den loop van het laatste halve jaar de meeste doden en gewonden verloren.

Zo trok ik op 24 December naar Bandoeng, dankbaar in dezen regentijd de gebruiker van een gesloten auto te zijn. Onderweg bezocht ik het hospitaal Tjimahi, waar ik de directrice Zr. Oskamp en ds. v. Garderen aantrof, ieder met een kerst-programm in de hand en bezig aan de laatste overleggingen. De zalen waren al helemaal met groen en rood versierd, ook de kamer, waar ik ds. Wolven aantrof, die door een ongeluk met de jeep zijn linkerbovenbeen gebroken heeft. Dit is tijdens mijn afwezigheid gebeurd, toen hij uitreed naar een gewonde, en zijn chauffeur verblind werd door een tegenligger.

In Bandoeng, waar men de kunst verstaat om gasten uit te buiten, vervulde ik op Eersten Kerstdag den dienst in de Oosterkerk te half negen, en te tien uur in de Grote Kerk; op Tweeden Kerstdag te half tien in de Gereformeerde kerk. De militaire wagens rondom de kerkgebouwen waren in deze diensten legio en het was troostvol om in deze en andere samenkomsten op te merken hoe keurig en gezond het niterlijk onze mannen was.

Op den middag te half vijf begon in de

versierde cantine van den Staf der 7-Dec. Divisie het Kerstmaal, waaraan ook generaal Dürst Britt en enkele hoofdofficieren deelnamen. Terwijl het buiten stortregende, brachten wij hier twee uren door. Er werden korte toespraken gehouden (o.a. door den generaal), een zangkoortje kwam en de onderofficieren bedienden de tafels. Ik herinner mij van het menu: soep, aardappelen met snijbonen (de toegevoegde wilde varkens waren in de jus verwerkt), pudding met abrikozen en een groot stuk taart. Aan tafel bedacht ik mij, hoe ik bijna twee jaren geleden in dezelfde cantine was (Jan '46) die toen een van de gebouwen van het 15e Bat. kamp uitmaakte, waarin honderden Nederlanders in zeer behoeftige omstandigheden op evacuatie wachtten. Nu vierden plus minus 300 dienstplichtigen, die reeds ruim een jaar hier vertoeven, hun Kerstfeest met een overvloedig maal! De stemming was zó, dat menigeen in het vaderland jaloers zou kunnen zijn.

Op Tweeden Kerstdag te één uur reed ik met ds. v.d. Linde naar Garoet, waar ds. Kramer in het pas geopende Chr. Mil. Tehuis 's avonds een Kerstviering had met de mannen van zijn brigade. Ook toen in den namiddag: regen.

Daar men op enkele honderden gasten rekende, waren ook in het Soedanese zendingskerkje naast het Tehuis de tafels aangericht. Precies op tijd begon de maaltijd, die bestond uit kippensoep en een zeer goede rijsttafel. Als gasten waren mede aanwezig de kol. Lenz en zijn adjudant, de assistent-resident, enige Stafofficieren en enkele dames.

Na den maaltijd werd het Tehuis vlug tot zaal ingericht. Van acht tot elf uur duurde de Kerstviering met koffie en gebak en een programma zo goed, dat menige stadsprekiant er van zou watertanden.

Waarlijk, onze mannen weten sfeer te bewaren en het was een echt Christelijke kerstviering. Zuster van Doorn uit Tjimahi - welk een talent achter dat schort-droeg gedurende drie kwartier het mooie verhaal van Eekhout voor (Ezechiël de 80-jarige) en het was in het overvolle Tehuis al dien tijd ademloos stil. Een kerkkoortje van de Soedanese gemeente zong enkele Kerstliederen, zonder verlegenheid.

Wat mij altijd weer treft, is dat onze mannen zo onbevangen en correct omgaan met de eigen bevolking, die zich daardoor bij ons volkomen thuisgevoelt. Chinese en Soedanese meisjes zingen op het

podium even rustig als V.H.K.-leden. Het grappige was, dat vele jongens bij het naar huis gaan mij, die óók maar gast was, bedankten voor den mooien avond. Dat was een echt Hollands gebaar, dat mij aan vroeger jaren herinnerde.

Zó was het in Bandoeng, zó in Garoet, zó is het overal geweest waar onze mannen gelegerd zijn. In grote eendracht en hulpvaardigheid zijn overal de Kerstvieringen georganiseerd, hier en daar onderbroken door alarm. Op die dagen voelt men: het moreel onze mannen is in wezen niet gezakt - zij willen dát, wat werkelijk het leven waarde geeft, óf niet verliezen, óf er deel aan krijgen. Ondanks onmetelijke afstanden hebben de geestelijke verzorgers gedaan wat ze maar konden doen. En niet alleen zij, maar ook de commandanten èn: het keukenspersoneel. De koks en hun helpers maken in deze dagen werktijden, welke niemand voor betaling zou accepteren. De NIWIN-pakketten, keurig verzorgd, zijn overal dankbaar en voor zover ik weet tijdig ontvangen. De Kerstdagen zijn een adempauze geweest in den gang der natte en warme dagen!

J.C. KONINGSBERGER

Batavia, 29 Dec. '47

Kerstmis 1947

*„Zie, ik verkend U grote Nijtschap,
die heel het volk zal ten deel vallen:
U is inden de Heiland geboren,
Namelijk Christus.“*

LUCA 1: 16-17

*Aangeboden van hen,
die met ons in de 3e Inf. Brig. Groep
C. Div. 7 Dec. Kerstfeest vierden.*

GAROET

Dr. W. P. KRAMER

Deze dagen...

Een verhaal uit het weekblad "Het Jagertje" van het 3de Bat. Garde Jagers.

DECEMBER 1947

We vieren de tweede Kerstmis en het tweede oud en nieuw in de tropen. **KERSTMIS**, het feest van de vrede. **OUDEJAAR**, de uren van terugzien. **NIEUWJAAR**, de dag van de goede voornemens en een schone lei. Het zijn voor de meeste onder ons moeilijke dagen. We zijn gewend ze in de vaderlandse sfeer, die zo tekend is voor de Nederlander, te vieren. Het is moeilijk om iets van die sfeer over te "planten". Deze feesten zijn van de "warme huiselijkheid". Aan warmte hebben we geen gebrek maar wel aan de huiselijke kachelwarmte. We kunnen deze vervangen door iets wat geheel van onszelf afhangt, door de innerlijke warmte, door het "in de mensen een welbehagen".

KERSTMIS is het feest van de vrede. Wij soldaten, die in een voortdurende strijd zijn gewikkeld, staan verder dan ooit van het "alle mensen worden broeders", het ideaal dat zo nauw verwant is aan de geboorte van Christus. De volkeren der aarde ontmoeten elkaar aan de kribbe van het Kerstkind. Het is slechts dat ideaal, dat wij kunnen gedenken. We kunnen niet het bestaan van een allesomvattende vrede eren. Waarde heeft voor ons het Kerstfeest als wij erkennen, ondanks het 19 eeuwen bestaan van de boodschap, nog oneindig ver te staan van de verwerkelijking. Afgezien van onze religieuze plichten, moeten we ons bezinnen op de grote taak die ons, als ieder wereldburger te doen staat, namelijk de vrede waar te maken. Wie van ons had toch ooit nog eens kunnen denken dat hij, gewapend met een geweer of pistool, een Kerstdienst zou meemaken?

OUDEJAAR. De uren van terugblik. Wat is er het afgelopen jaar gebeurd en wat hebben wij gedaan? Als Bataljon en Divisie van de 7 December zijn we dit jaar dichter bij elkaar gegroeid in het zware werk wat wij hebben verricht. We hebben de ons opgegeven opdrachten uitgevoerd. We hebben daarbij kameraden zien sneuvelen. We hebben grote teleurstellingen gekend, maar daarbij ook de geestkracht getoond er weer bovenop te komen. Een bewonderenswaardige geestkracht, waar iedere buitenstaander vol lof over is.

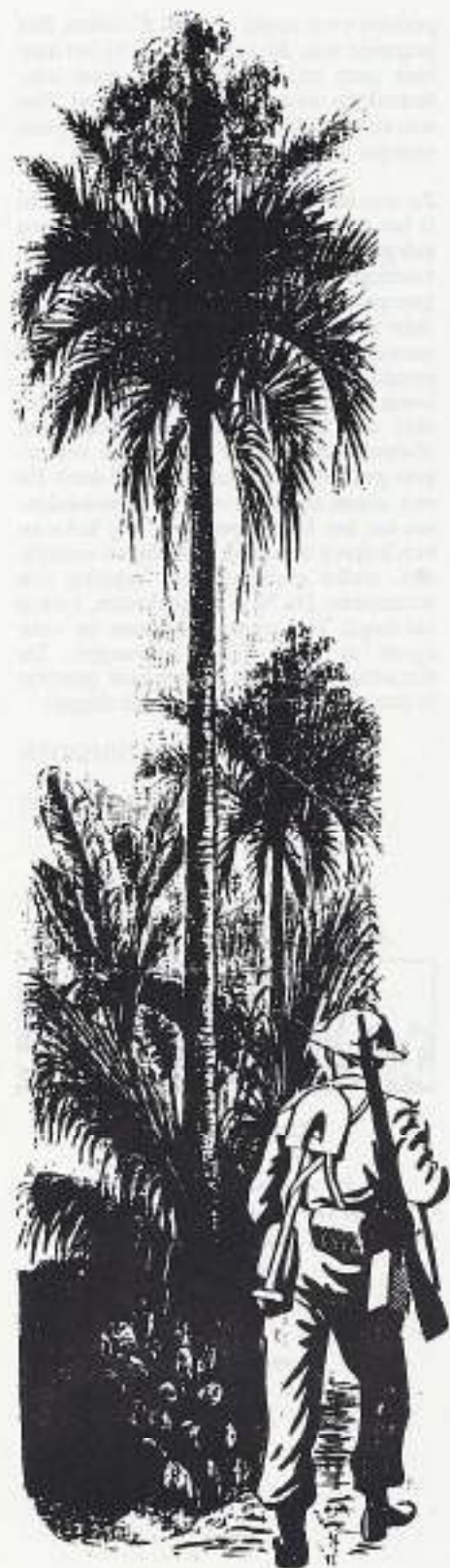
NIEUWJAAR, de dag van de goede voornemens, van een nieuw beginnen van onze taak die heel groot is. We hebben heel wat geleerd sinds verleden jaar en zijn heel wat ervaringen wijzer geworden. Daarmee kunnen wij in het nieuwe jaar ons voordeel doen. En als we dat dan ook doen, dan zullen we ook dit jaar met gezamenlijke afspraken en inspanningen er weer een goed jaar van proberen te maken. Het gaat jullie allemaal goed!!!
Jullie sobat Machel

-Ingezonden door Machel Haag, Elst (Betuwe)

Kerstmis 1948

De dienstplichtig soldaat Jurriën Christoffel hield de wacht op de nog intacte voor-galerij van een kapotgeschoten Europees huis. Een brenghun stond op een laag tafeltje, schietklaar, voor hem. Hijzelf zat op het houten plankier van de waranda. Het was nacht, aardedonker en nat, want het had zwaar geregend. De bomen dropen nog na. Ingespannen probeerde Jurriën iets in de donkerte om hem heen te onderscheiden. Op het stuk dak boven hem ritselde steeds iets wat hij niet kon thuisbrengen. Waterdruppels tikten daar tussendoor. Hij wist dat het gebied waarin zij, op de compagnie, zich bevonden, wemelde van Republikeinse infiltranten. De bevolking was gevlucht. De gehele sfeer ademde naargeestigheid. Uit de kampong achter zijn wachtpost klonk hondengeblaf. Uit het kamponghuis naast zijn post, dat als nachtbivak diende voor zijn pelotonsgenoten, klonken flarden van luidruchtige gesprekken tot hem door waaruit hij opmaakte dat zijn makers zaten te kaarten. Af en toe steeg ineens een luid gejuich op. Even later werd er gescholden en gevloekt. Woeste kreten

drongen met tussenpozen tot hem door. Heel ver weg hoorde hij het dreunen van schietende artillerie. Dichter bij, van de grote weg, hoorde hij het gebrom van legerauto's. Zijn oren waren gespist op het geluid van schuifelende voeten. Nog geen uur geleden had een peloppor geprobeerd de post te bestuipen en de wacht te overrompelen. Die kerels hoorde je bijna niet en bovendien bruipte achter het huis een kali. Hij hoorde echter niets veront-rustends. De, na bijna drie jaar dienst in Indië, bekende geluiden van de tropen-nacht beangstigden hem niet langer. Zijn aandacht verslapt. Even soesde hij zelfs weg.

De tweede positionele actie duurde nu al weer een week en in die week hadden de soldaten zo goed als geen rust gekregen. Er was steeds zwaar gevochten in moeilijk begaanbaar bergterrein. Jurriën dacht aan de gevallen kameraden. "Kerstnacht".

Hij droomde weg. Het beeld van de kathedraal in zijn geboortestad, in het zuiden des lands, doemde op. Hij zag zich weer als misdienaar en koorknaap in de volle kerk, tijdens de nachtmis in de kerstnacht. Als kind uit een groot traditioneel katholiek gezin hield hij van de Byzantijnse zang en de Gregoriaanse liederen. Hij zwijmelde dan weg bij de machtige tonen van het prachtige orgel, de mystieke rituelen bij de hoogmis en de liturgische woorden voor het altaar tijdens de communie. Mystiek had hem altijd al bekoord. Hoe vaak had hij er naar verlangd monnik of priester te worden. Verder, steeds ver-

der, dwaalden de gedachten van de soldaat, op wacht in een Indische tropen-nacht, weg van de plaats waar hij verbleef. Een exploderende lichtgranaat verlichtte ver aan de einder de hemel. Zijn half geloken ogen registreerden het verre licht. "De hemel wordt geopend" zwijmelde Jurriën, zijn ogen sluitend. Zijn oren vingen muziek op, als begeleiding van schone koorzang. Het was alsof hij engelenkoren hoorde zingen, begeleid door muziek van hemelse orgels. Het werd licht, heel licht, om hem heen.

Sereen en bovennatuurlijk mooi was het visioen dat zich aan hem vertoonde. Prachtige zangstemmen van transparante nimfen zongen betoverend schoon de hem zo bekende kerstliederen uit zijn jongensjaren. Harpen, orgels, fluiten en citers speelden in een veelkleurige zaal vol witte heiligen. Gefascineerd, volledig in trance, beleefde Jurriën het hemelse kerstfeest, het feest van Christus geboorte, in een glorie van pracht, dat hij nimmer voor mogelijk had gehouden. Dit was dus de hemel, mooier en begeesterder dan hij ooit had kunnen denken, ontroerend schoon en onuitsprekelijk vredig.

Even ontwakend uit zijn trance keek Jurriën, niet begrijpend om zich heen. De lucht was helder, bedekt met miljoenen fonkerende sterren. De klanken van de hemelse muziek tintelden nog na in zijn oren. Niet beseffend waar hij zich bevond, als verdoofd, staarde hij in de verte in een poging de duisternis die als een muur om

hem heen stond, te doorschouwen. Even leek het iets minder donker te worden. Hij hoorde weer het dreunen van de konvoien op de grote weg en het ruisen van de kali achter zich, evenals het gesjirp van krekels en gezoem van muskieten. Het hemelse visioen wilde echter niet wijken, de muziek speelde door, het betoverende licht bleef stralen, het gezang der engelen, zoet en sprankelend tegelijk, bleef zijn hoofd vervullen. Nog steeds glansde de hemelse pracht op zijn netvlies.

Een groot zwart silhouet schoot met zwaar aanzwellend gebrom door de lucht, recht op hem toe. Verbaasd kneep hij zijn omwaasde ogen dicht. Een enorme schok drukte zijn thorax (borstkas) dicht. De schok wierp hem achterover. De muziek in zijn hoofd speelde gewoon door. Een gouden licht omstraalde hem, de engelenkoren zongen steeds betoverender, mooier dan mensenstemmen ooit hadden geklonken. Hij beluisterde de serafijnzang, met de klank van zilveren klokken. De volmaakte akkoorden van de hemelse orgels bereikte zijn stervende brein. Het visioen bleef voortleven terwijl de hem treffende granaat zijn borst opscheurde en zijn hoofd afrukte. Kyrie-Eleison, zong het hemelkoor in zijn hoofd.

Dienstplichtig soldaat Jurriën Christoffel, legernummer 251225001 was niet meer. "Bevordert tot heerlijkheid" zei de aalmoezenier, een kruis slaande, bij de teraardebestelling op de erebegravingsplaats, tegen de avond, op de eerste kerstdag van het jaar onzes heren 1948, ergens op Java.

J. Zwaan

Mijn "functie" als "verpleger"

Tijdens de 2e positionele actie op Noord-Sumatra gingen wij op pad vanuit Prapat richting Balige, Taroeoeng, Sibolga naar Padang Sidimpoean. We strandden bij de brug van Batang Taroe omdat de brug was opgeblazen. Door de genie werd een noodbrug gemaakt en wij werden met een man of zeven aangewezen als lierploeg.

Met een artillerietrekker hebben wij hele konvoien naar boven getrokken en naar beneden gehaald.

De genie liet met springladingen de eindpeiler zakken zodat de brug minder steil kwam te liggen. We moesten met z'n tweeën steeds de kabel of naar boven- of naar beneden brengen. Toen de regenperiode begon werd dat steeds beroerder omdat de modder de brug afspoelde en de brug daardoor spekglad werd. Wij wisselden dan ook regelmatig. Wij werden daar gelegerd bij mijnheer C. ten Cate op de rubberonderneming Hapessong van de Rotterdam Tapanoeli Cultuurmaatschappij, waar wij het erg goed hadden. Deze

onderneming was ongeveer 3 kilometer van de brug verwijderd.

We bewaakten de onderneming en dronken, voor we 's avonds aan de maaltijd begonnen, een borreltje met Ten Cate. Er kwamen bij de onderneming ook inlandse bewoners om medische hulp vragen. Ten Cate zei tegen mij: "Cor, jij moet die mensen maar verbinden en medische verzorging geven". Wat moest ik? Ik was monteur en had nooit een opleiding bij het Rode Kruis of voor een E.H.B.O.-diploma gehad. Ik had daar dan ook helemaal geen kaas van gegeten. Maar ja, iemand moest het toch doen en omdat er geen enkele deskundige op dit gebied aanwezig was, werd ik daar dan toevallig voor aangewezen. Als ze dan voor hulp kwamen, legde ik een mooi wit verband om arm of been of vroeg ik hen hun mond open te doen. Ik pakte dan een fles uit de kast en een oetlepel, deed daar iets vanuit de fles op en goot dit in hun mond. Brr zeiden ze dan, bah, minjak.

Ten Cate vroeg mij wat ik ze gaf. Ik zei "Kasterolie". Ik zorg voor een goede ontlasting; dat gaf onze moeder ons ook altijd als je griep of iets anders had. Het aantal

patiënten werd echter steeds kleiner. Met alle goede bedoelingen van dien, hebben we er later nog vaak om moeten lachen. Cor als verpleger.

C. de Vos,
7e Afd. Veldartillerie

Kopij inleveren

1994

Februarinummer: 12 januari

Aprilnummer: 9 maart

Juninummer: 11 mei

Augustusnummer: 13 juli

Oktobernummer: 14 september

Van de bestuurstafel

Het bestuur van VOMI Nederland heeft tijdens de algemene bestuursvergadering van 4-11-'93 o.a. over de volgende aangelegenheden gesproken:

a) Het te drukken aantal "Sobats", gezien in het licht van het te verwachten tekort over 1993. Aan de ledenvergadering zal worden voorgesteld om, buiten de toegezede 25 exemplaren per vereniging voor wervingsdoeleinden, extra nummers tegen betaling ter beschikking te stellen. Wijze van aanvraag en prijs zal op de komende ledenvergadering aan de orde komen.

b) Ledenvergaderingen in 1994. Aangezien KTOM "Bronbeek" wordt gerenoveerd, althans volgend jaar de Poortersaal waarschijnlijk niet ter beschikking zal zijn, moet worden omgezien naar vervangende ruimte. De Kumpulan zou een geschikte plaats zijn, ware het niet dat voor lunch en koffie/thee moet worden gerekend op een bedrag van plm. f 1200,-. Dit gaat ons budget verre te boven en we zullen trachten ruimte te vin-

den in één der nog in gebruik zijnde kazernes.

c) De begroting voor 1994 is door het bestuur samengesteld en zal aan de ledenvergadering worden voorgelegd. Tevens zal op korte termijn een meerjaren-begroting worden opgesteld voor de periode 1995-1997.

d) Op de volgende bestuursvergadering zal in detail worden gesproken over de scheiding van de administratie van de Sociale Commissie en die van VOMI Nederland. Uiteraard blijft VOMI Nederland altijd verantwoordelijk.

e) De geplande ledenvergadering van 7-6-'94 zal in verband met "Invasie 6-6-'45 - viering" worden verzet naar 14-6-'94.

f) Aan het eind van het jaar zal worden bezien of de porto-kosten voor het verzenden van vrij-vervoerbewijzen Roermond inderdaad aan ons werden vergoed. Zo niet, zal worden gereclameerd.

GD

Het Algemeen Bestuur en de Redactie wenst alle lezers van ons verenigingsblad Prettige Kerstdagen en een gezond en gelukkig 1994 toe.

C. van Ekelis, Anslstraat 183, 2533 KD Den Haag, tel. 070-3886566, zou graag in het bezit willen komen van badges zoals hierboven afgebeeld. Deze invalide verzamelaar, donateur van de Vereniging Zuid-Holland Noord, is reeds in het bezit van enkele honderden badges, maar deze mist hij nog.

Op de jaarlijkse Pasar-Malam in Den Haag stelt hij zijn collectie ten toon en hij is bereid om dat gratis te doen bij veteranen-bijeenkomsten. Graag uw medewerking.

J. Ausma

Vereniging Oud Militairen Indiëgangsters-Nederland

Op 10-10-'93 vond in de Lt. Gen. Knoopkazerne te Utrecht de bijeenkomst plaats van de voorzitters van de bij de VOMI Nederland aangesloten verenigingen. De volgende punten werden besproken.

1) Antwoord van Minister van Buitenlandse Zaken d.d. 23-9-'93 op ons schrijven van 13-8-'93 omtrent visum J.C. Princen. Visum aanvraag werd niet gehonoreerd.

2) Notulen voorzittersbijeenkomst d.d. 27-4-'93.

Na het beantwoorden van vragen van enkele der aanwezigen werden de notulen goedgekeurd.

3) Sobat - verenigingsnieuws. De heer Dijkema stelde dat de "Sobat" de kurk is waarop VOMI drijft. In de loop van de tijd zijn er enkele veranderingen opgetreden. Zo heeft het blad een nieuwe eindredacteur en een betere uitvoering. Eén der aanwezigen breekt een lans voor verkorting van de periode tussen de verzending van adressenbestand aan het mailing-bedrijf en de ontvangst van het blad door de leden. Daar zit soms meer dan 14 dagen tussen.

4) Financiën. Voor het te verwachten tekort over 1993 wordt een aanvullende subsidie aangevraagd bij de S.F.M.O.

5) Een voorstel voor een eventuele contributie-verhoging wordt door de aanwezigen naar de ledenvergadering verwezen. In ieder geval zullen de lid-verenigingen zo'n voorstel eerst in de eigen ledenvergadering moeten kunnen bespreken. Deze vergaderingen vinden meestal in maart/april plaats dus zal voor 1994 met dezelfde contributie van f 27.50 moeten worden gewerkt.

6) Evaluatie "Roermond". De algemene mening van de vergadering was zeer positief.

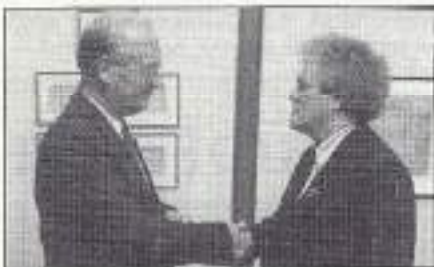
7) Viering 2e lustrum in 1995. Wordt punt van bespreking op komende ledenvergadering.

Noot van de redactie bij 3)

Volgens de planning van de uitgave van "Sobat" ligt tussen de data waarop de diskette met het verzendbestand bij de mailing-service moet zijn en de ontvangst door de leden, behoudens calamiteiten, nooit meer dan 8 dagen!

Draaginsignes Gewonden

Door de burgemeester van Leidschendam werd op maandag 11 oktober het Draaginsigne Gewonden uitgereikt aan ons lid A.C. van Druninck (67).

Van Druninck, destijds ingedeeld bij de 1e Compagnie van het 4e Bataljon Garde Regiment Grenadiers, verbleef van 28 juni 1947 tot 25 november 1949 in het voormalig Nederlands-Indië.

Het insigne is hem toegekend omdat zijn geestelijke toestand, tengevolge van zijn Indiëtijd, dermate nadelig was beïnvloed, dat hij daarvan nog jaren de gevolgen ondervond. Gelukkig geniet hij tegenwoordig van een gezonde oude dag.

In Leidschendam is één keer eerder het Draaginsigne Gewonden uitgereikt, namelijk aan G. van Mastwijk.

Woensdagmiddag 6 oktober werd aan ons lid Jan Mulder het Draaginsigne Gewonden door de burgemeester van Staphorst, de heer drs. W.J. Plomp, opgespeld. Jan was destijds in Nederlands-Indië ingedeeld bij het 3e Bataljon van het 1e Regiment Infanterie. Op 5 september 1947 liep hij, tengevolge van een vuurgevecht bij Ketasmaja een gehoorbeschadiging op.

De uitreiking werd bijgewoond door VOMI-leden uit Drenthe en Overijssel, waar, namens VOMI-Overijssel sobat D. van der Stouwe, Mulder toesprak en zijn echtgenote een bloemetje overhandigde.

Foto J. Schuurman, Staphorst

Oorlogsveteraan J. Veken kreeg gisteren de Draaginsigne Gewonden uit handen van burgemeester C. Roozmond.

(Foto Friedlander)

De heer J. Veken uit Almere-Buiten kreeg op 28 oktober het Draaginsigne Gewonden opgespeld door burgemeester C. Roozmond. De Almeerder heeft in de periode 1946-1950 gediend in het voormalig Nederlands Indië bij het Eerste Mitrailleur Bataljon van de Landmacht.

Als militair heeft Veken veel meegemaakt in deze zware periode en nog steeds draagt hij hierdoor geestelijk een zware last met zich mee. Uit waardering voor zijn inzet en de problemen die hij hierdoor heeft ondervonden, werd Veken door het landelijk Comité Draaginsigne Gewonden voorgedragen voor deze onderscheiding.

De inzet van de Nederlandse militairen tijdens de politieke acties in Indonesië is in de jaren na de oorlog ondergewaardeerd. Mede door de uitreiking van deze insignes wil men deze soldaten alsnog de eer geven, die zij verdienen.

Een volle zaal in het stadhuis van Nijmegen was op 15 september getuige van de uitreiking van het draaginsigne gewonden aan ons lid C. Altena en nog 4 andere veteranen door de burgemeester van Nijmegen. Het was een plechtig, doch tegelijk toch ook een feestelijk gebeuren. In zijn toespraak bracht de burgemeester onder meer naar voren hoe gesloten de veteraan over "zijn" tropenjaren vaak is, en hoe weinig anderen afweten van wat er zich precies heeft afgespeeld in ons toenmalig koninkrijk. De burgervader sprak een ieder toe op zijn eigen terrein, waar gediend en hoe gewond. Dan staat de tijd, ook voor alle aanwezigen, even stil.

Ter nagedachtenis aan hen, die aan hun verwondingen helaas bezweken en alle

andere gesneuvelden werd na een minuut stilte het Wilhelmus gezongen.

Na afloop van dit plechtige gedeelte werden handen geschud en met een hapje en drankje was ook deze dag weer een bijzondere in de geschiedenis van ons veteranen.

Tot besluit

Op de laatstgehouden voorzittersvergadering is, op voordracht van het algemeen bestuur, besloten dat geen speciale aandacht aan deze uitreikingen, behoudens door vermelding in het "Verenigingsnieuws", meer geschonken mag worden. Omdat deze uitreikingen een aflopende zaak is, heeft de redactie besloten bovenstaande uitreikingen, om teleurstelling bij belanghebbende te voorkomen, toch nog te publiceren.

fb

Erkenning

Van welk land je ook komt, welke taal je ook spreekt, of je vergaat van de honger, of je gooit met geld, iedereen komt uitvoerig in de krant of op de tv. Grote denkrimpels krijgen ze in Den Haag van al die mensen die het moeilijk hebben. En zo hoort het ook, daar zijn ze voor.

Vervelend is wel dat ze één groep vergeten. Om de krant te halen is al niet eenvoudig, laat staan de tv.

Het waarom is niet duidelijk. Ik praat nu over die 160.000 man die even naar Indië gestuurd werden. Wat is daar zo mis mee? Niemand die ons dat recht voor z'n raap zegt. Wij hebben gedaan wat we moesten doen, en meer dan dat. Maar de aandacht die de soldaat krijgt wanneer hij 2 maanden is weggeweest, en de soldaat die 3 à 4 jaar weg was, staat in geen verhouding. Ook wij vragen aandacht en erkenning.

Bergharen, G. Soetekouw

Bedelen

Naar aanleiding van het ingezonden stuk "Erkenning" van G. Soetekouw van 29 augustus jl. het volgende.

Zelf behoor ik tot die categorie die naar het voormalig-Indië werd gestuurd en wel voor onbepaalde tijd. De fooi die we daarvoor kregen was nog te weinig voor een nieuwe fiets. Het is heden ten dage treurig dat er bij het bedrijfsleven gebedeld moet worden als wij een plaquette geplaatst willen hebben bij het Nationaal Herdenkingsmonument in Roermond. Kortgeleden was ik in Indonesië, o.a. bij het Ereveld Menteng Poeloe, keurig onderhouden, maar zouden hun ouders het ooit hebben kunnen bezoeken?

Amsterdam, W.H. van Wijk

Twoe brieven die het lezen en uw aandacht waard zijn!

Haarlem, 11 november 1993.

Als dochter van een Indiëveteraan wil ik graag uw aandacht vragen voor het volgende:

In oktober heb ik het Defensievoorlichtingscentrum bezocht vanwege de tentoonstelling over Ned. Indië en de politioele acties 1947-1949. Daar ontmoette ik een Indiëveteraan die me over uw V.O.M.I.-blad vertelde. Hij heeft mij uw blad toegestuurd, waar ik erg blij mee was.

Nu wil ik u vragen of het mogelijk is dat er een oproep in "Sobat" geplaatst kan worden (**kan ik als dochter lid worden van V.O.M.I. en zodoende "Sobat" toegestuurd krijgen?**)

Ik ben op zoek naar oud-militairen die mijn vader hebben gekend in de jaren 1946-1950 in het toenmalige Ned. Indië. Ik weet niets over die tijd. Ook mijn moeder kan mij niets vertellen. Ik weet alleen dat hij waarschijnlijk in Padang is geweest. Via het B.R.I.O.P. te Kerkrade hoop ik meer informatie te krijgen, maar dat staat allemaal op papier.

Graag zou ik mensen willen spreken die mijn vader kenden als mens! Tijdens W.O. II is hij krijgsgevangen geweest in Stanislan en Neubrandenburg. Het enige dat ik weet over die tijd heb ik gelezen in het boek "Officieren achter prikkeldraad 1940-1945", door Leo de Hartog. Dit boek heb ik helaas niet in mijn bezit. Enige jaren geleden heb ik de documentaire "Het sprookje is uit" op video opgenomen. Daar kijk ik dan naar en zoek mijn vader. Wat heeft hij allemaal meegemaakt? Wie kan mij dat vertellen?

Alle foto's en Ansichtkaarten uit die tijd(en) zijn weg. Ik hoop dat ik voldoende informatie heb gegeven.

Omdat mijn vader ouder was dan de dienstplichtigen toentertijd, ben ik toch vol goede moed.

Mijn vader is, na een leven vol strijd, maart 1971 in Wassenaar overleden.

Ik wil u alvast hartelijk dankzeggen voor de te nemen moeite en als u nog meer informatie wilt hebben, mag u mij altijd bellen of schrijven.

Het betreft: **Majoor Sam. de Vlieger, Cdt. 2-4 R.S., legernr. 08.05.13.003, wonende Hoofdpoortstraat C 586 te Zierikzee.** Adres bij terugkomst in 1950: Korte St. Jansstraat D 348 te Zierikzee. Verhuisadres februari 1955: Corn. Wittstraat 6 te Wassenaar.

Met vriendelijke groeten,
S. Hoekstra-De Vlieger,
Voorduinstraat 32, 2023 PD Haarlem,
tel. 023-263940.

Vogelwaard, 2 november 1993.

Mag ik als echtgenote van een oud-KNIL soldaat ook eens mijn mening geven over de uitzending van AVRO's Televisier van hedenavond te 21.22 uur?

Mijn man heeft het "gelukkig" niet gezien, want hij ligt op 't ogenblik in het ziekenhuis.

Allerlei dingen komen met 't verstrijken der jaren, hij is nu 76 jaar, veel meer terug dan toen hij jonger was en, hoe komt dat? Omdat punt één, de gezondheid achteruit gaat en dat geen mens die gelooft dat hij, toen hij uit Indië kwam, dezelfde was, wat zo mooi gezegd wordt, rusteloze beenen had als nu. Maar toen was hij nog veel jonger en kon er beter tegen vechten.

Op zijn 29e jaar kwam hij met "Kampongogen" uit Indië met ziekenverlof, met niets anders dan zijn uniform aan. De Jap viel op 11-1-42 Indië aan en wel op Tarakan; 12-1-42 werden hij en zijn maten krijgsgevangen genomen.

In 1952 is hij gaan schrijven om die twee maanden salaris nog te krijgen. Hij kreeg daarop als antwoord dat hij die twee maanden geen dienst had verricht voor het Koninkrijk der Nederlanden. Er werd niet gevraagd wat hem die twee maanden was overkomen. Zij waren al "verrot" geslagen door de Jap omdat zij de oliebedoening daar geheel hadden vernietigd.

In september 1948 is hij, na ruim twee jaar ziekenverlof, afgekeurd "voor alle diensten" zoals dat heette.

Dat was het roemloze einde van een KNIL soldaat.

Wat hem verder is overkomen slaat alles. Dat verhaal zou te lang duren. Altijd werd hem gezegd: "Ja Van Domburg, al was je maar even naar de K.L. kunnen overgaan, dan zou 't er heel anders voor je hebben uitgezien. Dan was je niet als KNIL man afgekeurd."

Wat dat betekent weet u dan waarschijnlijk wel.

Mag ik dan van hieruit mijn dank betuigen aan mijnheer Meines? Als ik die man hoor weet ik wat hij met ieder woord bedoelt te zeggen. Het komt uit zijn hart en, nogmaals, ik dank hem omdat hij het zo treffend heeft gezegd.

Wel denk ik dat mijn man de enige KNIL man in Zeeuws-Vlaanderen is die lid is van de VOMI en dat is toch jammer, want 't zijn fijne maten.

Wat ikzelf wel betreurt is dat mijn man, ondanks alles, de krijgsgevangenschap van vierenveertig maanden en al die ellende van al die jaren nadien, vooral geestelijke schade heeft geleden en nog lijdt. Het Draaginsigne Gewonden zal hij niet krijgen. Dat is afgewezen omdat hij geen "schotwond" heeft. Wat hij er aan over

gehouden heeft is veel meer dan dat. Bij voorbaat bedank ik degene die mijn schrijven heeft willen lezen en wens iedereen geluk bij al zijn ondernemingen.

Mevr. M.M. van Domburg-Stuer, adres en tel.nr. bij de redactie bekend.

OPROEPEN

Wie kan, tegen kostenvergoeding, sobat L. Teeuw, Boisotstraat 2, 3262 EE Oud-Beijerland, tel. 01860-14820, helpen aan het **herinneringsalbum, derde deel met blauwe kaft, van de 1e Inf. Brigade-groep van de "7 December Divisie"**? Hij heeft dit boek eens uitgeleend doch niet meer teruggekregen.

Sobat L. van Es, Kallenbroekerweg 109, 3771 DC Barneveld, is op zoek naar foto's van:

1. kantoor T.D.T.D.O., achter het raadhuis, te Surabaya;
2. L.T.D. werkplaatsen te Surabaya;
3. Directoraat O.L.T.D. - Koningsplein te Batavia-Zuid;
4. KMG-Kamp te Batavia.

Indien u van deze projecten wel foto's heeft, doch deze niet wilt missen, is Van Es tevreden met een kopie, óók als deze niet zo mooi is.

Kosten worden uiteraard vergoed.

Sobat J. Bos, Ruiten A. Kanaal Zuid 19, 9561 TG Ter Apel, tel. 05995-2901 is op zoek naar 2 boeken van de schrijver Hofwijk, namelijk:

1. De Hitte van de dag en
2. Blubber.

Kosten worden vergoed.

Wie kan sobat J. Kooiman, Waelneslaan 20, 3341 VM Hendrik Ido Ambacht, tel. 01858-12666, helpen aan het - in 1949 - tot de uitrusting behorende zakwoordenboekje "Nederlands-Maleis/Maleis-Nederlands", een uitgave, vastgesteld bij aanschrijving van de Minister van Oorlog (d.d. 26 oktober 1948 van de Generale Staf Sectie G5 Nr. RV 4876).

Hij heeft reeds alle moeite gedaan om dit boekje in zijn bezit te krijgen, doch zonder resultaat. De hierboven genoemde gegevens zijn ontleend aan een hem in het Museum Generaal Hofer ter inzage gegeven exemplaar.

LET WEL!

Onze ledenadministrateur N. den Hollander is thans woonachtig in de Saturnusstraat 210 5345 LG Oss

Opsporing verzocht

Naar aanleiding van het artikel "Met een troepentransportschip naar Indië, gingen mijn gedachten terug naar mijn terugreis Indonesië-Nederland. Mijn inscheping vond plaats te Tandjongpriok op 7 april 1950 te ca 17.00 uur.

Omdat er veel zieken aan boord waren, was de stemming vrij gedrukt.

Ter hoogte van Colombo kwam een sobat te overlijden en kreeg een zeemansgraf in de oceaan.

Wie van de lezers van ons blad kan mij inlichtingen verstrekken over de naam van het troepentransportschip en de naam van de overledene?

Aankomst schip te Rotterdam op 2 mei 1950.

Graag inlichtingen aan: J. van der Reep, legernr. 27.09.29.106, Koolmeeslaan 29, 2251 PB Voorschoten, tel. 071-615093.

I. Metz, Vlindermeent 128, 1218 CZ Hilversum, tel. 02159-18947 en G.J. van Orsaurw, Roerstraat 6, 1271 TR Huizen, tel. 02152-58239 zoeken contact met sobats van het **2e pel. bat. 424 van 7 R.I.** opgekomen in september 1948 in 's Hertogenbosch en in Indië gelegerd geweest in Noord-Sumatra, met name de sobats **D.A. Mulder, B.J. Mulder, J. v.d. Moosdijk, L. Merle, J.H. Oliekan, W.C. Ooms, D. v.d. Pas, J. Peerdeman, J. Zaal en J.N. Swinkels. Hun commandant was kapt. Schuit.**

Wie kan mij helpen en gegevens verstrekken over **Jan Hulsebos**. Hij ging in 1938, na opgeleid te zijn in Nijmegen, als KNIL-militair naar Bandoeng. In 1943 is hij in Timor vermist en, naar men zegt, door inheemsen vermoord. Ik, als zuster van Jan, ben nu 72 jaar en heb het grootste deel van mijn leven in Australië gewoond. Mijn ouders hebben mij alles over Jan verzwegen en hebben ook een postuum verleende onderscheiding geweigerd. Ik weet niet waarom en zou graag het een en ander over Jan weten, o.a. waar hij begraven ligt.

Als u iets weet, laat het mij dan weten. Eventuele kosten worden door mij graag vergoed.

Mevr. T. Wynd-Hulsebos, Kerspel 8, 9481 ER Vries, tel. 05921-44059.

Co Severijnse, Bervoetsbos 63, 2134 PM Hoofddorp, tel. 02503-17881, zoekt contact met **Gerrit Rooyakkers** en **Jan Kōneman**. Zij zijn gelijktijdig in opleiding geweest bij **No. 1 TTC REME** in Derby (Engeland) en gezamenlijk met de

werkplaats van het **1e Reg. Lichte LUA** van de "7 December Divisie" naar Indië vertrokken.

J. Vink (voormalig OVW-er **2-10 R.I.**), H. ter Kuilestraat 129, 7547 BC Enschede, tel.: 053-310976, is op zoek naar "**Monky**" die in 1947 diende op Tjandi (Semarang). Hij was, zo wordt aangenomen, bij de **Verbindingsdienst** en woonde in Den Haag. Of, misschien heeft iemand een foto van "Monky"? Wie helpt?

Sobat C.A. Boeren, Berkenlaan 8, 4921 CG Made, van **3-11 R.I.** en later van de **Vaartuigendienst**, zou graag in contact komen met zijn vroegere sobats. Hij heeft als schipper gevaren o.a. naar Makassar, Tjilitjap en Palembang. De periode van zijn verblijf in de Oost was van oktober 1946 tot januari 1950. Zijn telefoonnummer is: 01626-82373.

Arjan J. Melger, Azaleastraat 52, 6542 JT Nijmegen, tel. 080-781088 wil graag in contact komen met oud-militairen van **2-5 R.I.** en wel met degene die zijn oudoom **Gerrit Schenk**, die ondermeer in 1940 heeft gevochten op de Grebbeberg, een rol heeft gespeeld in het Dordtse en Rotterdamse verzet en de eerste politio-nale actie in Indië heeft meegemaakt, hebben gekend.

Arjan is bezig met het schrijven van een roman, waarin de nadruk ligt op Indië, die, volgens zijn brief, een periode is geweest die een betere waardering verdient dan tot er nu toe is geweest.

Daarnaast is hij op zoek naar het bataljonslied van **2-5 R.I.** en het wapenschild van dit onderdeel met de achter een palmboom ondergaande zon boven een rood-wit-blauwe zee.

Zijn boek moet een hommage worden aan **2-5 R.I.**

Wie, o wie?

Mevrouw E.A. Wever-Heskamp, dochter van **Johan Heskamp, legernr. 26.01.29.128**, ingedeeld geweest bij de **31e HpVA (T-brigade)** en naar Indië vertrokken op 28 december 1946, ondermeer gelegerd geweest in Batavia, Salatiga, Semarang, Kemambang, Ambarawa en op 27 februari 1950 teruggekeerd in Nederland, wil graag in contact komen met sobats die haar vader hebben gekend.

Ongeveer 5 jaar geleden is in Alphen a/d Rijn een door hem in Indië ontworpen logo onthuld. Zij zou hierover graag iets meer willen weten.

Zij die mevrouw Wever kunnen helpen worden verzocht contact met haar op te nemen, haar adres is Dahliastraat 140a, 7531 DS Enschede, tel. 053-359419.

Dinsdag 19 oktober is ons lid **Henk Martens**, geboren 18-3-1925, gecre-meerd. In december 1992 is hij na een herseninfarct opgenomen geweest in een verpleeghuis in Utrecht. We kenden hem nauwelijks. Onze secretaris heeft hem min of meer bij toeval ontmoet. In de aula zei zijn nicht in een toespraak: "Oom Henk was erg stil en hij vertelde weinig". Daarom enkele vragen om informatie.

Hij is ingedeeld geweest bij **3-3 Stoot-troepen**. Toen zijn carrier op een landmijn of trekbom reed, waren er twee doden onder wie luitenant Verhoef. Martens kreeg een scherp tegen zijn hoofd, is afge-keurd en teruggegaan naar Nederland.

Sindsdien weten wij niets meer over hem. Wie kan ons inlichtingen over Henk geven?

Wij zijn in het bezit van een aantal fotootjes; o.a. genomen te Tjiberber, Rjirehakos, Kali Tjiber, Oetjoeng Menteng, Tirihasikas, Crokol, met de heer en mevrouw M. en G. Kuipers in Amsterdam?, korporaal G. Kuypers in tropenuni-form, een foto van Nijland in een park in Nederland, genomen door Willink, Oos-terbeek en vele foto's meer. Foto's van graven met de namen: A. Reewijk, B. v.d. Scheur.

Ook was er een reispas van de "Militair Repatriërings Commissaris, Vak III. MRC/, Ruurlo, om vanuit Hengelo (Gld.) naar Utrecht te reizen. Wie weet iets van deze MRC?

Als u iets weet, wilt u dan een briefje stu-ren aan:

W.I. Scholten, Commeniuslaan 99, 3706 XD te Zeist?

Bij voorbaat hartelijk bedankt, mede namens zijn nicht.

Reünie 4-3 R.I.

Op **26 maart 1994** zal in de **Koningin Wilhelminakazerne te Ossendrecht** de **11e Bataljonsreünie** van het **4e Bataljon, 3e Regiment Infanterie** worden gehouden. Voorafgaand aan deze reünie vindt een herdenking plaats op de appèlplaats van de Cort Heyligerskazerne te Bergen op Zoom, de plaats waar het bataljon werd opgeleid om vervolgens eind 1947 met het m.s. "Sloterdijk" naar Nederlands Oost-Indië te vertrekken.

Iedere ex **4-3 R.I.** die geen schriftelijke uitnodiging, eind januari/begin februari 1994, ontvangt, doch aan de reünie wenst deel te nemen, wordt gevraagd zich voor nadere inlichtingen te wenden tot: **H.C. Clasquin, Graaf Willemlaan 73, 3341 CD Hendrik Ido Ambacht, tel. 01858-15849.**

Vereniging V.O.M.I. (Ontario) Canada

Zal het nu toch zo zijn, dat wij als 15e vereniging van de VOMI de Vereniging V.O.M.I. (Ontario) Canada mogen inschrijven? of, is dit inmiddels reeds gebeurd? Naar het zich laat aanzien telt deze vereniging reeds meer dan 50 leden! In Canada hebben, vooral de sobats Donald Walinga en Wim van Duyn zich ingezet om, via perspublicaties, onder andere in "De Nederlandse Courant" in Burlington, Ont., "The Windmill Herald" in British Columbia en in de "Hollandse Courant" te trachten de vereniging in Canada op te richten en een gezicht te geven. Hieronder leest u een verhaal in een der genoemde kranten geplaatst en een oproep om lid van de vereniging te worden.

Nederlandse militairen, die tussen 1945 en 1950 in Indonesië dienden, werden bij demobilisatie in Nederland niet bepaald met gejuich ontvangen. Ook de Nederlandse regering had, tot voor kort, weinig interesse voor deze oud-strijders.

Dan is er het "syndroom", het ziektebeeld waar overlevenden van oorlogen en concentratiekampen mee kampen en waarbij gruwzame herinneringen van veertig en vijftig jaar geleden op de meest ongelegen momenten weer naar boven komen. Het is inderdaad niet altijd even gemakkelijk om de vriend te vergeten waarmee je samen in Nederland door de eerste oefeningen zwoegde en met wie je het volgend jaar in Indonesië onder de gloeiend hete zon door sawa's trok die vlak naast je neergemaaid werd door een "popper", vermoed als een "padi" die onder zijn lange sarong een afgezaagde Lee Enfield verborgen had.

Speciaal voor de Indonesië- en Nieuw Guinea veteranen werd in 1985 in Nederland de "Vereniging Oud Militairen Indiëgangers" opgericht. Deze vereniging heeft ten doel: het behartigen van de ideële, materiële en immateriële belangen van oud-militairen Indiëgangers; het behartigen van belangen van de nagelaten betrekkingen van hen die om het leven kwamen of tengevolge van verwondingen invalide werden; en het herdenken van hen die gevallen zijn tijdens dienstverrichtingen in voormalig Nederlands Oost-Indië en Nieuw Guinea en/of aangrenzende zeegebieden.

De vereniging, afgekort VOMI, geeft zes keer per jaar een tijdschrift uit met den naam SOBAT (Vriend).

In het algemeen is de vereniging in het leven geroepen om van de Nederlandse overheid erkenning te krijgen voor Indonesië-veteranen.

In Canada zijn reeds een aantal VOMI-leden en voor meer informatie kan men schrijven naar onderstaand adres.

- Zie midden boven -

VOMI Vereniging van Oud Militairen Indiëgangers.

Interested in joining
our Ontario Branch?
All SOBATS welcome!

Please write or phone:

Donald Walinga,
12 Leacrest Street,
Bramalea, Ontario L6S 3K6.
Tel. (416) 457-8782.

REÜNIES

De reüniecommissie van 5-2 R.L. is voornemens om op 4 juni 1994 een reünie te organiseren.

Dit bataljon is november 1947 met de "Grote Beer" naar Celebes vertrokken. De reünie zal plaatsvinden in de prachtige zaal van Bronbeek, n.l. "Kumpulan" te Arnhem.

Inlichtingen bij: B. van Manen, Raadhuisstraat 15, 6711 DS Ede, tel.: 08380-13892.

403 B.I.
Noorderlicht Bat.

De B. compagnie van het 403e B.I. (Noorderlicht) organiseert eens in de 2 jaar een reünie. Hierbij worden de sobats gevraagd zich spontaan te melden om op 5 maart 1994 aan deze gezellige reünie,

waar ook de echtgenotes zeer welkom zijn, te houden in Winschoten? deel te nemen. Na aanmelding ontvangt u tijdig een uitnodiging.

Inlichtingen en aanmeldingen bij: Jr. Kamminga, Zeeheldenstraat 10, 9675 AJ Winschoten, tel. 05970-15985 en/of J. Nobbe, Azaleastraat 24, 9675 GE Winschoten, tel. 05970-17637.

April/Mei houdt de L.T.D. 101 - Mat. Inspectie haar reünie. Dit onderdeel, bestaande uit KNIL en KI-militairen en burgerpersoneel, is gelegerd geweest in Kebon Sirie (nabij het Koningsplein te Batavia) en later in Meester Cornelis en stond onder commando van Lt. Kol. Gijsbertie Hodenpijl en Lt. Kol. Van der Meer Morh.

Alhoewel sinds 1981 regelmatig reünies worden gehouden, is de reüniecommissie op zoek naar o.a. Van der Brink, De Zeeuw, Boercondien, Spaan, Homan, Kremer, Cristiaans, Heenk, Kollé, De Haan, Wiersma, Langelaan, Spierlet, Dijkstra, Yil, Vos, Abelen, Van Wijck, Matje, Siekman, Horio, Her, Sonnemeyer, Gubbels, Jongejan, Hurkens, Huët, Giacomini, Latumeten en nog vele anderen.

Graag verneemt de reüniecommissie reacties op deze oproep. De tijd dringt; wij worden steeds een dagje ouder!

Bel of schrijf naar J. de Graaf, Haaksbergerweg 37, 7471 LS Goor (Ov.), tel. 05470-74715.

FILMDIENST

Onderstaand de voorlopig geplande
filmvoorstellingen

- 18 januari - 14.00 uur, Vliegbasis Twente, Enschede;
21 januari - 14.00 uur, Café-Restaurant G. v.d. Werdt, Beneden Leeuwen.
15 februari - 14.00 uur, Zalencentrum "Hiddingerberg", Woldmeentherand 15, Steenwijk.
23 februari - 14.00 uur, Wijkcentrum "Holy Aristide", Brandring 90, Vlaardingen.

Er kan keuze worden gemaakt uit de volgende films:

1. Slag om Djokja, soldaat overzee en begrafenissen Generaal Spoor - duur 40 minuten;
2. Boottocht, Niwin, "7 December Divisie" - duur 45 minuten;
3. 1e politionele actie - duur 50 minuten en
4. 2e politionele actie "Het Vreemde Leger", duur 45 minuten.

J.J.H. de Wit

Het ledental boven de 6000!

Voor het einde van het jaar is het dan toch gelukt! Na 28 september j.l. mochten wij, mede dank zij velen!, tot en met 6 december, 361 nieuwe leden aan onze grote VOMI-familie toevoegen en zijn daarmee de 6000 gepasseerd. Wij zijn verheugd dat onze vereniging bij de oud-militairen Indiëgangers zo goed aanspreekt. Wij roepen onze nieuwe leden dan ook een warm welkom toe. Omdat wij niet op een zo groot aantal hadden gerekend, hebben wij in deze SOBAT maar 1 pagina gereserveerd in de, speciaal voor dit nummer, met 4 pagina's uitgebreide SOBAT. Daarom dat u de nieuwe leden op een andere wijze dan gebruikelijk gepresenteerd krijgt. Wij wensen al onze lezers, speciaal met het oog op de a.s. feestdagen, veel leesplezier toe.

Namens de redactie, Fred Hooisma.

Verbaas J.	Abbenes	Bakker J.A.	Den Haag
Hienstra L.	Alkmaar	Begel M.	Den Haag
Speek C.N.	Almere	Degenaar G.J.	Den Haag
Kager J.G.	Amstelveen	Gondrie E.J.M.	Den Haag
Herkena A.	Barnstreek	Graaf J.K. de	Den Haag
Schager J.	Blokler	Have J.J. van	Den Haag
Hofman A.P.	Bussan	Lagt A. van der	Den Haag
Korbee L.	Gillegem	Os J.W. van	Den Haag
Stezeman P.D.	Hilversum	Verschuuren A.G.E.M.	Den Haag
Gemissen J.	Hoorn	Wijk A.N. van der	Den Haag
Koen A.J.	Hoorn	Zwaanwijk P.A.	Den Haag
Kloot G.J.M. van der	Huizen	Dam W.H.	Den Helder
Scholten L.C.	Huizen	Terpeira S.P.	Den Helder
Wolthuisen S.	Immidon	Visser G.H.	Den Helder
Goede P. de	Korramarie	Mevr. Akker- Fuglisthaler E. v.d.	Den Helder
Peterboom S.	Marken	Dijssdijk A.M.G.	Deurne
Berg K. van den	Naarden	Bronswijk P.	Deventer
Rijnders R.	Purmerend	Kooy P.A.	Deventer
Wit H. de	Uithoorn	Leusden W. van	Deventer
Koel C.B.	Almelo	Oosterwegel H.H.A.	Didam
Timmerman W.	Almelo	Plomp A.W.	Didam
Bink D.	Almere	Flede C.	Damen
Blankert J.M.	Almere	Poelstra W.H.	Dordrecht
Boer J. de	Almere	Terwee H.C.	Dordrecht
Breidenbach J.J.	Almere	Weserveld H.A.	Dordrecht
Chaudron O.	Almere	Wouda B.	Dordrecht
Goedhart J.	Almere	Green J. de	Dordrecht
Graaaf A. de	Almere	Hain C. van	Dordrecht
Hiltenhausen J.M.	Almere	Heiden K. v.d.	Dordrecht
Kosselaar G.P.J.	Almere	Koster J.J.	Dordrecht
Lesny J.	Almere	Raaijbeer F.K.J.J.	Dordrecht
Pagter L.L. de	Almere	Cornelissen Ph.J.	Druin
Posten Chr. A.	Almere	Dabets P.P.	Druin
Mevr. Philippoom- Majoor J.J.	Almere	Oyen W.H. van	Druin
Spier E.	Almere	Petes J.M.	Druin
Becere G.	Amersfoort	Breukelen A. van	Eck en Wiel
Bros A.	Amersfoort	Soepboer A.	Endhoven
Beek J.J. v.d.	Amsterdam	Hartog P.	Endhoven
Borckes H.H.	Amsterdam	Herrevorts D.J.	Endhoven
Loor A.J.P. de	Amsterdam	Kessels C.I.M.J.	Endhoven
Werven M. van	Amsterdam	Mols P.J.	Endhoven
Egmond W.G. van	Apeldoorn	Zande E.M. v.d.	Enschede
Boote H.	Astel	Klauser M.L.	Enschede
Kraaiers G.J.W.	Arnhem	Wijnberg Th.P.	Epe
Meijkamp H.M.	Arnhem	Weenhoff H.	Epe
Mevr. Weljes G.	Aurhem	Oostvogel P.A.	Epe
Droom S. van	Assen	Wijngaert J. van den	Etten-Leur
Mokema J.	Assen	Blaauw J. de	Etten-Leur
Schilling R.	Assen	Nul L. van	Etten-Leur
Steijn A.A. van	Assendelft	Ovester J.L.M.	Etten-Leur
Loor J.H. v.d.	Bakel	Quanjel M.H.	Geleen
Faber C.	Bergen op Zoon	Frederiks H.	Geleen
Jansen M.G.	Beekel-Einschot	Boschaan P.N.	Geen
Boersma J.M.	Berkhout	Koch J.B.	Goes
Versteeg R.H.	Bielstrijk	Kraiser M.	Goes
Terpeira Y.	Bolsward	Heer A. van	Gorinchem
Hagen I. ten	Brekel	Ridder J.H. de	Gorinchem
Dijkstra J.W.	Breda	Voorden J. van der	Gorinchem
Gostel J. van	Breda	Faber A.	Gonedijk
Gils B.J. van	Breda	Hoothout G.A.	Gouda
Hiltenes A. van	Breda	Ruiten J. van	Gouda
Heijster M.J.	Breda	Brun P.J. de	Gouda
Rams N.A.	Breda	Faassen B.L.	Groesbeek
Verstoppen T.M.J.A.	Breda	Heijmans C.J.	Groesbeek
Sae F. van der	Breukelen	Kuijk A.J.	Groesbeek
Vermassel J.G.A.	Bursum	Mellink B.	Groesbeek
Dijkstra D.	Peterspost	Peters M.	Groesbeek
Grootvlieten A.	Capelle ad IJssel	Schachtschabel J.J.	Groesbeek
Jong M. de	Capelle ad IJssel	Wernkers W.Th.	Groesbeek
Tweik E.	Castrioux	Agrijs R.T.	Groningen
Reitana K.	Danzwoude	Wel Th. A.M. van	Groenewald
Laan N.M.	De Geon	Willems J.J. van	Grootebroek
Biljouw S. van	De Meern	Bosveld R.J.G.	Haarlem
Vas A.	De Meern	Smit A.Ch.	Haarlem
Vegt J. van der	Delden	Stoop C.H.	Haarlem
Meijden C. v.d.	Delft	Franken A.C.	Halbezen
Kerrie B.	Den Bosch	Aarsoij J. van	Handel
Meer A.L.	Den Bosch	Hoeringa S.	Hanzumerbuuren
Systkens G.Th.M.	Den Bosch	Kerkdijk G.J.	Handenberg

Mevr. Besten-Potjes	Hardinxveld Giessendam	Malssen J. van	Roosendaal
H.L. den	Hardinxveld Giessendam	Paa H.	Roosendaal
Potjes G.	Hardinxveld Giessendam	Aden J.G.P.M.	Roosendaal
Haardman G.	Hardinxveld Giessendam	Baarsma W.	Roosendaal
Rover J.W. de	Hardinxveld Giessendam	Geel P.	Roosendaal
Labbi J.G.	Harlem	Ondus L.P.	Roosendaal
Duynbos H.	Harvelde	Ouden P.J. den	Roosendaal
Philips P.G.	Hoer Aenselkerke	Ridder P.C. de	Roosendaal
Reider J.	Hoerlen	Wisse N.P.M.	Roosendaal
Reimerink L.J.	Hoerlen	Mierin G.H.A. van	Roosendaal
Slijpen A.	Hoerlen	Veer Th.J. de	Roosendaal
Bruin C.	Hoeloo	Armelde G.H. van	Roosendaal
Haan H.L. de	Heino	Bertius J. van	Roosendaal
Moerman J.	Hellevoetsluis	Bogers C.A.M.	Roosendaal
Kuyen H.J.G. van	Helmond	Bornotbal W.	Roosendaal
Schoutman E.	Hilversum	Boon G.M. v.d.	Roosendaal
Nijholt J.	Hindeloopen	Gaanan G.J.A.	Roosendaal
Embeegs J.H.	Hoeven	Hegge G.J.J.	Roosendaal
Schie C.J. van	Honselersdijk	Kramer P.	Roosendaal
Scholten P.	Honselersdijk	Prins J.J.	Roosendaal
Vark J. van	Hoofddorp	Ruijter J. de	Roosendaal
Wit C.P. de	Hoofddorp	Slobbe C.J. van	Roosendaal
Suijkerbuijk F.X.C.	Hoogerheide	Verbeek van	Roosendaal
Jongman R.J.J.	Hoorn	Visser M.A.	Roosendaal
Garmak J.D.	Kampen	Wolf R.	Roosendaal
Spies P.	Katwijk	Robbenaal A.	Roosendaal
Weerd G. de	Kilmar	Cobbenroder H.W.	Roosendaal
Zand G. v.d.	Koekange	Welle J.W.	Roosendaal
Tollenaar P.	Laaggraaf	Burghout A.	Roosendaal
Schroten F.	Landsmeer	Mak J.	Roosendaal
Hofman G.	Leuswarden	Siu C.	Roosendaal
Kroes J.W.	Leuswarden	Poot A.	Roosendaal
Ridderman A.	Leuswarden	Ongens E.	Roosendaal
Sijms J.	Leuswarden	Baerburg J.	Roosendaal
Vries J. de	Leuswarden	Antes G.J.	Roosendaal
D'Haan E.	Leiden	Arends D.	Roosendaal
Fransen H.J.	Leiden	Wijbers C.H.	Roosendaal
Bone A.	Leiderdorp	Donne P.	Roosendaal
Lek J.J.A.	Leimuiden	Harners Chr.	Roosendaal
Thiescheffer C.H.	Leusden	Mutsaers L.J.	Roosendaal
Niekens Tans	Lisse	Vermont A.J.A.G.	Roosendaal
Beck C.J. v.d.	Lisse	Wintan C.H. v.d.	Roosendaal
Tuinman C.	Lusteren	Herzel Th. v.d.	Roosendaal
Hoogendoorn T.	Maassien	Therisse H.A.	Roosendaal
Steenel A. van	Maasdam	Mevr. Snoek- Loosman K.	Roosendaal
Gerdt D. van	Maasland	Lanane P.	Roosendaal
Noord K.J. van	Maasland	Loon L.J.	Roosendaal
Strijlen J. van	Maasland	Michels J.	Roosendaal
Caris J.	Maasland	Mevr. Verhago	Roosendaal
Dexter H.J.G.	Maasland	Stevens G.A.	Roosendaal
Dochterau P.H.	Maasland	Braibroest H. van de	Roosendaal
Lichtenberg J.	Maasland	Schijvenaar G.P.	Roosendaal
Machiels G.	Maasland	Crooy G.C.J. van	Roosendaal
Merien J.H.J.	Maasland	Zool Th.J.	Roosendaal
Neefe L.	Maasland	Lemens G.	Roosendaal
Renzenkens H.	Maasland	Post Joh.	Roosendaal
Simonis J.G.C.	Maasland	Oroel P.M.	Roosendaal
Marsum	Maasland	Ing. Kerling K.	Roosendaal
Bokma J.	Meppel	Verspagen J.A.	Roosendaal
Reiding D.J.	Meppel	Wams Joh.	Roosendaal
Wintveen Ty.	Middelberg	Zonneveld N.P.	Roosendaal
Adriaanse C.	Millingen ad Rijn	Smoes J.	Roosendaal
Block F.G.M. de	Millingen ad Rijn	Koester H.P.M.	Roosendaal
Penzly W.Ch.	Millingen ad Rijn	Vark H. van	Roosendaal
Hesseling J.	Millingen ad Rijn	Breukelen A. van	Roosendaal
Haring P.G.M.M.	Millingen ad Rijn	Schaap K.	Roosendaal
Larssen Th.B.G.	Millingen ad Rijn	Schmitz J.M.	Roosendaal
Pastours A.P.	Millingen ad Rijn	Schoorman J.H.	Roosendaal
Schoonmakers J.Th.	Millingen ad Rijn	Kokke J.P.C.	Roosendaal
Kooy H.Th.	Minnertsgr.	Son J.G. van	Roosendaal
Hoogland N.	Montfoort	Pijper Th.J.	Roosendaal
Elderenbosch A.H.H.	Naaldwijk	Kroon Q.A.	Roosendaal
Molenaar W.	Nieuw-Weezen	Molen E.J. v.d.	Roosendaal
Bos R.D.	Nieuw-Weezen	Herwaarden K.J. van	Roosendaal
Schoemaker H.	Nijmegen	Soplaiz A.	Roosendaal
Dix N.I.	Nijmegen	Kester A.	Roosendaal
Eichhorst J.J.H.	Nijmegen	Kok Th.	Roosendaal
Gistena G.H. van	Nijmegen	Elkenboom J.C.	Roosendaal
Mevr. Hooshoor- Cox P.M.	Nijmegen	Lanensrijg W.	Roosendaal
Hooren W.C.G. van	Nijmegen	Ruijenga G.	Roosendaal
Meulen Th. van der	Nijmegen	Eerikboom H.	Roosendaal
Notten A.	Nijmegen	Schippers K.	Roosendaal
Tennissen T.A.	Nijmegen	Wolsten A. van	Roosendaal
Verschoor J.Th.	Nijverdal		
Groenman A.	Nijverdal		
Krizer H.	Nijverdal		
Kollenstam G.H.	Nijverdal		
Frangya P.W.	Nijverdal		
Segers A.F.M.	Noordorp		
Heijerjans W.J.J.	Nuth		
Koole B.	Oost-Sonberg		
Mr. Ruiter M.H.Th.	Oss		
Vries J.M. de	Oude Bldstrijf		
Pinze L.	Popendrecht		
Lanburg J.	Purmerend		
Roosboom J.A.	Puis		
Ome J.M.	Raasdokkeveen		
Timmerman J.	Raasdokkeveen		
Mansquity M.	Ridderkerk		
Hollag R.A.	Rijen		
Timmers T.	Rijsenburg		
Bruin F.C. de	Rijsbergen		
Dijkens G.H.	Rijssen		
Wiltet A. v.d.	Rijswijk		

BUITENLAND

Oude W. den	Canada
Strikwerda J.	Canada
Ruiterman H.	Canada
Wackerink H.	Canada
Willems H.	Canada
Wierma Wm.	Canada
Schaffels F.	Canada
Vliet P.G. van	Canada
Wouderberg W.	Canada
Bonina J.	Canada
Siep W.	Canada
Weeraga J.	Canada
Vos T. de	Canada
Vermuelen H.	Canada
Kierks A.A.	Canada
Hoekstra Wm.	Canada
Jong W. de	Canada
Drae K. van	Canada

Verenigingsnieuws

RIVIERENLAND/OOST-GELDERLAND

Secretariaat:

Kronenburgsingel 785, 6831 GP Arnhem,
tel.: 085-233328

We tellen de laatste dagen van 1993 af en onwillekeurig laat je dan het, zo goed als afgelopen jaar nog eens de revue passen. Meerdere keren hebben wij één onzer wapenbroeders op zijn laatste gang vergezeld. Helaas worden dat er ieder jaar meer. Daar zullen we mee moeten leven en het aanvaarden. De leegte, die het heengaan bij de nabestaanden achterlaat is vaak eindeloos diep. Naar hen gaan dan ook onze gedachten in deze donkere dagen uit. In Roermond brachten we een saluut aan de duizenden, die wij in de tropen moesten achterlaten. Enkele van de daar toen aanwezigen hebben wij nadien de laatste eer moeten bewijzen.

Dat zij rusten in vrede.

De tijd staat echter niet stil en wij zijn druk doende programma's voor 1994 voor te bereiden, waarover wij u in de volgende sobat hopen te informeren. Suggesties van u zijn daarbij van harte welkom.

Vanaf deze plaats wensen wij u en de uwen alvast zeer goede feestdagen en vooral een gezond 1994. Zo tegen de jaarwisseling zult u ongetwijfeld een acceptgirokaart ontvangen voor de contributie 1994. Mogen wij, wat de betaling daarvan betreft, ook op uw medewerking rekenen?

REGIO ARNHEM

Op woensdagmiddag 13 oktober was het zover. Een wandeling in het Nationale Park "De Hoge Veluwe". Na eerst een kopje koffie in onze verzamelplaats, het K.M.T. te Schaarsbergen vertrokken ongeveer 15 personen. Onder leiding van Harry van Tuil gingen we van de parkeerplaats met 4 auto's verder. Met als eerste stopplaats het museum onder de grond, het z.g. "Museonder". Na de afdaling kon men bewonderen wat zich zoal in de aardbodem bevindt. Na de rondgang in het Museonder, maakte ieder zich op voor een wandeling van ca. 20 minuten naar een observatiepost voor wild, waarvan Van Tuil als vice-voorzitter van "Vrienden van de Hoge Veluwe", een sleutel in zijn bezit had. Het was de bedoeling, dat wij in een soort houten "kazemat" in het voorterrein herten en wilde zwijnen konden bekijken. Maar zoals het meestal gaat, zij waren er niet. Ook door de, tot de standaard-uitrusting behorende, verrekijker kon men geen dier ontdekken hoewel iemand regelmatig iets zag bewegen. Na de terugwandeling werd onder het genot van een kopje koffie, met of zonder gebak of pannenkoek, uitgerust in het restaurant "De Koperen Kop". Na

een rondrit door het park, gestopt werd nog voor een uitzicht op het prachtige "Sint Hubertusslot" en het "bosje van Staf", of daar nog wild rond liep is niet bekend, werd aan de thuisreis begonnen. Men kan terugzien op een zeer geslaagde middag en bedanken dan ook Harry Tuil voor zijn deskundige rondleiding. Het is voor herhaling vatbaar, maar dan een hele dag. Iets voor het voorjaar misschien?

Woensdag 10 november kwamen de leden van de regio Arnhem weer bijeen. De commissie had een spelletjesmiddag met prijzen georganiseerd. Ondanks wat ziektemeldingen, was er een leuke groep bijeen. Er werd gebiljart, gekaart, gespeeld en rummucup gespeeld. Iedereen was erg enthousiast en na 3 partijen van ieder spel, voor zover de tijd het toeliet, waren de prijswinnaars bekend. De 1e prijswinnaars kregen een fles wijn. Ook waren er prijzen voor de 2e prijswinnaars en een poedelprijs. Deze spelletjesmiddag zal zeker volgend jaar worden herhaald. Wij hopen dan nog meer deelnemers te mogen begroeten.

ATTENTIE

Met ingang van 10 november j.l. vinden de bijeenkomsten van de regio Arnhem weer plaats in het P.M.T. te Schaarsbergen.

U bent allen van harte welkom.

De Regio-Commissie

VELUWE

Secretariaat:

Binnenhof 36, 6715 DP Ede,
tel.: 08380-38160.

VOMI "De Veluwe" op pad

Dinsdag 19 oktober gingen we met een gezellige club op stap met als einddoel Antwerpen. Zestig leden, de meesten met hun partner, maakten deel uit van het gezelschap. De deelnemers waren afkomstig uit Ermelo, Harderwijk, Epe, Vaassen, Apeldoorn en Ede. Reisleider was onze onvolprezen voorzitter Henk van Gunst, door wiens vindingrijkheid dit uitstapje tot stand was gekomen. "Munosan Free Time", onze sponsor, verzorgde een busreis naar Kalmhout in België waar we een demonstratie zouden bijwonen met als "voorafje" een kopje koffie met koek en als "dessert" een compleet middagmaal, in dit geval een buitenkans voor een lage prijs. Na enkele uren rijden met goed weer en in opgewekte stemming, reden we echter afslag Kalmhout voorbij. Verwonderde gezichten in de bus, zeker ook toen we Antwerpen in- en even later weer uitreden. De voorzitter bracht uitkomst, "we gaan naar een andere plaats". De

ware reden zijn we niet te weten gekomen maar er werd gemompeld over een brand bij "Free Time" in Kalmhout het weekend daarvoor. Hasselt verscheen al op de verkeersborden, maar bij Herentals ging het door aardige Vlaamse dorpjes naar Itegem. Werden we in Kalmhout om half elf op de koffie verwacht, in Itegem stond om half twee een voortreffelijk diner te wachten en, heel sportief van de manager, werd de demonstratie van het programma geschrapt. Bij de koffie werd het bestuur een aantal geschenken overhandigd, welke bij de eerstvolgende bingo of loterij, - dus we komen allemaal! -, zullen worden gebruikt. Vervolgens gingen we naar Antwerpen waar, na een korte rondrit, ieder van half vier tot zes uur vrij was om deze prachtige stad te bekijken. Na nog een hapje en een drankje in Meerkerk werd ieder, moe maar zeer voldaan, op zijn/haar plaats van bestemming afgeleverd.

H.J.R.

In de periode dat men zich kon opgeven voor een vervoer naar Roermond, kreeg ik ook iemand aan de telefoon die mij doorgaf dat hij met eigen vervoer ging. Op mijn vraag of hij de aanvraag voor het verkrijgen van de veteranenpas al de deur uit had, antwoordde hij dat hij dat niet deed omdat hij een goed pensioen had en het allemaal wel zelf kon betalen. Naar mijn mening is dit niet de juiste benadering om de veteranenpas niet aan te vragen. In eerste instantie is de officiële erkenning dat je een veteraan bent toch het belangrijkste!

Het komt nog regelmatig voor dat we pas weken later bericht krijgen van het overlijden van een van onze leden. Wilt u zoveel mogelijk in uw familie- en kennissenkring bekend maken dat, bij overlijden, bericht gestuurd wordt aan uw secretaris, zodat ook wij op gepaste wijze afscheid kunnen nemen.

Ook bij adreswijzigingen is een bericht aan uw secretaris voldoende.

J.J.C.S.

OVERIJSEL

Secretariaat:

Almeloseweg 80, 7671 RG Vriezenveen,
tel.: 05499-61348.

Aktiviteiten in 1993/1994

Het seizoen 1993 zijn we goed begonnen. De bijeenkomst in Café-restaurant Roe-lofsen op 22 september in Diepenheim was weer boven verwachting. Hoewel de zaal niet klein was uitgevallen was de toeloop dermate dat uitbreiding noodzakelijk was. Jack de Wit draaide de films over de eerste en tweede politionele actie en 't blijkt dat de belangstelling hiervoor nog steeds erg groot is. Daar het programma ruim in de jas was gezet bleef er ruim de gelegenheid voor een gezellige babbel. De verloting was weer als vanouds en

drukte de kosten behoorlijk. Daar er ook aan deze bijeenkomst door de pers en radio OOST ruim bekendheid was gegeven waren er veel belangstellenden in de zaal waarvan er velen lid werden van de VOMI. Al met al een zeer geslaagde middag.

Op 27 oktober waren we in de "Poort van Twente" te Rijssen. Gezien de ervaring in Diepenheim hadden we voor deze middag een nog grotere zaal genomen maar ook nu weer moest de zaak intern verbouwd worden. Ruim 200 oud-Indiëgangers waren op onze uitnodiging naar Rijssen gekomen om te genieten van de dia-serie, die ons lid Meijer van zijn reis naar Indië had gemaakt. Door de grote opkomst had dit nog wel voeten in de aarde en moest er behoorlijk met het scherm worden geschoven voor de plek gevonden was dat iedereen een goed zicht had. Al direct bij binnenkomst liepen de emoties hoog op vanwege het programma "De tijd stond even stil" van de NCRV de avond ervoor. De voorzitter ging hier uitvoerig op in en sprak zijn afkeuring uit over de wijze waarop het interview werd afgenomen. Afsgesproken werd dat VOMI-Overijssel bij de NCRV zou protesteren tegen de handelwijze van de heer Freriks in dit programma.

De sociale commissie had in Rijssen een stand gemaakt waar men alle inlichtingen betreffende diverse zaken kon krijgen. Ook waren hier de artikelen uitgesteld die verkocht worden ten bate van het fonds "Sociale Zorg". Dit initiatief bleek erg aan te slaan want deze middag werd goed verkocht en ook werd er over allerlei zaken informatie verstrekt.

In de pauze gingen de dames weer met de loten rond en ook dit liep als een trein. Tot nu toe ligt Rijssen aan kop wat betreft de opbrengst van de loterij. Ondanks dat we al enkele jaren met onze bijeenkomsten door de hele provincie op tournee zijn, en waaraan in de pers ruim aandacht wordt besteed, zijn er toch telkens weer legio sobats die van de VOMI nooit hebben gehoord. Een "SOBAT" doet hier wonderen en ook deze middag leverde een flinke ledenwinst op.

Programma

Dit jaar hebben we nog één bijeenkomst die gehouden wordt in "Zalencentrum Mulder" te Baalder nabij Hardenberg. Hier komt de heer Max Ammer met een dia-serie van zijn zoektocht naar oud legermateriaal in het oerwoud van Nieuw Guinea. Gezien de ervaring verleden jaar bij de "Vrolijkheid" in Zwolle kan het in Baalder een volle bak worden.

In 1994 gaan we op 18 januari naar Enschede. Hier wordt de bijeenkomst gehouden in de O. Off. mess van de Luchtmachtbasis Twente.

Op 15 januari 1994 gaan we naar de kop van Overijssel. Als lokatie hebben we gekozen voor de "Hiddingerberg" van onze sobat Oost van 5-9 R.I. in Steenwijk. Verder staat er in maart een gezellige middag op het programma bij onze oud-

huzaar Wim Reimink. De juiste invulling staat nog niet vast maar houd er rekening mee dat deze bijeenkomst wordt afgesloten met een "Indisch buffet".

Van de verder activiteiten leest u meer in de volgende "Sobat".

Ledenwerving

Zoals u hierboven al hebt kunnen lezen gaat het met de aanwas van nieuwe leden in één woord goed. Dat het goed gaat is voor het bestuur een reden om keihard door te gaan. Toch willen we u vragen om ons een handje te helpen. Graag zouden we op de jaarvergadering in 1994 bekend maken dat we meer dan 500 leden hebben kunnen inschrijven als lid van de VOMI-Overijssel. Dat moet kunnen want we zitten er al dichtbij. Als ieder van ons zijn maten eens langs gaat of eens rondkijkt op de reünies dan moet het al gek gaan als je niet een paar nieuwe leden kunt winnen. Banjak terima kassi.

Veteranenpas

Bij het typen van deze tekst vind ik bij de post twee legerkoeriers. Daar ik dit blad had opgegeven op het aanvraagformulier van de veteranenpas heb ik de envelop op zijn kop gehouden daar ik in de veronderstelling verkeerde dat defensie mijn veteranenpas ook had meegezonden. Nee dus. Het blijkt nog steeds de bedoeling te zijn ons deze pas nog dit jaar te verstrekken. Uit het aantal binnengekomen aanvraagformulieren blijkt dat veel van onze leden de pas nog niet hebben aangevraagd. Toch nog doen want laat de regering in ieder geval weten dat we hiermee niet onze hand ophouden maar recht hebben op de erkenning voor drie of meer jaren ploeteren in de OOST.

Het bestuur wenst al haar leden, donateurs en belangstellende oud-Indiëgangers prettige Kerstdagen en een voorspoedig 1994 toe.

G.J. van der Sluis,
penningm./ledenadm.

ZUID-HOLLAND-NOORD

Secretariaat:

Lisztstraat 117, 2551 TC Den Haag,
tel.: 070-3976413.

Het nieuwe seizoen is geopend met een boottocht op de Zuid-Hollandse plassen met na afloop een rijstmaaltijd.

De boot was vol en allen beleefden, mede door het goede weer, een prachtige rondvaart door het Zuid-Hollandse landschap. Ook de rijstmaaltijd was goed verzorgd en smakelijk. Al met al, een geslaagde middag. Er gingen dan ook stemmen op om een herhaling van dit evenement.

Het bestuur is dan ook doende om in het voorjaar weer zo'n soortgelijke activiteit te organiseren.

De in het najaar geplande promotiemiddag kan helaas op korte termijn geen doorgang vinden. Lokatie- en invulling van het programma spelen ons parten.

Als u suggesties heeft, of een voordelige lokaliteit weet met een capaciteit van 200 à 300 personen, laat het bestuur dat dan weten.

Op 11 oktober j.l. reikte de burgemeester De Vreeze van Leidschendam het "Draug-insigne Gewonden" uit aan onze sobat A.C. van Drunick. Destijds was hij ingedeeld bij de 1e compagnie van het 4e bataljon Garderegiment Grenadiers.

Ondanks deze late erkenning, onze gemeente felicitaties.

In december worden de acceptgiro's voor de contributie 1994 verzonden. De penningmeester doet een dringend beroep op u om de contributie ten spoedigste over te maken en, zoals u weet, is een extra bijdrage altijd welkom.

REGIONIEUWS

Uit de regio's valt niet veel nieuws te melden.

Regio nr. 5 "het Westland", houdt op 25 januari 1994 een bijeenkomst in de Lier, gebouw "t Centrum", Hoofdstraat 100, aanvang 14.00 uur.

Volgens verwachtingen zal regio nr. 2 in "De Veenen" op 12 april een bijeenkomst houden. Nadere informatie volgen.

De indeling van de regio's kunt u vinden in "Sobat" nr. 31.

Secretariaat en penningmeester

Correspondentie, adreswijzigingen, aanmeldingen van nieuwe leden en overlijdensberichten altijd zenden aan ons secretariaat.

Vragen over o.a. betaling van contributie of anderszins, altijd aan onze penningmeester, W.G.L. Topée, Fl. Nightingalestraat 208, 2286 JT Rijswijk, tel.: 3961998, girorekening 53 21 72.

Het einde van het jaar, met zijn gezellige donkere avonden, doet ons even stilstaan om de afgelopen periode te overdenken en plannen te maken voor het nieuwe jaar. Ook het bestuur doet dat en hoopt hierbij dat zij het de leden naar hun zin hebben gemaakt. Mocht er iets zijn tegengevallen, bedenken dan dat wij "vrijwilligers" zijn en een dagje ouder worden.

Het bestuur wenst u allen, met die u lief en dierbaar zijn, een goede Kerst toe en spreekt de wens uit dat het jaar 1994 een goed en gezond jaar voor u allen mag worden.

W.G.L. Topée

ZUID-HOLLAND-ZUID

Secretariaat:

Zwaluwenburg 28, 3328 CP Dordrecht,
tel.: 078-178369.

Agenda activiteiten 1993/1994

Ruim 100 VOMI-leden en hun echtgenotes kwamen naar de filmmiddag tevens de ledenwervingsbijeenkomst op 19 oktober in "De Nieuwe Kolftaan" te Gorinchem. Daar wachtte ons een hartelijk welkom door de eigenaresse, mevrouw Den

Breejen, die zich een charmante gastvrouw toonde en spontaan enkele cadeaus bij de prijzen voor de verloting schonk, een geste waarvoor wij haar, en namens allen op die middag aanwezig, hartelijk danken.

Gesteund door het enthousiasme van de bezoekers(sters) werd het in Gorinchem een zeer gezellige middag.

Ook goed bezocht werd de middag in Spijkenisse op 6 oktober. Deze bijeenkomst werd gehouden in Wijkcentrum "De Akkers" en in plaats van een filmvertoning was het deze keer een praatmiddag met een ingelaste bingo. Een leuk moment was het, toen aan het eind van de middag, sobat Gerrit van der Slot duidelijk maakte hoezeer hij VOMI Zuid-Holland Zuid een warm hart toedraagt. Het bestuur sluit hierop alsnog aan met "Gerrit, wel bedankt!"

Hierna volgde op 3 november de middag in het Wijkgebouw "Romeijnshof" te Rotterdam-Ommoord. Uit verschillende opmerkingen kon eens te meer worden beluisterd hoezeer onze leden, en niet te vergeten de dames, deze bijeenkomsten op prijs stellen en het belangrijk vinden om het onderlinge contact in stand te houden. Tijdens de drie genoemde bijeenkomsten werd wederom een aantal nieuwe leden ingeschreven en het getal 1000 is nu wel duidelijk voor Zuid-Holland Zuid genaderd.

Nog op het programma 1993/1994 staan:

Woensdag 2 februari 1994, Ridderkerk, Kievitsweg 107 "Dansschool en Partycentrum J. v.d. Graaf" (bingo-middag).

Woensdag 23 februari 1994, Vlaardingen, Aristide Briandring 90 "Wijkcentrum Holy" (filmmiddag/ledenwervingsbijeenkomst).

Parkeergarage met gratis plaatsen aanwezig.

Woensdag 9 maart 1994, Stolwijk, Jan Steenlaan 16, Stolp Partycentrum (film-middag/ledenwervingsbijeenkomst).

Laatste week maart 1994 (datum nog niet bekend), Gouda, Groen van Prinsterersingel 44, Prins Willem Alexanderkazerne (bingomiddag).

De definitieve datum voor deze middag zal in Sobatnr. 33 worden opgenomen.

Niet-VOMI leden, Oud Indiëgangers, wonende buiten het gebied Zuid-Holland Zuid zijn op de filmmiddagen/ledenwervingsbijeenkomsten van harte welkom.

Het bestuur Zuid-Holland Zuid heeft besloten om, behalve op de bingomiddagen met elkaar te praten en een bingo te houden, extra een videovertoning in te laten en met behulp van een video-kanon op filmdoek de reportage gemaakt op 7 september j.l. van de Herdenking in Roermond te laten zien.

Excursies in 1994

In navolging van 1993 worden ook in het komende jaar excursies georganiseerd. De opzet hierbij is dat elk van de bijna 1000 leden in Zuid-Holland Zuid hieraan

kan deelnemen. Na overleg met, toestemming ontvangen van de Commandant van de "De Ruijter van Steveninckkazerne" te Oirschot, zijn twee dagen gepland voor 1994 n.l. vrijdag 25 maart en vrijdag 30 september. Het programma wordt nader uitgewerkt en te zijner tijd ontvangen VOMI-leden in Zuid-Holland Zuid een uitnodiging met aanmeldingsformulieren om voor één van beide genoemde excursiedagen in te schrijven.

Nieuwjaarsreceptie 1994

Zoals reeds in Sobat nr. 31 bekendgemaakt wordt op woensdagmiddag 5 januari 1994 in "Partycentrum Rustburch", Strevelsweg 760 te Rotterdam een Nieuwjaarsreceptie gehouden. Tijdens deze receptie in 1993 konden twee aan elkaar grenzende zalen nauwelijks de meer dan 300 VOMI-leden en hun dames herbergen. Natuurlijk geen reden om weg te blijven. Op uw komst wordt dan ook nu weer gerekend.

H.C. Clasquin, *correspondent*
Graaf Willemlaan 73,
3341 CD Hendrik Ido Ambacht,
tel.: 01858-15849.

DRENTH/GRONINGEN

Secretariaat:
Sassenbergen 71, 9531 GW Borger,
tel. 05998-35666

Eén van de hoogtepunten in onze vereniging behoort weer tot het verleden, n.l. onze traditionele VETERANENDAG op 15 oktober in Havelte. We hebben weer een prachtige dag gehad! Een verslagje vindt u elders in dit blad van ons bestuurslid L. Bolt.

Tegen de sobats die onze VETERANENDAG nog nooit hebben bezocht wil ik zeggen: "Kom ook het volgend jaar! Je weet niet wat je tot nu toe hebt gemist!"

Vrijdag 5 november is een delegatie van ons bestuur op bezoek geweest bij de reünie van 3-12 R.I. in de Jan Willem Friskazerne te Assen. Zij heeft daar getuige mogen zijn van de uitreiking het "Draaginsigne Gewonden" aan hun medebestuurder Lammert Bolt. Onder grote belangstelling, gepaard gaande met een sobere plechtigheid en in aanwezigheid van zijn vrouw, kinderen en veel oude dienstmakkers, is Lammert door zijn vroegere pelotonscommandant, G. de Jong, voorzitter van VOMI Zuid-Holland Zuid, het draaginsigne opgespeld.

Voorzitter Dalfzen van onze vereniging, wist in een korte toespraak op een juiste wijze te typeren hoe Lammert in elkaar steekt. Een man, zeer begaan met het sociale gebeuren binnen onze vereniging. Lammert, we hopen dat je, door het in ontvangst nemen van het insigne, een stukje erkenning hebt gekregen voor de inzet door jou gegeven.

De maand november kenmerkte zich ver-

der door gezellige bijeenkomsten. De 10e - de afdeling Groningen en een stukje Drenthe in Musselkanaal bijeen en in Staphorst een bijeenkomst bij Waanders van de afdeling Meppel; de 11e - gaf de afdeling Hoogeveen acte de présence in de Mauritsshal en de 30ste was de afdeling Assen bijeen in "De Aanleg" te Deurze. Afdelingsbesturen, dank voor jullie inzet. Jullie maken, met elkaar, VOMI Groningen/Drenthe tot een levendige vereniging.

In januari 1994 gaan de afdelingen Meppel en Hoogeveen alweer verder met nieuwjaarsbijeenkomsten. Voor Hoogeveen mag u de 13e noteren.

Nog enkele dagen en we sluiten 1993 af en mogen we, bij gezondheid, de drempel naar 1994 overstappen.

Ons bestuur wil u vanaf deze plaats prettige en gezegende Kerstdagen en een voorspoedig 1994 toewensen.

Laten we met elkaar nog eens om ons heen kijken en ook onze sobats en weduwen van hen opmerken die een moeilijk 1993 moeten afsluiten.

J. Plat

AFDELING ASSEN

Secretariaat:
Boerakkerweg 10, 9365 TJ Niebert
tel.: 05945-49503

Ons bestuur is in de afgelopen maanden zwaar bezocht. Van de 5 leden zijn er namelijk 4, geruime tijd wegens ziekte, uitgeschakeld geweest, waarvan onze voorzitter Panneman, wel het ernstigst. Momenteel is hij nog niet tot werken in staat.

Gelukkig kon op 30 november een bijeenkomst in Deurze plaatsvinden.

Wij gaan weer volop aan de slag en vertrouwen erop dat wij begin 1994 u nog enkele gezellige middagen kunnen bezorgen en mogelijk ook weer een geheel verzorgde busreis mogen organiseren.

B. Habich.

Postume uitreiking van het "Draaginsigne Gewonden"

Door burgemeester P. van Veen te Eelde zou op 29 september aan onze sobat Henk van As, het draaginsigne worden uitgereikt. Op 22 september overleed Henk toch nog onverwachts en kon de uitreiking, waar hij zo naar had uitgezien, niet doorgaan.

In een sympathiek schrijven van de burgemeester aan mevrouw Van As, vermeldde deze, dat Henk reeds vele jaren ziek was, ontstaan tijdens zijn dienstdag in Indië en hij reeds 3 jaar werd verpleegd in "Hullenoord" te Beekbergen.

Aan de zoon van Henk is door de burgemeester alsnog postuum het draaginsigne uitgereikt. Het insigne en de daarbij behorende oorkonde is vóór de begrafenis op de kist bevestigd. Bij het afscheid nemen van Henk op 25 september en voor de crematie op 27 september konden velen daarvan getuige zijn.

Circa 125 personen, waaronder familieleden

den, vrienden en kennissen hebben de crematie bezocht en zijn door dit medeleven tot grote steun geweest voor zijn weduwe, zoon, schoondochter en verdere familie. Mevrouw Van As wil een ieder die van hun deelneming, op welke wijze dan ook, hebben blijkgegeven hartelijk dankzeggen en tevens voor de pietereitsvolle wijze waarop burgemeester Van Veen dit afscheid van Henk mogelijk heeft gemaakt.

Henk, aan je lijden kwam een einde.

Rust in Vrede.

B. Habich,

sociaal commissaris Drenthe.

Bijeenkomst afdeling Emmen op 10 november

Waar de bijeenkomsten steeds in het dorps huis te Valthe, deze keer heeft het bestuur gemeend deze in het hotel "De IJzeren Klap" te Musselkanaal te moeten houden. Dit om onze leden die in de zuidoosthoek van de provincie Groningen wonen, in de gelegenheid te stellen om eens wat dichterbij huis te blijven. 48 Personen waren aanwezig.

De 2e voorzitter van VOMI-Drenthe/Groningen, de heer A.P. Hagenbeek, opende om 14.00 uur de bijeenkomst door een ieder welkom te heten. Hagenbeek verving de voorzitter van de vereniging die, omdat zijn echtgenote deze dag in het ziekenhuis moest worden opgenomen, verhinderd was. Hij wenste mevrouw en sobat Van Dalzen veel sterkte toe.

Na de openingstoespraak werden de aanwezigen in de gelegenheid gesteld te reageren en vragen te stellen tot het in de uitnodigingsbrief aangekaarte onderwerp met betrekking tot de ontstane situatie in Zuid-Oost Drenthe, waarvan dankbaar gebruik werd gemaakt.

Het verenigingsbestuur Drenthe/Groningen zal zich over een en ander nader beraden.

Na het officiële deel was er gelegenheid tot "kegelen". Velen gaven echter de voorkeur om liever op de stoel te blijven zitten om nog even wat bij te praten.

Bij binnenkomst had ieder een gratis lot ontvangen. De verloting, georganiseerd door sobat Bolt en diens echtgenote, vond te omstreeks 16.00 uur plaats.

Te 16.30 uur werd de bijeenkomst door de voorzitter gesloten.

De aanwezigen werden bedankt voor hun komst en werden een goede thuisreis toegewenst, prettige Kerstdagen en een goed begin in 1994, daarbij de hoop uitsprekend dat velen de bijeenkomsten zullen (kunnen) blijven bezoeken.

R. Grit

Bijeenkomst afdeling Hoogeveen

Het was of er een zwerm bijen gonsden in de Maartshal op donderdagmiddag 11 november. Hoe kan het ook anders, want wij waren met 114 personen aanwezig op onze contactmiddag. Zeer hartverwarmend voor het bestuur. De afdeling is nog steeds groeiende; je moet eigenlijk zeggen: de afdeling "Bloei!" Uit vele wind-

streken komen VOMI-leden vragen lid van onze afdeling te worden. Ik zou willen zeggen: "Kom op 13 januari en overtuig u!"

Voorzitter Hagenbeek opende de bijeenkomst, en heette alle aanwezigen welkom, in het bijzonder de heer Grit uit Balloo, die met zijn film en mondelinge toelichting, met ons op reis ging door Indië. Op humoristische wijze werden enkele mededelingen door ondergetekende gebracht, hetgeen hij zonder "verstandskies" niet zou hebben gered. Voor de verloting waren veel prijzen meegenomen. Voor deze inbreng onze dank! In de pauze werd onze vriend en bestuurslid Groenwold door de voorzitter toegesproken. Groenwold moest zich helaas, om gezondheidsredenen, terugtrekken. In zijn toespraak bedankte de voorzitter, Groenwold voor het vele werk dat hij voor de afdeling heeft verricht. "Ik kom woorden tekort; Tinus bedankt!"

Groenwold werd een schilderij aangeboden waarop ons schild.

Aan mevrouw Groenwold werd een attentie aangeboden.

Als nieuw bestuurslid werd de heer Giethoorn, Rubensstraat 65 te Hoogeveen benoemd.

De middag was zo weer voorbij. Velen onzer wilden nog "Sint Maarten" lopen. Ik vraag mij dan af of wij inderdaad al wel zo oud zijn.

Tot slot. Namens het bestuur van de afdeling, mannen en vrouwen, houdt moed en, om niemand te vergeten, allemaal gezegende Kerstdagen en een Gezond 1994. "SLAMAT DJALAN!"

T. Koopman, secretaris

Veteranendag V.O.M.I.

Drenthe/Groningen

Vrijdag 15 oktober vond voor de derde keer deze veteranendag plaats in de Johannes Postkazerne te Havelte. Ruim 400 personen hadden zich voor deze dag opgegeven en ze waren er ook. Reeds om 9.00 uur begon de stroom, die ruim een uur aanhield.

Te 10.00 uur kon de voorzitter de dag openen en mocht, buiten de aanwezigen, in het bijzonder welkom heten de heer Dijkema, voorzitter van V.O.M.I.-Nederland, de besturen van de verenigingen Friesland en Overijssel, de heer De Wit van de filmdienst en de heer Henssen van de Stichting Dienstverlening Veteranen. De laatstgenoemde hield een lezing over de werkzaamheden van de Stichting en de door haar behaalde resultaten e.a.

Na het nuttigen van een consumptie gingen we naar de filmzaal om te kijken naar het eerste deel van de film "OEROEG", vertoond door de VOMI-filmdienst, waarvoor grote belangstelling was. Op "OEROEG" was door het bestuur de keuze gevallen omdat deze film, althans voor ons oud-militairen Indiëgangers, de meest besproken film van het jaar is. Jammer dat het geluid niet optimaal was, zodat men een deel van het gesproken

woord moest missen. Na ruim een uur werd de film onderbroken door een lunchpauze, waarna het tweede deel van de film werd vertoond. (Voor de goede orde zij vermeld, dat, t.b.v. de sponsor, "AURO-RA Travel Service B.V.", ter plaatse een enquête over de film is gehouden, aan welke enquête velen hebben deelgenomen. - red.)

Na de film werd een begin gemaakt met de "Wapenschouw". Een aantal transport- en gevechtvoertuigen stonden klaar om te worden bekeken, waarbij de nodige uitleg werd gegeven.

Jammer dat het weer niet meewerkte, maar na de schouw kon men zich binnen opwarmen met een kop koffie of iets sterkers. Het bier smaakte weer best!

Men was nog lang niet uitgepraat, toen om 17.00 uur de nasmaaltijd klaarstond, aan welke wij ons zeer tegood deden.

Na een slotwoord van de voorzitter was deze dag weer voorbij.

Conclusie: een prettige en zeer geslaagde dag, met dank aan de kazernecommandant, militairen en kantinepersoneel, en het volgende jaar weer.

Dalzen/Bolt

AFDELING MEPPEL

Secretariaat:

E. de Leeuw, Werkhorst 22, 7944 AT

Meppel, tel.: 05220-51373.

Onze eerste bijeenkomst van het winterseizoen zit er weer op. Onze voorzitter kon 80 personen welkom heten in Motel Waanders te Staphorst. Eerst werd 1 minuut stilte in acht genomen om ons overleden lid de heer Jan Troost te herdenken. De middag werd verder verzorgd door de heer Max Ammer, met een lezing en dia's over "De stille getuigen 50 jaar na de Tweede Wereldoorlog in de archipel". Dit ging hoofdzakelijk over Irian Jaya en de Molukse eilanden Morotai en Halmahera. De heer Ammers gaat regelmatig naar deze eilanden om vooral naar vliegtuigwrakken e.d. uit de Japanse tijd, die daar nog bij honderden liggen en overblijfselen uit de geallieerde dump, te zoeken. Hij heeft mooie dia's en vertelt daarbij boeiend.

De sobats die thuis gebleven zijn hebben wat gemist. Het was weer een gezellige middag.

E. de Leeuw

FRIESLAND

Secretariaat:

Drostlaan 68, 8303 EE Emmeloord,

tel.: 05270-16717.

Ziekte van de voorzitter.

Onze voorzitter, Klaas Swart, is langzaam herstellend van een ernstige ziekte. Zo het er nu (begin november) voorstaat zal hij zijn werkzaamheden voorlopig nog niet kunnen hervatten.

Hans Spinhoven neemt zijn taak over voor zo lang dat nodig is.

VOMI-Friesland op bezoek naar "Bronbeek".

Op 6 oktober was het dan zo ver. Met een volle bus kwamen we precies op tijd aan in Heerde waar we werden opgewacht door dhr. en mevr. Leeman die met eigen vervoer naar het hotel waren gekomen. Tijdens de koffie met gebak (van uitstekende kwaliteit) was er gelegenheid tot een terugblik omtrent de onthulling van het "Indië-Monument" in Leeuwarden en voor sommigen een nadere kennismaking.

Via de grote weg en een stukje stad Arnhem arriveerden we zonder opont-houd op het voor een groot aantal mensen nog onbekende landgoed Bronbeek, waar nog tussen de 40 en 50 oud-KNIL militair-eren verblijven. Zowel de sfeer buiten als binnen verplaatste onze gedachten naar alweer zoveel jaren geleden.

Ieder voor zich vertelde aan zijn vrouw of collega over alle herinneringen van vroeger en de situatie waaronder we onze tijd daar, zo ver van huis, hebben doorgebracht. Eigenlijk is een dag te kort om alles opnieuw te verwerken.

Al rondzwervende door gangen en zalen kwamen we in de kantine waar de eigen meegebrachte lunch kon worden genuttigd met koffie of thee van Bronbeek.

Via een korte wandeling over het keurig onderhouden terrein ging het richting Airborne-museum in Oosterbeek waar we de slag om Arnhem via film en museum van dichtbij meemaakten. Een laatste bezoek aan het Ereveld liet een diepe indruk na, zo veel jonge mensen die, ver van huis, hun leven gaven voor onze bevrijding.

De in Heerde wachtende warme maaltijd liet zich op deze bijzondere dag uitstekend smaken. Ook het gevoel dat wij behouden terug mochten keren laat zich eigenlijk niet verwoorden.

Namens de deelnemers onze oprechte dank aan de organisatoren. "Perfect".

De dag op zich is zeker voor herhaling vatbaar en voor die leden, die Bronbeek, het Airborne-museum en het Ereveld niet kennen, aan te bevelen.

G. Oostwoud, Langweer.

Volgende bijeenkomsten.

Als deze Sobat bij u in de bus valt zullen de bijeenkomsten in Dokkum en Heerenveen al verleden tijd zijn. De eerstvolgende bijeenkomst in het nieuwe jaar wordt gehouden in Leeuwarden in zaal Boekema (Frieslandhal) en wel op 20 januari, aanvang 14.00 uur. Het programma hiervoor staat nog niet vast, maar de leden in NW, Friesland krijgen hiervoor nog persoonlijk een uitnodiging.

Wat betreft onze traditionele bijeenkomst op de vliegbasis, deze (gepland in februari) staat op de tocht. Probleem is dat een deel van het personeel zich momenteel in Italië bevindt. Helaas kunnen we daarover nog niets definitiefs melden.

Bezoek herdenking Roermond.

Een teleurstelling was dat er voor de her-

denking te Roermond op 7 september j.l. maar acht aanvragen waren voor vrij vervoer, alhoewel we dat wel enigszins verwacht hadden.

Tot onze verrassing ontvingen we van ons lid, de heer De Jong te Boornbergum een brief waarin hij zijn bevindingen over de reis per trein en de herdenking weergeeft. Misschien voor andere leden een reden om dit het volgende jaar (met de veteranenpas) ook eens te proberen. Het relaas van de heer De Jong:

"Anders dan we gewoon waren om vanuit Friesland per bus naar de herdenking te Roermond te reizen was er nu gelegenheid om per trein met vrij vervoer te reizen. Enigszins sceptisch tegenover deze manier van vervoer aankijkend, vertrokken wij, sobat Oostru en ondergetekende de 7e september 's morgens om half negen vanaf station Heerenveen per intercity richting Roermond. Daar wij beiden voor onze pensionering veelvuldig dit traject hadden gereisd, merkten we al gauw dat in de tussentijd het reizen met de trein een stuk comfortabeler was geworden in de nieuwe treinstellen.

Op de bekende stopplaatsen kwamen steeds meer veteranen in de trein en in Utrecht aangekomen, waar moest worden overgestapt, waren de veteranen uit alle delen van het land uitdrukkelijk aanwezig. Toen de intercity richting Roermond voorreed vroegen we ons dan ook af of er wel voldoende plaats zou zijn, maar meteen werd omgeroepen dat, mochten er "Roermondgangers" zijn voor wie geen zitplaats was, deze konden uitstappen en er een extra trein zou volgen. Prima geregeld dus.

Ook het vervoer per pendelbus naar het monument was goed geregeld. Aangekomen in het prachtige, zonnovergoten park, het was zeldzaam mooi weer die dag, was het al één en al drukte. Na eerst rondgekeken te hebben bij het monument en de zuilengalerij, namen we alvast een plaats in vanwaar we de gebeurtenissen goed konden volgen.

De plechtigheid welke om 1.30 uur 's middags begon werd een zeer stijlvolle en aangrijpende gebeurtenis, opgeluisterd door zeer passende en voortreffelijk gespeelde muziek van de Johan Willem Friso Kapel. De toespraak van mevr. Spoor en de declamatie van Pierre Huyskens maakten zichtbaar diepe indruk op de naar schatting 14000 aanwezigen. Ook de staatssecretaris van Defensie voerde het woord.

Tijdens het inacht nemen van de stilte voor het herdenken van onze gevallen en vermiste sobats kwam een formatie van drie F16 straaljagers laag overvliegen, waarvan één precies boven het monument zich uit de formatie losmaakte, rechtstandig omhoog vloog en uit het gezicht verdween, als symboliek voor onze vermiste sobats, zéér indrukwekkend.

Om vier uur 's middags begon de pendeldienst naar het station weer te rijden en konden treinvreizigers naar hun eigen keus

de trein terug naar huis nemen. Mede begunstigd door het mooie weer menen wij dat het een geslaagde dag is geweest en de reis per trein voor onze leden uit Friesland geen bezwaar hoeft te zijn om de jaarlijkse herdenking in Roermond bij te wonen.

*Het vervoer per trein was prima geregeld en zeker niet minder comfortabel dan met de bus, althans zo hebben wij het ervaren. Met vriendelijke groet,
I. de Jong"*

Commentaar hierop is dunkt ons overbodig.

Tot slot willen wij, bestuur VOMI-Friesland, gaarne een ieder die dit leest een voorspoedig, maar vooral gezond 1994 toewensen.

Henk Leeman.

FLEVOLAND

Secretariaat:

Overgriend 13, 1356 EA Almere,
tel.: 036-5318972.

Onze eerste "Open Dag" in tangsi "Kolk-zicht" mag zonder meet succesvol genoemd worden. Na de opening en het welkom, gaf de voorzitter een korte explicatie over de komende film "De Afrekening" en de stichting "De Vrienden van Frans" (Frans is de hoofdpersoon in deze film). De stichting beijverd zich om de nodige financiën, ca. 1,2 miljoen, voor de productie van deze film te realiseren.

Hierna was het woord aan sobat Henk van Slooten. Henk heeft zijn overpeinzingen, om nabestaanden van gesneuvelde sobats, het graf van zoon of broer te laten bezoeken, op papier gezet. Onder grote stilte verwoordde hij zijn gedachten en met een stevig applaus betuigden de aanwezigen hun instemming.

Sobat Chris Eijsink gaat, zoals reeds bekend, emigreren naar zijn zoon in Nieuw-Zeeland. Dit was de reden om hem op het "schavotje" te roepen en hem namens VOMI "Flevoland" een werphen-gel te overhandigen, als klein bewijs van dank voor zijn zeer positieve instelling en de kunstwerken gewrocht voor de diverse Sobats en VOMI Flevoland. En... Chris zou Chris niet zijn als hij geen gebruik zou maken van de gelegenheid, om de Sobats Hoksbergen en Schenke een plaque van de Stoottroepen te overhandigen. Beide waren zeer verguld met deze geste. Wij wensen Chris veel visplezier met zijn kleinzoon in Nieuw-Zeeland!

Na een "spoojje" geestrijk vocht, was het woord aan onze filmregisseur Jac. de Wit. In verband met het karakter van de opendag en de vele gasten werd gestart met de film van de 1e politieke actie. Hierna werd onder de nodige hilariteit de eerste bingoronde gespeeld. Tijdens de pauze werd de inwendige mens verzorgd en de droge kelen gelaafd, Sobattin Anneke v.d. Hemel tracteerde op spekkroek, hartelijk dank! Vele gasten wisten de weg te vin-

den naar de stand, de Indische artikelen van tante "Nan", de tafel voor aanmelding-informatie en de verkoop van dasen, badges etc. Menige Sobat boekte reeds voor het "eind-offensief" op 12 december. Wij hopen dat er nog velen volgen. Na een drukke pauze hervatte Jac. de Wit zijn presentatie met de film van de 2e pol. actie. Jac. de Wit hartelijk dank voor je positieve bijdrage. Aansluitend zorgde de tweede bingo-ronde voor de nodige ontspanning en na afsluiting van het officiële gedeelte was er nog tijd voor minoeman en ommongen. Al met al was deze 2e oktober een geslaagde dag. 5 Nieuwe leden, toezeggingen en vele positieve reacties!

28 Oktober was de dag waarop sobat Jan Veken, ten stadhuize, door burgemeester C.M.L. Roozmond het Draaginsigne Gewonden opgespeld kreeg. De burgemeester (zelf een Indië-veteraan) wist de juiste snaar te treffen, zodat het voor Jan een onvergetelijk moment werd. Namens VOMI "Flevoland" kreeg hij de VOMI-badge en later de videoband van dit heuglijk gebeuren.

29 Oktober Emmeloord!!!!

Alhoewel het kort dag was, hebben wij toch een filmbijeenkomst kunnen regelen voor de sobats in noordelijk Flevoland. Jac. de Wit kon, ondanks zijn overvolle programma, toch nog een gaatje voor ons vinden. Het programma bestond o.a. uit nog niet vertoonde Indië-films, bingo-ronde's etc., om de pauze een beetje in de Indië-sfeer door te brengen, werd iedere sobat op een loempia getraceerd. De loempia's waren voortreffelijk en de stemming, nadat de verwarming hoger gesteld was, prima. Helaas hebben vele sobats uit de N.O. Polder dit gebeuren gemist. Een volgende keer beter. De aarvang wordt dan (op verzoek) later gesteld.

11 November was het moment waarop ons splinternieuwe lid sobat E. Spier, zijn Draaginsigne Gewonden, door burgemeester C.M.L. Roozmond opgespeld kreeg. Op verzoek geen pers aanwezig, werd dit een informele happening, sobat Roozmond had weer de juiste snaar te pakken, zodat de sfeer van "Circus Spoor" in de burgemeesterskamer te proeven was. Voor sobat Spier evenzo een onvergetelijk moment, ook hij kreeg de VOMI-badge en later de videoband van dit gebeuren.

13 November appèl in tangsi "Kolkzicht"

Na de opening en het welkom, speciaal aan sobat N. Bresser en Gade, helemaal uit Gendingen, aanwezig bij VOMI "Flevoland", eerst enkele mededelingen. Voor het "eindoffensief" op 12 december moeten de financiën uiterlijk 30 november binnen zijn. Burgemeester, sobat C.M.L. Roozmond heeft toegezegd met zijn vrouw aanwezig te zijn. De belangstelling voor dit feest is groot. Entertainer

Tony Bremerman is er weer! Er wordt gewerkt aan een PLayer-Back-Show, er start een reiskas etc. Hierna was het woord aan sobat Bresser voor een explicatie over de film "De Afrekening". Dit werd op een zeer indringende wijze gebracht; je kon een speld horen vallen. Na een gezellige pauze werd er overgegaan tot de orde van het appèl en het gebruikelijke programma onder gepaste "drunkenschap" voortgezet. Dit verhinderde niet om de sobats Jan Frijters en Jan Veken de videobanden van hun Draaginsigne Gewonden te overhandigen. De banden werden ter plekke onder grote belangstelling getoond. Hierna werd de autoradio ten bate van de "Lief & Leed" pot verloot, en... weer ter beschikking gesteld, hartelijk dank Rie Hansel! Gelukkig mogen we weer terugzien op een geslaagde bijeenkomst. M'n "Aviertje" is helaas vol, Semoea selamat djalan en tot zien... 12 december aanvallen!!!!!! Frits Frantzen

NOORD-BRABANT WEST

Secretariaat:

Cameedijk 1, 4706 EG Roosendaal,
tel.: 01650-60546.

Bijeenkomst in Breda

Op 11 oktober was er een geslaagde, goed bezochte bijeenkomst. Niet in het minst door de aanwezigheid van de heer C.A. Heshusius, die dank zij een gloedvol betoog, alle aanwezigen uitermate wist te boeien.

Er was een geslaagde loterij met zeer vele prijzen en de verzorging in de vorm van allerlei hapjes was weer uitstekend. Dank aan de dames en heren Gulickx en Blokland.

Bijeenkomst in Roosendaal

Meer dan 100 personen bezochten onze activiteiten-middag op 9 november in de Wieken in Roosendaal. De sfeer was geweldig. Voor alles was het een bijeenkomst die uitblonk door gezelligheid. Er werd weer heel wat afgekleet.

Het spelen van een Indië-quiz, onder leiding van Rietje Looyen, werd nog een spannende aangelegenheid. Van de 8 deelnemers bleven er 4 over, nadat er 2 voorrondes waren gespeeld. De moeilijkheidsgraad van de vragen werd verhoogd en na de derde ronde waren er nog 2 deelnemers over die de eindronde tegen elkaar speelden. De winnaar mocht een fles sherry in ontvangst nemen.

Onze vriend Toon van Nassauw had weer voor leuke prijzen gezorgd voor de loterij en zoals altijd zorgde Rietje voor de hapjes.

Korte terugblik op het jaar 1993 (tot 15 november).

Bijeenkomsten en de Algemene Ledenvergadering.

Onze bijeenkomsten te Breda, Zevenber-

gen en Roosendaal, alsmede de ledenvergadering te Bosschenhoofd werden bezocht door ongeveer 600 personen.

Ledenadministratie.

Op 1 januari telde onze vereniging 263 leden. Tot heden, 15 november, hebben totaal 96 nieuwe leden zich bij ons aangesloten en hebben 3 leden onze vereniging verlaten. Naar mijn voorlopige schatting zullen aan het einde van dit jaar nog een 8-tal leden verstek laten gaan en onze vereniging verlaten. Dit resulteert voorlopig tot een ledenbestand van 348 personen. Derhalve dit jaar een toename van ruim 32%.

Contributie 1993.

Onze penningmeester is een zeer tevreden mens. Slechts 1 persoon heeft de contributie over 1993 nog niet betaald. Ruim 28% van onze leden hebben meer betaald dan de minimale contributie van f 27,50, terwijl van de personen die na 30 juni lid zijn geworden ruim 60% meer betaald hebben dan de minimale contributie van f 13,75. Zowaar een prachtig resultaat voor onze VOMI Noord-Brabant West.

Veteranenpas.

Inmiddels zijn bijna 200 aanvragen via de secretaris van de VOMI-Nederland bij onze vice-voorzitter binnengekomen ter controle van de vereiste gegevens. Een aantal van ons heeft reeds de aangevraagde legerkoerier ontvangen.

In memoriam.

In 1993 hebben we helaas afscheid moeten nemen van een 7-tal van onze vrienden en wel met name van:

A. Karreman - Dinteloord
J. van Teeffelen - Raamsdonk
P. Verbraak - Roosendaal
D. Van Dee - Breda
C. Braspenning - Sprang-Capelle
C. de Jongh - Roosendaal
J. Verhagen - Sprang-Capelle

Mogen wij aan de nabestaanden de menselijke troost en sterkte toewensen met de verwerking van dit verlies. Laten wij hen niet vergeten.

Ons programma in het voorjaar 1994.

Alhoewel u allen in januari 1994 in onze nieuwjaarsbrief nadere informatie zult ontvangen over ons voorjaarsprogramma, volgen hieronder alvast de data van de bijeenkomsten.

1. op 21 februari in Breda;
2. op 22 maart in Zevenbergen;
3. op 10 mei in Roosendaal;
4. op 20 april de alg. ledenvergadering in Bosschenhoofd en
5. in juni vermoedelijk een bezoek aan het oorlogsmuseum in Overloon.

Noteer deze data alvast in uw agenda. Onze nieuwjaarsbrief gaat vergezeld met de bekende acceptgirokaart voor de contributie 1994. Reeds thans doe ik, namens het bestuur, een beroep op u deze contributie voor uiterlijk 1 maart 1994 te betalen in verband met onze verplichte finan-

ciële afdracht aan de penningmeester van de VOMI-Nederland. Deze afdracht is gebaseerd op het ledenaantal van onze vereniging per 1 januari 1994. Bij voorbaat mijn dank voor uw medewerking.

Kerst- en Nieuwjaarskaarten.

Gaarne wil ik deze kaarten onder uw aandacht brengen. Met de aankoop van deze kaarten steunt u het werk van onze Sociale Commissie. Tijdens de laatste bijeenkomsten zijn reeds ruim 750 kaarten verkocht. U kunt deze kaarten ook middels een telefoontje of een briefje bestellen bij het secretariaat.

De prijs voor 10 kaarten bedraagt vijf gulden, exclusief verzendkosten.

Adreswijziging.

Zoals ik reeds eerder aan u gevraagd heb, zoek ik u allen vriendelijk, in geval van verandering van uw adres of telefoon, even een berichtje te zenden aan de secretaris. Hij zorgt voor de rest.

Tot slot maak ik, namens het bestuur, van deze gelegenheid gebruik al onze leden en hun partners een goed en vooral een gezond 1994 toe te wensen.

P.J.M. Looyen

NOORD-BRABANT OOST

Secretariaat:

De Kraan 60, 5056 EC Berkel-Enschot,
tel.: 013-333899

Bijeenkomst te Oirschot op 4 november

In een nagenoeg volle zaal van het Protestants Militair Tehuis te Oirschot werd, na het openingswoord door de voorzitter, een uiteenzetting gegeven over het werk van de Stichting Dienstverlening Veteranen, welke uiteenzetting werd gegeven door mevrouw L. Kruik-Boerdam van genoemde stichting. Hierna was er gelegenheid tot het stellen van vragen en daarvan werd door vele leden gretig gebruik gemaakt.

Niet op alle vragen kon direct een antwoord worden gegeven, maar toch werden vele mogelijkheden door mevr. Kruik naar voren gebracht en inmiddels hebben diverse leden al hun voordeel daarmee kunnen doen.

Ons lid, dhr. Brouwer vertoonde daarna een interessante dia-presentatie over het huidige Indonesië. Een boeiend verslag van dit land en haar bevolking. Velen zullen daarin iets kenbaars hebben ontdekt. Na de pauze sprak de voorzitter over het wel en wee van onze vereniging en bracht de aanwezigen op de hoogte van de meest actuele zaken. Tevens werd het huidige bestuur voorgesteld en kregen de penningmeester en de secretaris de gelegenheid over hun werk en de daaraan verbonden problemen verslag te doen.

De aanwezigen gaven daarna blijk van hun instemming en vertrouwen in het bestuur en dit is een stimulans om op de ingeslagen weg voort te gaan.

Onthulling plaquette op 6 november

De voorzitter en de 2e penningmeester, hiertoe uitgenodigd door burgemeester en wethouders, waren op 6 november aanwezig bij de onthulling van een plaquette, ter herdenking van de gevallen, in het gemeentehuis te Beek en Donk.

Deze onthulling genoot zeer veel belangstelling en verliep sfeervol. Onze voorzitter pree in zijn toespraak het initiatief van de oud-strijders en de door de gemeente verleende medewerking. De tekst op de plaquette werd door hem waarde-rend aangehaald.

Deze tekst luidt:

"OPDAT DE JAREN VAN STRIID
VAN ONZE JONGENS IN NED. INDIE
EN NED. NIEUW GUINEA IN ONZE
GEDACHTEN BLIJVEN"

De plaquette heeft een opvallende plaats in het gemeentehuis gekregen.

Excursie naar de vliegbasis Welschap op 10 november

Deze excursie, waaraan maximaal 50 personen konden deelnemen en die dan ook snel "voltekend" was, heeft iedere deelnemer verrast.

Wat getoond werd, zowel tijdens de lezing als tijdens de vertoonde videofilm, was interessant om te zien en de daarna gehouden rondleiding over het vliegveld was een belevenis van de eerste orde. Daar stonden we dan in die levensgrote hangar bij een F-27 en later bij een F-16. Beide imposante vliegtuigen, die we nu eens van dichtbij en ook van binnen konden bekijken. Een zeer interessante excursie en de thuisblijvers hebben echt wat moeten missen.

Sociaal commissaris

Ons bestuur heeft dhr. A. Pennings bereid gevonden de taak van sociaal commissaris op zich te nemen. Op de bijeenkomst te Oirschot is hij als zodanig aan de daar aanwezigen voorgesteld.

Dhr. Pennings zal zich inzetten om die leden, die daar behoefte aan hebben, de juiste weg te wijzen en bij te staan in de oplossing van hun problemen. Zijn adres is: Thorbeckestraat 101, 5344 SM Oss, tel.: 04120-23515.

Contributie 1994

De acceptgiro's zullen u in december worden toegezonden. Help onze penningmeester door uw betaling tijdig te doen plaatsvinden. Wij hebben inmiddels een aantal leden van de ledenlijst moeten schrappen, omdat deze de contributie over 1993, ondanks diverse schriftelijke- en telefonische verzoeken, niet hadden voldaan. Dit heeft ons veel geld gekost. Betaal dus s.v.p. zo snel mogelijk!

Beste wensen voor 1994

Het bestuur wenst u en uw dierbaren het allerbeste voor het nieuwe jaar en spreekt de hoop uit dat 1994 een goed veteranenjaar wordt, waarin onze vereniging "zal

groeien" en de onderlinge contacten verder zullen worden verstevigd.

Tot ziens in 1994.

J. van der Ham

UTRECHT EN HET GOOI

Secretariaat:

Chico Mendesstraat 67, 3573 AW
Utrecht, tel.: 030-716895.

Een trieste lijst

Maandag 11 oktober waren enkele onzer aanwezig bij de crematie in Bithoven van de echtgenote van één onzer leden (5-1 R.I.), mevrouw Westerhuis uit Amersfoort. Onze vriend Westerhuis en zijn dochter en schoonzoon hebben het zeer op prijs gesteld dat wij op deze wijze ons meeleven toonden.

Ons lid W.Th. Heesakkers (3-9 R.I.) is niet meer. Sinds december 1992 leed hij aan een ernstige ziekte waarbij een long moest worden verwijderd. April 1993 mocht hij naar huis. Enkele onzer hebben de voor hem opgedragen mis in de Parochiekerk van de Heilige Gerardus Majella en de begrafenis op de begraafplaats Sint Barbara in Utrecht bijgewoond.

Van ons erelid In den Berken uit Amsterdam kregen wij het bericht van het overlijden van ons lid Henk Martens (3-3 Stoottroepen).

December 1992 was hij na een herseninfarct opgenomen in een verpleeghuis in Utrecht. Hij was vrijwel geheel verlamd. Hij was, nadat hij in Indië tengevolge van een trekboom aan zijn hoofd gewond was geraakt, naar Nederland teruggekeerd en afgekeurd. - Zie ook "Opsporing verzocht" -. Hij is, na genezen te zijn, nog 42 jaar als metselaar bij Gemeentewerken in Utrecht in dienst geweest.

Zijn familie was dankbaar dat wij in de aula van het crematorium "Daelwijck" in Utrecht aanwezig waren. Zij vonden het "geweldig" dat wij als veteranen zo aan elkaar hangen en samen optrekken.

Donderdag 4 november vernamen wij vanuit de vereniging "Rivierenland" dat sobat David Tegelaar, wonende te Maarssen en lid van "Rivierenland", gestorven is.

Deze bejaarde sobat - 74 jaar - was al tijdens de mobilisatie in 1940 in dienst, in de oorlog krijgsgevangene geweest tot 25 mei 1940; is daarna in het verzet gegaan en op 3 oktober 1945 als OVW-er, na een opleiding in Engeland te hebben genoten, begin 1946 met 18 R.I. naar Bandung verscheept. Hij is daar door ziekte aan de dood ontsnapt. Na zijn ziekte is hij sportinstructeur geweest. Hij heeft veel meege-maakt en het is dan ook niet te verwonderen dat hij na terugkeer in ons vaderland veel aan angstdromen leed.

Enkele bestuursleden hebben in de aula ook van hem afscheid mogen nemen. -

Over-het-lijden-been! -

Het leven gaat verder en, alhoewel het moeilijk is om nu op een ander onderwerp over te stappen, kunnen wij daar niet aan ontkomen.

Zaterdag 6 november hadden wij in Utrecht onze halfjaarlijkse gezellige middag. Na de opening en de dodenherdenking kwam de mededeling dat de "Veteranenpas" er aan komt - als "voorlopers" hebben wij al "Legerkoeriers" ontvangen - en, dat wij vrij vervoerbiljetten konden krijgen voor de reënie van de "7 December Divisie".

Ons lid Philippi uit Lexmond was er met zijn privé-verzameling van Nieuw-Guinea souvenirs en curiosa en brochures over de Papoea's.

"Nooit zouden zij vergeten worden" aldus de Nederlandse regering in 1962 onder De Quay. Volgens een missionaris in Nieuw-Guinea zijn er al 30 jaar papoea's "ondergronds".

Er waren velen op deze bijeenkomst die genoten van de rijstmaaltijd.

Wij hopen dat er nog meer zullen komen op onze nieuwjaarsreceptie, begin 1994. U hoort daarover nog van ons.

Noteert u in uw adresboekje of in uw agenda tenminste 2 namen, adressen en telefoonnummers van ons, en vergeet dan niet de datum te vermelden van onze reënie.

Namens het bestuur, W.I. Scholten

ZEELAND

Secretariaat:

Veldzicht 4, 4456 RN Lewedorp,
tel.: 01196-12391.

Op het moment dat deze Sobat bij de leden in de brievenbus valt heeft de reënie, op 24 november in de Marinekazerne te Vlissingen reeds plaatsgevonden. In het volgende nummer van Sobat hopen wij u een verslag van deze bijeenkomst te geven.

Het bestuur heeft zich in haar laatst gehouden vergadering gebogen over het winterprogramma.

De volgende bijeenkomsten zullen worden gehouden:

13 januari in "De Vier Emmers" te

Oostburg:

26 januari in "De Molenhof" te Axel;

10 februari in het "Dorpshuis" te

Bruinisse en op

25 februari in "De Pit" te Goes.

Alle bijeenkomsten beginnen te 13.30 uur.

Er zal op alle bijeenkomsten een korte inleiding worden gehouden, waarna een schietwedstrijd en een gezellig samenzijn. De leden die op een van de Zeeuwse buitenposten wonen, worden verzocht bij de dichtstbijzijnde bijeenkomst aanwezig te zijn. Alle leden ontvangen t.z.t. een convocatie.

Het bestuur heeft het plan opgevat om een driedaagse busreis naar Normandië te

organiseren. Wij zullen daar de aanvalstranden met de vele bezienswaardigheden bezoeken zoals Benouville, het Arronanches-museum, het Sint Mere Egliseplein, het U.S. Ereveld e.a. Er zal een Nederlands/Frans sprekende gids meereizen. U ontvangt voor deze busreis t.z.t. nader bericht voor inschrijving.

J. Kloet

NOORD HOLLAND

Secretariaat:

Kerkstraat 46, 2153 BK Nieuw-Vennep,
tel.: 02526-72933.

In verband met vakantie van de secretaris, t/m 16 januari 1994, zal sobat J. Harmsen, Egelantierlaan 26, 2015 KJ Haarlem, tel.: 023-240010, zijn taak waarnemen.

Gehouden bijeenkomsten

De op 23 september gehouden bijeenkomst in Den Helder was zeer goed bezocht en wij mochten daar enkele nieuwe leden inschrijven.

Ook de op 21 oktober in Haarlem gehouden bijeenkomst was een succes.

Verschillende nieuwe leden kwamen ook hier kennismaken met onze vereniging en mede dankzij de door de heer De Wit vertoonde films zagen wij de 1e en 2e politieacties aan onze ogen voorbijgaan. De in november geplande bijeenkomst voor de regio Hilversum moest op het laatste moment, wegens "drukte" in de kazerne, verzet worden naar 2 december. Alle leden in deze regio hebben een uitnodiging ontvangen en wij hopen dan ook op een grote belangstelling.

Als u dit leest heeft deze bijeenkomst reeds plaatsgevonden. In het volgend nummer van de "Sobat" hopen wij daar verslag van te doen.

Wat de VETERANENPAS betreft, hopen wij dat deze nog voor 1 januari 1994 aan de aanvragers zullen zijn toegezonden. Zekerheid daarover hebben we tot nu toe niet kunnen krijgen.

Ons ledental is flink gegroeid. Velen hebben in hun eigen omgeving of bij de reënie van hun onderdeel anderen aangespoord lid te worden en dit is hun aardig gelukt. Hartelijk dank daarvoor!

Het bestuur wenst u en de uwen voor de komende feestdagen de allerbeste wensen en zij hoopt u in het komende jaar gezond en vol goede moed op haar bijeenkomsten te mogen ontmoeten.

Namens het bestuur, P.L. van Maris.

WIM'S MILITARIA'S

BOEK/FOTO/MILITARIA

INFO:

POSTBUS 6129

3002 AC ROTTERDAM

TEL. 010 - 437 89 63

LIMBURG

Secretariaat:

Ailbertuslaan 76, 6461 TC Kerkrade,
tel.: 045-454013.

Bijeenkomst te Venlo

Deze bijeenkomst, gehouden op 29 september kende, gemeten naar het aantal aanwezigen, slechts een matig succes, hetgeen vermoedelijk mede te wijten was aan het feit dat de pers hieraan weinig aandacht had besteed.

Desondanks had de bijeenkomst een bijzonder prettig en amicaal karakter. Er werden heel wat vragen aan het bestuur gesteld. Ook werden enkele problemen uit het verleden van de vereniging Limburg aan de orde gesteld.

De algemeen voorzitter, de heer J. Dijkema, hield een inleiding waarin hij het prille begin van VOMI-Nederland, nu zo'n 9 jaar geleden schetste, daarbij aanhalende dat Limburg enige tijd als het ware was "ingeslapen", waardoor de in Limburg woonachtige leden bij de vereniging Noord-Brabant Oost moesten worden ondergebracht. Door de oprichting, op 20 april van dit jaar is in Limburg de "Vereniging Limburg" gestart.

Dijkema blikte verder terug in het verleden, in de tijd dat wij met zovelen naar Indië trokken om daar, in navolging van de door H.M. Koningin Wilhelmina op 7 december 1942 uitgesproken rede, in opdracht van de regering "orde en rust" te herstellen en wij, na terugkeer in ons vaderland door de regering aan ons lot werden overgelaten en zelfs geen erkenning vonden; een erkenning die, nu bijna een halve eeuw later, een klein beetje gestalte krijgt.

Dijkema zei het te betreuren dat, bij de dodenherdenkingen op 4 mei, en speciaal die bij het Nationaal Monument in Amsterdam wordt gehouden, alleen maar die doden worden herdacht die in de periode 1940-1945 de dood vonden. Waarom, zo vroeg hij zich af, wordt er op de scholen met geen enkel woord over de periode na 1945 gesproken?

Na deze inleiding, die veel bijval oogste, werden de aan Dijkema gestelde vragen, tot tevredenheid beantwoord. De heer De Wit vertoonde twee films, waarna, na dankwoorden aan de heer Dijkema, De Wit en de Commissaris van Politie in de gemeente Venlo, die als gastheer was opgetreden, te hebben uitgesproken.

Bijeenkomst te Maastricht

In tegenstelling tot de bijeenkomst in Venlo was het in Maastricht op de op 16 november gehouden bijeenkomst in "Terminus", in een zaal die bijna te klein was om aan allen ruimte te bieden, gezellig druk.

Deze bijeenkomst verliep in een sfeer van gemoedelijkheid. Men had ook daar veel aandacht voor het gesprokene. Omdat het programma in beginsel gelijk was als in

Venlo, behoeft ik hierop dan ook niet verder te gaan. Van de vragenronde werd ook hier gretig gebruik gemaakt.

Wij mogen stellen dat de eerste twee bijeenkomsten, na de oprichting van de vereniging, redelijk goed tot zeer goed zijn verlopen waarbij het de kersverse vereniging ook nog een aantal nieuwe leden heeft opgebracht.

Enquête

Na de oproep in de vorige Sobat hebben nog enkele leden positief gereageerd en de vragenlijst alsnog ingestuurd, waardoor het aantal op 56% is gekomen. Voor een opiniepeiling, zeker geen slecht resultaat.

Het bestuur is druk bezig met het verwerken van de lijsten en zal, bij het vaststellen van haar activiteitenprogramma voor het komende jaar en de daarop volgende jaren, terdege met de wensen van de leden rekening houden.

Alle inzenders bedankt voor hun medewerking!

L.C. Zéguers

V.O.M.I.

toko

Voor dit jaar is het nu de hoogste tijd om Uw Kerst- en Nieuwjaarskaarten van de V.O.M.I. te bestellen.

De afbeelding hebt U in de vorige "Sobat" kunnen zien.

Bestel ze nu bij Uw penningmeester of rechtstreeks bij het Fonds Sociale Zorg V.O.M.I.-Nederland in Ter Aar. Bedankt voor Uw medewerking.

V.B.

Wist U dat er ook andere mensen zijn dan Uzelf? Wist U dat er ook mensen zijn die vreselijk eenzaam zijn? Wist U ook dat er weduwen van veteranen zijn die graag eens wat aanspraak hebben of hun problemen met een ander willen bespreken? Wist U dat er ook echtgenotes zijn van mindervalide oud-dienstmakkers die soms tegen de muur opvliegen en behoefte hebben aan een luisterend oor, Uw oor? In het vorige nummer van onze "Sobat" heb ik het er reeds over gehad. Waarom aarzelt U nog, U kunt het en U ondersteunt meteen één van de doelstellingen van onze Vereniging.

Stuur een kaartje met Uw naam, adres en telefoonnummer naar: Sociale Commissie V.O.M.I.-Nederland p/a Van Nijenrodestraat 117, 2597 RL 's-Gravenhage, tel. 070 - 328 01 58.

Alvast hartelijk bedankt.

V.B.

Wij hebben nu ruim 6.000 leden en ik ben erg blij vast te kunnen stellen dat we allemaal in zo'n uitstekende lichamelijke conditie verkeren. In de vorige "Sobat" vroeg ik om belangstellenden naar een "gesproken Sobat". Ik mocht er welgeteld 3 ontvangen. Vreemd, want in het land hoor ik haast overal de vraag hiernaar en nu ik exacte gegevens nodig heb, ontvang ik slechts 3 namen.

Mensen, het is géén schande slechtziende te zijn en het brengt voor U absoluut géén extra kosten met zich mee.

Geeft met per kaartje Uw naam en adres door aan de Sociale Commissie V.O.M.I.-Nederland p/a Van Nijenrodestraat 117, 2597 RL 's-Gravenhage, tel. 070 - 328 01 58.

Bedankt alvast, want heus wij doen het voor U en niet voor onszelf.

V.B.

Bedankt lieve mensen!

Bij deze wil ik u persoonlijk bedanken voor de regelmatige toezending van uw gebruikte- en ongebruikte postzegels, bestemd voor het Fonds Sociale Zorg. Zelfs uit Canada en uit Australië heb ik zegels mogen ontvangen.

Ondanks de regelmatige aankondiging op de omslag van ons blad wil ik u bij deze nog eens aanmoedigen voor ons doel postzegels te sparen en aan mij toe te zenden.

U allen prettige kerstdagen en een goed en gezond 1994 toewensend, Mw. Jacqueline Holewijn. De Goede Hoop 13. 2021 AP Haarlem.

RECTIFICATIES

In het oktobernummer zijn in de ledenlijst enkele namen verkeerd ingevuld.

Voor de volgende namen, Ruijens, Post moet respectievelijk worden gelezen: A.H. Rutjes en M.J.H. Post, terwijl voor de naam W.M.B.L. Kneepkens, mevrouw moet worden toegevoegd.

In "In Memoriam" moet in plaats van P.A.M. Verbaak-Roosendaal, worden gelezen: P.A.N. Verbraak-Roosendaal.

IN MEMORIAM

Met grote eerbied en zeker ook met droefheid brengen wij een laatste Ere-salut aan:

K. van Bree	Oud Beijerland
C. Braspenning	Sprang Capelle
H.J. van As	Eelde
W. Ramp	Boskoop
L. Wildschut	Sneek
J.F.W. Zwaan	Jubbega
J.H. Verhagen	Sprang Capelle
A. Liebe-Koning	Pesse
W. Rauws	Eelde
W.H. Blokvoort	Ernst
S.W. Hendriks	Emmen
P.H. Grootthaert	Helmond
W.Th. Heesakkers	Utrecht
J.Th. Beekveldt	Lelystad
O. Gerards	Lelystad
C.A. de Jongh	Roosendaal
H.C. Veenings	Haarlem
L. Lutik	Wormerveer
G. Otter	Joure
M. van Dijk	Hoek van Holland
H. Martens	Nieuwegein
S.W. Hendriks	Emmen
L.H. Berkenbosch	Almelo
W. Prins	Naaldwijk
M. van Dijk	Hoek van Holland
W. Westerbeek	Dordrecht
B. Mijnheer	Zwolle

Moge ons aller oprecht medeleven en de warmte en liefde van Uw naasten U de kracht en de moed geven dit verlies te dragen.

V.B.

In het artikel "Inzet in Nederlands-Indië, 1945-1950" in "SOBAT" 31 (oktober 1993) is op pagina 15 een zeer storende fout geslopen. In de middenkolom, na "De Regering" enz. moet op de 4e regel inplaats van "dodendrang", "dadendrang" worden gelezen.

De opletende lezer zal deze fout zeker zijn opgevallen.

Ons welgemeende excuus.

fh.

EERBETOON AAN ONZE GEVALLEN MAKKERS IN INDONESIË

Op 7 september j.l. toen wij onze gevallen makkers in Roermond herdachten, zijn via de Oorlogsgravenstichting, namens VOMI-Nederland en de bij haar aangesloten verenigingen kransen gelegd op de volgende erevelden in Indonesië.

1. Ancol, Jakarta;
2. Pandu, Bandung;
3. Kembang Kuning, Surabaya;
4. Menteng Pulo, Jakarta;
5. Kalibanteng, Semarang;
6. Candi, Semarang;
7. Leuwigajah, Cimahi

- zie bijgeplaatste foto's.

1

3

2

7

4

5

6

Stijlvolle onthulling van het monument voor de gesneuvelde Friese Sobats

Commissaris der Koningin in Friesland, de heer Wiegels heeft op 28 september j.l. in het Rengerspark te Leeuwarden het monument onthuld voor de 168 Friese militairen welke in de periode 1945-1962 het leven lieten in het voormalige Nederlands-Indië en Nieuw Guinea. Door met een koord een parachute, welke het monument bedekte, omhoog te hijsen toonde hij aan enige duizenden aanwezigen het resultaat van de inspanningen van het bestuur van de "Stichting Indië Monument Friesland". Een resultaat om trots op te zijn!

Voorafgaande aan de onthulling vond er in de nabijgelegen Christelijke Noordelijke Hogeschool een begroeting plaats van de genodigden. Voorzitter H. Boschma bracht dank aan het Comité van Aanbeveling en aan de lange rij van personen en instellingen welke belangeloos hun medewerking verleenden.

Zonder een ander ook maar iets te kort te doen, mogen met name genoemd worden de instellingen in de nabijheid van het Rengerspark welke gastvrij onderdak verleenden en de inwendige mens verzorgden zonder daarvoor een noemenswaardige vergoeding te vragen! Hulde daarvoor!

Na de begroeting vertrok de stoet richting monument waar inmiddels een grote menigte een plaatsje had gevonden; het Fries Senioren Orkest had plaatsgenomen en de erewacht, onder leiding van "commandant" Blom was opgesteld.

Na de rede van de heer Wiegels en de daadwerkelijke onthulling van het monument was het de voorzitter die dank bracht aan de velen die het financieel mogelijk hadden gemaakt om het monument te realiseren. Met name de provincie Friesland en de 13 Friese gemeenten. (NB een van Neerlands bekendste gemeenten - Tietjerksteradeel - werd vergeten te noemen, maar dat zij hem vergeven). Een teleurstelling was dat 17 Friese gemeenten het niet tot hun taak rekenden om de Stichting te steunen. Waarom een monument in Leeuwarden terwijl we een prachtig monument in Roermond hebben waar op alle gesneuvelden vermeld staan? Heel

gewoon omdat de afstand van velen van ons te groot is om de jaarlijkse herdenking te bezoeken en met het stijgen der jaren zal dat steeds moeilijker worden.

Waarom nu pas een monument? Het antwoord is: met de jaren uit de oorlog en de jaren doorgebracht in Indië, was iedereen achterop geraakt. Studie en beroep vaak afgebroken; er moest opnieuw worden begonnen. Iedereen was nodig voor de wederopbouw, in kerk of samenleving of in het inmiddels opgebouwde gezin.

Naarmate de jaren verstrekten moesten we helaas constateren dat elke opeenvolgende regering - en met hen vele anderen hier te lande - deze periode zo gauw mogelijk wenste te vergeten. Het was immers een politiek-verloren oorlog en daar praat niemand graag over.

Het werd het vergeten leger waarover in Bronbeek een gedicht hangt dat luidt:

"Wij wenden ons tot God en Jan Soldaat in hoge nood of bittere strijd ons wacht, de nood voorbij, het land in vredesstaat, vergeten wordt de Heer en Jan Soldaat veracht."

Wat echter nog veel erger is dat de slachtoffers werden vergeten. Het laatste menen we met dit monument te hebben voorkomen.

Aldus de voorzitter.

Na de woorden van de voorzitter was het de heer Smilde die de gevoelens van de nabestaanden vertolkte, gevolgd door een declamatie door mev. A. Steenstra (zie elders). Het geheel werd afgesloten door een kranslegging waaraan door verscheidene voormalige legeronderdelen werd deelgenomen. Vele particulieren zorgden voor een grote bloemenzee.

Het geheel werd bekwaam "naaengepraat" door de lady-speaker mev. Vries-De Heer; het Fries Senioren Orkest zorgde voor een passende muzikale omlijsting terwijl de erewacht, bestaande uit leden van VOMI-Friesland, allen uniform gekleed, was opgesteld als een eresaluut aan onze omgekomen makers.

Wij gedenken hen met eerbied.

Henk Leeman

Declamatie bij de onthulling van het monument in het Rengerspark te Leeuwarden op 28 september 1993.

Van ons, die leven, voor hen, die bleven.

Hier staan wij nu, ruim veertig jaar na dato, voor hen - hoewel voor velen onbekend - die wij met eerbied en respect gedenken; voor hen wier namen staan gegrift in 't monument.

Zij moesten, net als wij, daar in ons Indië hun plicht vervullen voor het vaderland; zij brachten, ver van huis, het hoogste offer: gaven hun leven voor ons eigen Nederland.

Zij kwamen om daar in het verre Oosten, door strijd, door ziekte of door laag verraad; zij keerden niet terug met ons naar Holland, zij bleven achter want de vrede kwam te laat.

Nu wij denken aan die jongens uit heel Friesland en het opnieuw beleven allemaal, voelen wij ons sterk met hen verbonden: elke herinnering spreekt dan een eigen taal.

Wij voelen nog in led're lichaamsvezel hoe 't was daar in die Gordel van Smaragd: de geur, de zon, het water, de geluiden en het mysterie van de grote Stille Kracht.

En op patrouille, kun je dat vergeten? De sluipschutters, waar kwamen ze vandaan! Die vage angsten, die onzekerheden bleven voor velen tot op heden steeds bestaan.

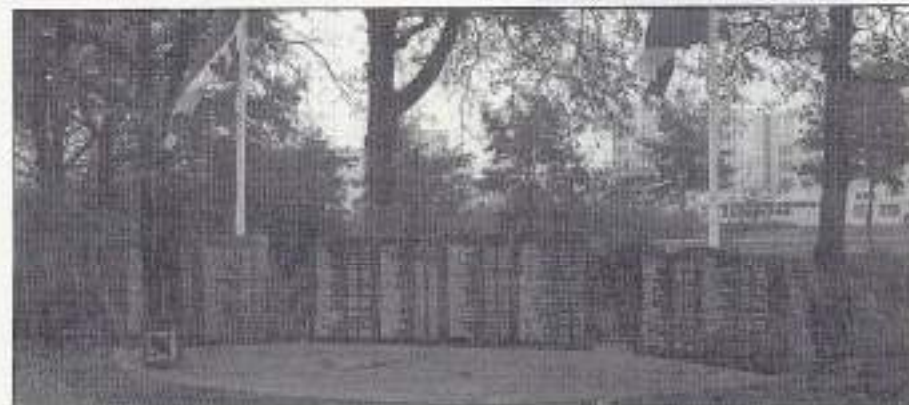
Wij zullen voortaan ultimo augustus stilstaan bij wat daar destijds is gebeurd; wij waren jong toen; nu, als post-aktieven, wordt de onbekendheid van ons probleem betreurd.

In boeken op de Middelbare scholen komt er van onze strijd heel weinig voor; dat grieft ons, zijn wij dan vergeten jongens? Wij aksepteren 't niet, vragen alsnog gehoor!

Door velen wordt dit alles niet begrepen, toch vragen wij, al gaat het leven vlieg, denk ook nog eens aan al die jonge mannen: immers, zij keerden op hun basis nooit terug.

De Koningin heeft eens met Kerst gesproken over 't verleden als voorbij werkelijkheid; herdenken houdt ons hierbij steeds betrokken: geef plaats in 't heden dus aan de verleden tijd.

Tekst: mev. M. Achterhof/mev. A. Steenstra
Voordracht: mev. A. Steenstra.

Ook 5-9 R.I. heeft zijn gedenksteen in Roermond

Na een zeer geslaagde actie onder de ex-leden van het Indië-bataljon 5-9 R.I. is op 8 oktober j.l. de bronzen plaquette onthuld ter nagedachtenis van de zeven om het leven gekomen kameraden tijdens hun dienstverrichting op Zuid Sumatra.

Ongeveer 450 bataljonsgenoten waren aangeschreven, waarvan er 340 hun financiële bijdrage hebben geleverd, waardoor de realisatie van het plan kon worden uitgevoerd.

Bij de onthulling waren, behalve 330 belangstellende wapenbroeders met hun echtgenotes, ook de nabestaande familieleden van de gevallen aanwezig. Ook een 10-tal weduwen van inmiddels overleden militairen vond het belangrijk om de plichtigheid bij te wonen.

Na de ontvangst in het opvangcentrum "Herteheim" werd de gang naar het Indië-Monument gemaakt per pendelbus of te voet (dank zij het mooie weer zeker zo prettig!).

Nadat de vice-voorzitter van de Stichting Nationaal Indië Monument 1945-1962, de heer J. de Klerk, de deelnemers had welkom geheten, werd de herdenkingsvoordracht gehouden door de heer A.W. van Drecht, één der initiatiefnemers van de gebeurtenis.

Nadat het dodenappèl gehouden was, het signaal "Taptoe" en "Reveille" had geklonken, volgde een declamatie door de heer De Klerk, van één van de gedichten van Pierre Huyskens.

De onthulling van de plaquette werd verricht door de heren R. Bloemhof en C. Oostwoud, broers van twee van de omgekomen soldaten. Namens het bataljon werd een krans gelegd door de heren J. Dokman en H.W. van der Sluis, waarna het vlaggeceremonieel de plichtigheid besloot.

Geruime tijd, na het defilé door de aanwe

Het M.S. Sloterdijk, dat het bataljon naar Zuid Sumatra bracht.

5-9 R.I.

STEENWIJK - ZUID SUMATRA

WIJ GEDENKEN MET EERBIED

H. BLOEMHOF	* Nieuwleusen	† 10-08-1948	Prabumulih
J.G.H. BROEKS	* Dalfsen	† 23-12-1948	Palembang
C. HUIZINGA	* Oldehove	† 25-03-1949	Tandjung Enim
H. KEEGSTRA	* Amsterdam	† 21-11-1949	Prabumulih
W. OOSTWOUDE	* Genemuiden	† 23-03-1949	Tandjung Karang
J. ZONNEVELD	* 's-Gravenhage	† 18-04-1948	Palembang
W. ZWIERS	* Meppel	† 26-07-1949	Djakarta

zigen, bleef men nog vertoeven bij het monument, waar de zuilen met namen van de bijna 6000 gevallen en de ruim 120 reeds eerder aangebrachte plaquettes werden bezichtigd.

Terug in Herteheim, kreeg het samenzijn meer het karakter van een reünie, waarbij duidelijk werd, dat men deze plichtigheid als indrukwekkend had ondergaan. Vooral de nabestaanden hebben de actie zeer op prijs gesteld. De reacties getuigen eveneens van waardering voor de genomen initiatieven.

Een te vermelden bijzonderheid is nog het feit dat de loco-burgemeester van Genemuiden, de heer Van der Sluis aanwezig was als hommage aan de ex-plaatsgenoot, W. Oostwoud.

De medewerking van het Ministerie van Defensie, in de zin van vrij-vervoer facili-

Steenwijk, de Johan v.d. Kornput-kazerne, vanwaar het bataljon vertrok.

teiten, heeft er sterk toe bijgedragen, dat dit z.g. Noordelijke bataljon in zo ruime mate vertegenwoordigd was.

A.W. van Drecht

Rood licht in top

Er ging een trilling door het schip toen de 7000 PK diesel volle kracht begon te bulderen. We hadden net buiten de pieren van Djuiden de loods de touwladder zien afdalen en waren op weg naar Indië. Het was de bekende belevens van de vervagende vaderlandse kust, de krijtrotsen van Dover, de scheepswrakken van WO II in het kanaal en de mijnevelden waar we langs moesten.

Vier Infanterie Brigadewerkplaatsen, 7, 8, 9 en 10 IBW, van het regiment technische troepen uit de Kromhoutkazerne te Utrecht bevolkten het troepenschip Tabinta maar konden met al hun technisch personeel niet verhinderen dat de grote scheepsmotor het tot drie maal toe zou laten afweten.

De eerste keer kwam dat wat ongelegen, en wel in de nacht van 19 op 20 januari 1948. We sliepen in een stapelbed in een hut dicht bij de machinekamer en hadden al geleerd om, ondanks de hevige trillingen die de scheepsmotor veroorzaakte, te slapen. Er stond 19 januari al een flinke storm en we waren in de Golf van Biskaje. Door het slingeren van het schip rolden we allemaal onder de dekens heen en weer maar vonden zelf uit dat schuin in bed liggen beter was. Trillend en slingerend sliepen we in maar ..... 's nachts om 3 uur werd ik wakker omdat mijn bed niet meer trilde. Of werd ik wakker geslingerd? Aan de gordijnen van de bergkast zag ik dat het schip heel erg slingerde. Verder was het, behalve het kille klotsen van de golven tegen de scheepswand, angstig stil want de motor liep niet meer. Aankleden was een kwestie van minuten en aan dek gekomen schrok ik van de rode lichten hoog in de masten. Door het slingeren

van het schip suisden die rode lampen in een boog over me heen. Dat was niet pluis. Er was niemand aan dek, en terug in de hut bleken de collega's nog te slapen! Toen er in de machinekamer hamerslagen klonken ging ik er heen en zag heel veel schouders met "machinistengoud". De motorstoring zal dus wel ernstig zijn geweest. Met een liniaal ging ik de slingering van het schip meten en het bleek, dat we 32 graden uit het lood slingerden. Het 18 jaar oude schip maakte dus een totale slingerboog van 64 graden. De verklaring was eenvoudig. Een schip dat de voortstuwingsmist, kan niet met de boeg in de golven worden gehouden en valt languit in de gofddalen, met enorm slingeren tot gevolg.

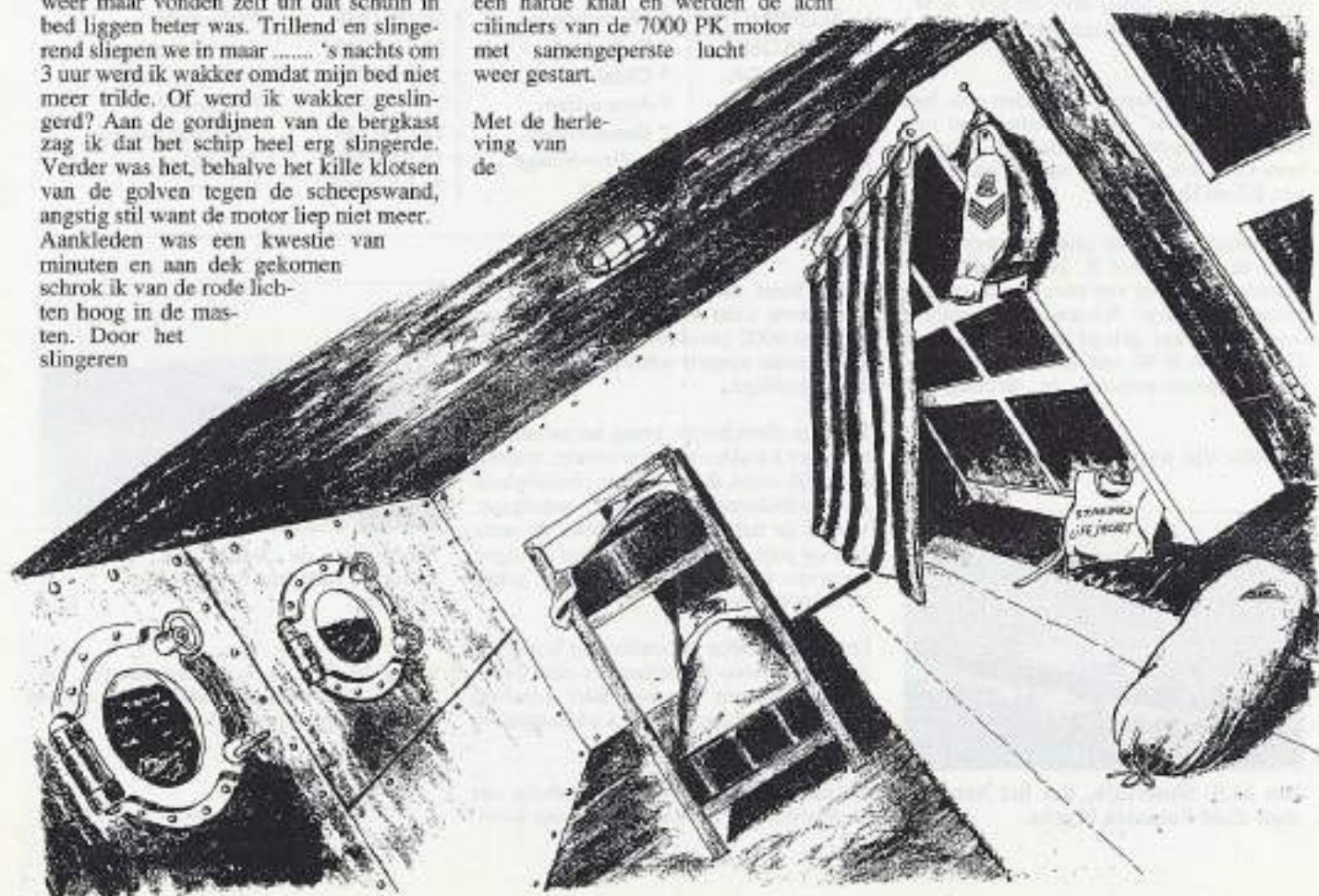
Omdat er geen alarm kwam, begreep ik dat de toestand nog niet kritiek was, hoewel... in het ruim onder ons sloeg een rupsvoertuig los van de sjorringen en ging razendsnel heen en weer rijden. Bij elke slingering bonkte het ding vervaarlijk tegen de scheepswand. Hoe lang kon dat goed gaan? We dreven af naar de Franse kust en er werd om sleepboot hulp gezegd. Gelukkig zou slapen niet nodig blijken. Om 5 uur in de ochtend klonk er een harde knal en werden de acht cilinders van de 7000 PK motor met samengeperste lucht weer gestart.

Met de herleving van de

stuwkracht kon de stuurman op de brug weer aan het werk. Binnen enkele minuten draaide het 150 meter lange schip op koers en werd de slingering minder.

We hadden als jongens veel over die Golf van Biskaje gelezen (het zeemansgraf) maar nu hadden we dan het woeden en schuimen van de waterbergen daar zelf gezien. En, we waren er nog niet. We stampen nog enorm. Volgens een stuurman ging de boeg 13 meter op en neer. Gewoon om het mee te maken ging ik er even heen maar strompelde gauw terug naar het midden van het schip waar het stampen het minst voelbaar was, want ik was toch wel half zeeziek. Nu is het 'fijne' van zeeziekte, dat het over is zodra het schip niet meer slingert of stampt. Dat voorrecht smaakten we pas op 21 januari toen 's middags om 2 uur de Portugese kust in zicht kwam en wij dus de Golf van Biskaje verlieten. De tweede motorstoring kwam op 23 januari voor Algiers en duurde 20 minuten. De derde en voor ons laatste storing was op 25 januari en duurde ruim een uur. In alle drie de gevallen betrof het een defect aan de brandstofnaald. Deze belevissen schoten me te binnen bij het lezen van het boek "De geschiedenis van de Mariniersbrigade" van Wim Hornman waarin de Tabinta een heel oude smerige kolenschuit wordt genoemd.

L.P. van Es

Met een troepentransportschip naar Indië - vervolg

Het leven aan boord is goed

De "Klip" een middelpunt van handeldrijvende Oosterlingen

We varen langs Spanje. Blauw, prachtig blauw is de zee nu. Een hele school dolfinen zwemt om het schip en duiken er zelfs onder door. Als de Spaanse kust nog weer eens in 't zicht komt, zien we weer strand met heuvels er achter of stijl uit zee oprijzende rotsen. Ook Afrika wordt vaag zichtbaar. Hoge bergen steken boven de nevels uit.

Sommigen aan boord denken, dat de bewoners van landen, waar bergen zijn, allemaal kunnen jodelen. Er gaat dan ook een vermanend ssttt! over de boot. Maar even later wordt dat weer overstemd door een bulderend gelach.

De huizen van Tarifa, een Spaans stadje, liggen als witte dobbelstenen, kris-kras uitgesteld tegen een heuvelbelling. Voor het stadje ligt een fortificatie, die ver in zee steekt. Ook staat er een vuurtoren.

Gibraltar

Dan komt de beroemde rotsvesting Gibraltar met de bekende apenrots in 't zicht. Aan deze apenrots is nog een bijzondere legende verbonden, die bijna iedereen wel kent. In dit verhaal wordt gezegd, dat zolang de apen op de rots leven, de Engelsen er zullen heersen. Geen wonder, dat Hitler met vliegtuigen gif trachtte neer te laten, met het doel om de apen uit te roeien...

Wie licht daar??

Van de stad Gibraltar is niet veel te zien. De belangstelling voor de rots zakt dan ook zeer snel.

"Of je nou de ene brok steen ziet of de andere", is de opvatting der jongens.

Ondertussen vliegen lichtseinen heen en weer tussen de "Klip" en Gibraltar.

"Morgen staat in de kranten in Holland, dat wij de "straat" door zijn, zegt de stuurman.

Zondag aan boord

We beginnen met de klok een half uur vooruit te zetten, want de koers is Oost geworden. Heel rustig gaat het verder. De zee is bijna vlak. Fijn Zondagsweer is het. Op het achterdek wordt een Prot. kerkdienst gehouden, terwijl op het promenadedek de Mis opgedragen wordt. In de mast waait nu de Kruisvlag boven de Hollandse vlag. Dit is het teken, dat er kerkdiensten aan boord worden gehouden.

Tegen het einde van de middag passeren we Kaap Cascine, even voor Algiers. De voorsteden zijn te zien. Grote witte vierkanten gebouwen, tussen in een Moskee.

De eigenlijke stad ligt aan een grote baai verder landinwaarts.

Mijmeringen in een sprookjesnacht

's Avonds doet de maan z'n best en de nagenoeg rimpeloze zee schijnt van zilver. Sterren twinkelen overal. Lang hang ik over de reeling en mijn gedachten vertoeven weldra in Holland.

Thuis ga ik een praatje maken, dan bij diverse kennissen, vrienden en vriendinnen. Gek, maar hoe weinig realiseer je eigenlijk, dat je op weg bent naar Indië. In een paar jaar zul je Holland niet zien.

Dan schrik ik uit m'n overpeinzingen op. Een collega heeft een gitaar "gestunt" en een ogenblik later is een vijfde man-nenkwartet samengesteld en nog een ogenblik later dwarrelen de klanken van "Sarina" en mooi Hawaii over de Middellandse Zee.

We komen in de tropen

Maandagmorgen passeren we de Gallieteneilanden. De "Johan de Witt" vaart voorbij. Vol repatriërenden! Zij naar Holland, wij naar Indië!

Het wordt behoorlijk wat warmer en prompt komt oea order, dat de tropenkleding gedragen moet worden. (De meesten liepen er echter sinds Gibraltar al mee).

Kaap Blanco voor Bizerta varen we dan voorbij. Nu is het rustig! Je kunt je niet voorstellen, dat de moffen hier zo'n nederlaag hebben geleden! Een strand, een brede weg er langs en heuvels. Op één ervan staat nog een "Radar" station; de enige herinnering aan de voorbije oorlog.

De was wordt gedaan!

Op 'n middag ben ik aan de was geweest. De soldaten en onderofficieren moeten dat zelf doen. Emmers worden beschikbaar gesteld, maar zoet water moet je "organiseren". Eigenlijk is dat alleen voor drinkwater. Maar als je wast wil je ook schuim zien en dat is met zout water onmogelijk!

Op de dekken zijn lijnen gespannen. Een bonte menigte shirts en andere kledingstukken wapperen lustig in de

wind. Het droogt vlug; dat is een voordeel!

Transpireren is aan de orde van de dag. Veel wassen dus eveneens. Je goed is in een paar dagen weer vuil!! Enfin, dat went vast, want in Indië zal het nog wel erger zijn.

Dinsdag varen we over het diepste punt van de Middellandse Zee; 4000 meter. Een groot Amerikaans vliegdekschip met 4 torpedojagers is veel interessanter. Dat kun je tenminste zien!

De volgende dag hebben we 's middags bokswedstrijden op het voordek. Verder zoekt iedereen schaduw en een plekje om te liggen. In de ruimen is het drukkend warm. Aan dek slapen is het enige wat er op zit. Alleen voor 1400 man is er geen plaats aan dek, dus wie het eerst komt, het eerst maalt!

Vieze matrozen en handige jongens

Donderdagmorgen tegen 11 uur komt Port Said in zicht. Met de loodsboot komt een jonge Engelse loods in een keurig wit pak aan boord. Heel wat anders dan de vieze Egyptische matrozen op hun boot!

De vaargeul is vrij smal en met boeien aangegeven. Drie wrakken van grote schepen liggen vlak in de buurt. Oorlogssouvenirs!

De vaargeul ligt dwars door de stad.

Het eerste wat we van Port Said zien is een breed zeestrand, vol tenten en badhokjes. Daarachter een brede boulevard met palmen beplant. Grote gebouwen staan aan die boulevard en whiskey reclames duiden op de aanwezigheid van hotels en dancings.

Visschersbootjes met het grote driehoekszeil liggen langs de kade. Een mengelmoesje van rassen slentert rond: Arabieren, Joden, Turken en Egyptenaren. Kleine bruine jongens zwemmen rond het schip en roepen: "English money!"

Dat is tenminste waard om op te duiken. "Zink" is "no good". Langzaam varen we de stad door. Een grote K.L.M.-reclame doet een gejuich opgaan.

Reizende Hema's

Terwijl we het grote witte gebouw met de peervormige toren van het Suez-kanaal passeren, komen de bootjes met kooplui op ons af. Zij enteren aan patrijspoorten en touwen en hangen als klitten aan het schip tot het stil zal liggen. Ondertussen beginnen ze hun waren uit te stallen. Koffers, damestassen, portefeuilles, sigarettenkokers, sandalen, schoenen, dadels, sinaasappelen, bananen, druiven, meloenen "sansies" en enkele vreemde vruchten. We kijken onze ogen uit.

Plotseling echter is er geen belangstelling

meer voor de kooplui. Allen vliegen naar stuurboord!

Daar ligt de "Oranje"

Aan de olieboei ligt de "Oranje". Z'n neus wijst richting Holland en het schip is vol repatriërenden. We varen er vlak langs; geen wonder dat horen en zien vergaat vanwege het geroep over en weer. We meren aan dezelfde boei, om ook olie in te nemen. Vuile werklui brengen de leidingen aan en een klein uurtje nadat we vastliggen, stroomt de olie in de tanks.

De "Klip" is een middelpunt

Met de kooplui rondom, is het schip ineens een middelpunt van bedrijvigheid! Tussen gaan aan lijntjes heen en weer. In ruil voor ons Hollands geld krijgen we alle begeerde dingen maar alles is even duur. Met Engelse ponden kun je voor minder dan de helft in prijs terecht! Een "ijsje" kost f 1,-, 4 sinaasappelen of 6 banaantjes ook. Leren tassen gaan voor f 10,- tot f 35,- weg! Iedereen heeft ineens een leren sigarettenkoker. Een prachtig kleurrijk schouwspel is het. Nu besef je pas, dat je in een vreemd land bent. En daarover kan ik de volgende keer weer meer vertellen.

C.J. TAILLIE

Eerbetoon aan gevallen strijders

Ede - Op de appèlplaats van de Elias Beekmankazerne bij het monument van het Regiment Verbindingstroepen zijn vrijdagmorgen zes plaquettes met namen van gevallen officieel onthuld. Bij de plechtigheid waren verschillende oud-militairen en een aantal burgerlijke en militaire overheden aanwezig.

De plaquettes vormen een eerbetoon aan strijders van de Verbindingsdienst die ongekomen zijn bij de verdediging en bevrijding van Nederland in 1945, de positionele acties in voormalig Nederlands Indië en de gevallen van het VN-vredesleger in Korea en Libanon. Door verschillende vertegenwoordigers van de landmacht, van de Verenigde Naties en ook door burgemeester W. Blanken namens de gemeente Ede werden kransen gelegd.

Verscheidene militaire en burgerlijke autoriteiten waren vrijdag aanwezig bij het eerbetoon aan gevallen van verbindingsstroepen.

Foto: Hans Roggen
Nabestaanden leggen bloemen bij de plaquettes van de gevallen van de Verbindingstroepen.

Het vergeten dagboek

Zondagavond 7 maart 1993

Griepertig hang ik wat rond in de huiskamer. Opeens, telefoon. Ik meld me. Stem: "U kent mij niet, ik ben Jan Stelloo en woon in de Stationsstraat 23 in Zoetermeer. "O, allermachtig, mijn dagboeken" zeg ik. "Inderdaad" zegt hij, "ze zijn bij renovatie zo maar uit mijn plafond komen vallen".

Ik voel mij vreemd worden, duizelig. Ik heb de laatste jaren vaak aan mijn dagboeken gedacht, dagboeken die bij de verhuizing in '51 in onze oude woning waren achtergebleven.

Ik ben er nooit toe gekomen om bij de, na ons in dat huis wonenden aan te kloppen met een voor hen misschien onwaarschijnlijk verhaal.

En nu opeens, ze zijn er!

"Maar niet allemaal" zegt de heer Stelloo. Er zijn er nog meer, maar die zijn niet via het plafond bereikbaar".

Met medewerking van de sympathieke bewoners staan wij enige tijd later in de slaapkamer waar ik in 1948 de boeken had verborgen. De heer Stelloo vraagt mij: "Waar moeten deze liggen?" Ik wijs hem de plaats aan waarachter de boeken moeten liggen. "Hoe kwam u daar bij" is de vanzelfsprekende vraag van de heer Stelloo. "Door een luik achter in de kast; dat had ik in de oorlog gemaakt om veilig te zijn bij razzia's. Ik stond daar dan tussen de spouw".

Het luik is er niet meer en de muur is dichtgemetseld.

Heel voortvarend worden een hamer en een beitel gehaald en er ontstaat een gat van 40 bij 40 cm. Vroeger ging ik op mijn rug liggen en werkte ik mij tussen de spouw omhoog. Maar nu heb ik een fobie voor kleine ruimtes.

Mijnheer Stelloo liet, in de persoon van zijn jongste zoon, hulp aanrukken. De jongen wilde op het verzoek van zijn vader om daarin te gaan, in eerste instantie geen gevolg geven. Later, nadat ik mijn hoofd door het gat had gestoken en met behulp van een zaklantaarn een groot pak zag liggen precies op de mij gedachte plaats, kroop de jongen toch door het gat en gaf mij stuk voor stuk de boeken aan. Ze hebben de tijd doorleefd, zijn ongeschonden en nog duidelijk leesbaar.

Een voor mij historisch ogenblik.

Ik bedank de familie Stelloo en dring er bij hen op aan de gemaakte schade aan de woning te vergoeden.

Daarvan wilden zij niet weten.

Omdat ik van plan ben een boek te schrijven, beloof ik hen mijn eerste boek, aan hen opgedragen, te zullen geven.

Thuis lees ik gedurende ongeveer 3 maanden lang, meer dan 3000 pagina's, in elf boeken, van 27 maart 1945 tot 15 juli 1948 door mij geschreven. Van dag tot dag kan ik in alle bijzonderheden de jongen volgen die ik toen was en met hem alle vreugde en verdriet herbeleven zoals door hem in militaire dienst doorgemaakt.

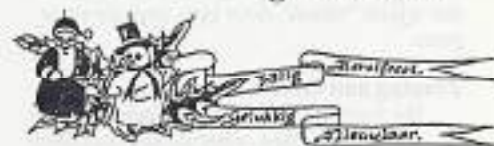
Ja, ik zal een boek gaan schrijven, eigen-

lijk alleen herschrijven, selecteren en inkorten, want geschreven is het al, nu tussen de 48 en 45 jaar geleden.

W. van Hamersvelt,
voormalig korporaal
Verbindingsdienst,
Vrijwilligersbataljon 1-4 R.I.

".....

*en op aarde aan de vrede
onder mensen van
goede wil."*

KOPIJ

Wij zijn blij met de veelheid van kopij die wij mogen ontvangen. Helaas zijn wij gebonden aan de 24 pagina's die "SOBAT" telt. Wij hebben daarom een "wachlijst" aangelegd.

Als uw inzending, om welke reden ook, niet wordt opgenomen, ontvangt u van nu af bericht.

Blijf echter uw kopij inzenden!

SOCIALE COMMISSIE - V.O.M.I.

Fonds Sociale Zorg

*Met herkenning begint erkenning!
Met meer leden meer kracht!*

Draag ons borstembleem en onze stropdas bij alle officiële V.O.M.I. gelegenheden!
Plak onze V.O.M.I. stickers op de achterraut van Uw auto!
U kunt ze bestellen bij de penningmeester van Uw vereniging.

V.O.M.I. borstembleem	f 12,50
V.O.M.I. stropdas donkerrood	f 22,50
V.O.M.I. stropdas donkerblauw	f 22,50
V.O.M.I. stickers	f 1,00
V.O.M.I. kerst- en nieuwjaarskaarten	f 0,50

N.B. alle prijzen zijn per stuk en bij iedere bestelling wordt f 2,50 extra berekend voor verzending en porto.

U kunt de artikelen ook bestellen bij de **Beheerders** van het **Fonds Sociale Zorg:**

- a. **L. van Eijk, Oost Kanaalweg 12, 2461 EP Ter Aar**
Tel. 01722 - 2705, Postgiro 6131844
- b. **Tj. Gaastra, Van Heusdenstr. 15a, 2461 VJ Ter Aar**
Tel. 01722 - 2452

Ook hier wordt f 2,50 extra in rekening gebracht voor verzending en porto.

POSTZEGELS

Postzegels, gebruikt of ongebruikt, binnen- of buitenland, bewaar ze en stuur ze naar **Mevrouw Jac. Holewijn, De Goede Hoop 13, 2021 AP Haarlem, Tel. 023 - 253058.**

De opbrengst komt volledig ten goede van het **Fonds Sociale Zorg VOMI - Nederland.**

Alle aangesloten Verenigingen worden verzocht ook aan de inzameling mee te werken.

V.B.

*Geeft u ons uw wensen door en wij maken
vrijblijvend voor u een reisvoorstel met
de daarbij behorende reissom.*

BASE TOURS komen tot stand na bestudering van de ervaringen van bepaalde groepen mensen die vroeger voor kortere of langere tijd in Indonesië verbleven.

Bij het bepalen van de reissom gaat men uit van een zo voordelig mogelijk bedrag, gerelateerd aan een verantwoorde uitvoering.

Het programma kan echter, naar wens, worden uitgebreid met vele opties.

Het minimum aantal deelnemers is 6-8 personen of een veelvoud daarvan.

Bent u geïnteresseerd in deze groepsreizen, belt u ons dan even.

AURORA TRAVEL SERVICE B.V. (ANVR/SGR nr. 1502/IATA)

Clauskindereweg 28-29, 1069 HN Amsterdam. Tel. 0206199377/6199396 (zaterdag telefonisch niet bereikbaar).

Kantooruren: maandag t/m vrijdag 09.00 - 17.00 uur. Zaterdag 09.00 - 12.00 uur.

Inlichtingen omtrent prijzen, dienstregelingen, afvaartdata, enz. worden verstrekt volgens de laatste in ons bezit zijnde gegevens, echter onder alle voorbehoud. Registratie K.v.K. Amsterdam 147459